

EKİM 2023 SAYI: 75

EGİAD Yarın

EGİAD YARIN 100. YIL ÖZEL SAYISI

Yarınlara Seninle AydınLIK

100 ^{yıllık}
CUMHURİYET

BOYADA GÜÇLÜ ÇÖZÜM ORTAĞI

AHŞAP

BOBİN

OTO TAMİR

GENEL SANAYİ PLASTİK BOYALARI

AkzoNobel Kemipol A.Ş.
Ankara Asfaltı 25. km. 35730 Kemalpaşa / İZMİR
T: +90 (232) 877 00 30 F: +90 (232) 877 00 70
www.akzonobel.com/kemipol

AkzoNobel Kemipol A.Ş. ürünleri Kansol Altın Kemalpaşa İzmir Tesisleri'nde üretilmiştir.

Yeni nesil
taşımacılık...

Ankara Asfaltı 20. km Kemalpaşa, İZMİR - TÜRKİYE
Tel: +90 (232) 877 0182 [pbx] • Fax: +90 (232) 877 0191 [pbx]
web: www.efe.com.tr • e-mail: efe@efe.com.tr

EFE is a subsidiary of Mert Group.

EGİAD YARIN **EKİM 2023**

İÇİNDEKİLER

İMTİYAZ SAHİBİ**EGİAD ADINA**Yönetim Kurulu Başkanı
Alp Avni Yelkenbiçer**YAYIN TAKIMI**Zehra Özlem Talak Kara, Remzi Uslu,
Simge Bilir Kurt, Can Bosor,
Rebia Rezzan Özduvan**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
VE YAYIN KOORDİNATÖRÜ**

Prof. Dr. Fatih Dalkılıç

YAYIN DANIŞMA KURULUAçelya Baç, Başak Çayır Canatan,
Cemal Tükel, Ceren Sertdemir Yavuz, Çetin Gürel,
Deniz Sipahi, Ebru Dön, Engin Uğur Ağır,
Erol Yaraş, Ezgi Kudar Eroğlu, Hakan Barbak,
İlhan Bilgehan, İsmail Uğural, Nedim Atilla,
Sefer Ayçe, Yağmur Yarol, Yaşar Kuş,
Yaman Duman, Yusuf Kahraman, Zerrin
Tunaboylu Ülken**YÖNETİM YERİ**Punta İş Merkezi 1456 Sk.
No:10 Kat: 8 Alsancak / İZMİR
Tel-Fax: (232) 422 30 00 pbx
egiad@egiad.org.tr
www.egiad.org.tr**EDİTORYAL YÖNETMEN**

Seda Gök

RÖPORTAJ VE EDİTORYAL HAZIRLIK

M. Cemal Tükel

TASARIM VE BASKI**GÖRSEL YÖNETMEN**

Nefise Yıldız Torun

BASIM YERİ**Tükelmat** A.Ş.
Tuna Mahallesi 5615/1 Sokak No:41 Kat:1
Çamdibi-İZMİR
Tel: 0 (232) 461 71 94 www.tukelmat.com.trEGİAD YARIN, EGİAD'ın yerel yayın organıdır.
Dergide yayınlanan görüşler ilgili yazarlara ait olup
EGİAD'ın görüşlerini yansıtmaz.
İzinsiz alıntı yapılamaz. ISSN 1304 – 3269

Yerel süreli yayın

BASKI TARİHİ

10

40

112

140

- 08** Yüzyılın Hedefi Hep Daha İleriye!
10 "Bir hayalim var; Türkiye'nin 2. Yüzyılı'nda herkesi dijital okuyazar olarak görmek"
18 Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 100 yıl önceki heyecanla çalışıyoruz
20 "Öznesi 'BİZ' olan yeni bir hikaye yazmalıyız"
22 Cumhuriyetimiz, kökleri tarihin derinliklerine uzanan yüz yıllık bir çınar
24 "Yüzyılın Sevdası: İzmir"
26 100. yılda tek bir şeye ihtiyacımız var, çalışkan olmak
28 Gurur Dolu 100 Yıl
30 Cumhuriyetimizin Yeni Yüzyılı ve Türk Denizciliği
32 Cumhuriyetin ikinci yüzyılında muasır medeniyetler seviyesine ihracatla ulaşacağız
36 Cumhuriyet Türk ulusunun ortak değeridir...
38 İkinci Yüzyılda Yıldızı Parlayan Bir Türkiye
40 Cumhuriyetin 100. Yılında EGİAD'dan Dev Organizasyon

- 54** İzmir milletvekillerinin gözünden; Gelecek ve Gençlik
56 "Kadın kooperatiflerinin sayısını ve çeşitliliğini arttıracamız"
60 "Beyin göçü, basit teşviklerle ya da zorlamayla önlenemez"
64 "Türkiye'deki Z kuşağı artık kayıp kuşaktır"
68 "İşsizlik ve istihdam sorunlarına karşı kalkınma seferberliğini teklif ediyoruz"
72 "Geleceğe Miras: Atatürk İlke ve İnkıplarıyla Aydınlanan Genç İş İnsanının Bakışı"
74 1923 ve İzmir Ekonomisinin Yeniden Doğuşu
80 "Türkiye'nin birinci önceliği ekonomik istikrar"
94 "Sözümüzden asla dönmeyiz"
104 "Türkiye'yi eğitim kurtaracak"
112 Köy Enstitüleri
122 Cumhuriyet'e Sesleniş

- 124** "Birinin hayatına dokunduğumda, faydalı olduğumu hissediyorum. Bu o kadar güzel bir duygu ki!..."
134 "Alsancak'ı yaşayan ve deneyimlenebilen bir kültür alanı haline getirelim"
140 "Sanatın önemi benimsendiğinde toplumun bakış açısı değişecek"
148 Paris 1924... TC'nin ilk Olimpiyat macerası
150 Futbolun büyük macerası
152 Aslan'ın muhteşem zaferi 2000 UEFA Kupası
154 Voleybol Ülkesi: Türkiye "Haydi Paris, madalyamızı ver artık!"

29 EKİM CUMHURİYET BAYRAMI

Katlu Olsun

bürotime

serter

Çok Değerli EGİAD Yarın Dergisi Okurları,

Türkiye Cumhuriyeti'mizin 100. Yılı'nı kutlamanın onur ve gururunu yaşıyoruz. Uzun ve zorlu mücadeleler sonrası küllerinden yeniden doğan bir milletin; Kurtuluş Savaşımızda yiğitçe mücadele ettikten sonra yeniden ayağa kalkan, hem sosyal, hem iktisadi olarak yeniden doğan bir ülkenin çocuklarıyız.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı, hem geçmişe bir saygı duruşu hem de geleceğe bakış için bir fırsat. Bu gururlu kutlama Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarına duyulan sonsuz minnettarlığı içerirken aynı zamanda geleceğimizin şekillenmesi için bakış açımızın da genişlemesini sağlıyor.

Atatürk'ün ileri görüşlülüğü, çok katmanlı yaklaşımı ve kapsayıcı liderliği, Türkiye'nin modernleşme sürecinde belirleyici bir rol oynamış ve günümüzde dahi etkilerini hissettirmektedir. Bu liderlik özellikleri, onu tarihsel bir figür olarak sadece Türkiye'de değil, dünya çapında saygın bir lider olarak da kabul edilmesini sağlamıştır. Atatürk'ün -moda deyimle- "dönüştürücü" liderliği sadece bulunduğu yüzyılı değil, aynı zamanda günümüz vizyonunu da etkilemektedir. Atatürk bu açıdan da dönüştürücü bir güce sahip olma konusunda günümüz gençlerine ilham vermelidir. Geleceğin liderlerinin kendi alanlarında inovasyon yapma, toplumsal değişime ve gelişime öncülük etme ve zorluklara karşı

cesurca mücadele etme konusunda Atatürk'ün önderliğinden güç almaları gerekmektedir.

EGİAD olarak, geleceğin inşasında, Cumhuriyetimizin temel değerlerini rehber edinerek, birlik ruhuyla hareket etmeye devam edeceğiz. Eşitlik ve birlik ilkesini rehber alarak, ülkemizi daha da ileri taşıma sorumluluğunu taşıyor ve gelecek nesillere daha güçlü bir Türkiye bırakmanın hedefiyle çalışıyoruz. Cumhuriyetimizin 100. yılında, geçmişe saygı, geleceğe umut ve birlik içinde daha güçlü adımlarla ilerliyoruz.

Genç iş insanları olarak bizlere düşen sorumlulukları yerine getirerek, ülkemizi daha aydınlık yarınlara taşıma hedefine odaklanmalıyız. Geleceğin liderleri olan genç iş insanlarının Atatürk'ün öğretilerinden ilham alarak iş dünyasında sürdürülebilir ve etik değerlere dayalı projeler geliştirmeye, teknoloji ve bilim odaklı üretime, yenilikçiliğe,

kalkınmaya doğrudan etki eden yatırım, hizmet ve üretime odaklanmaları gerektiğine inanıyoruz. Atatürk'ün çağdaş, bilimsel ve ileri görüşlü yaklaşımı, iş dünyasının da benimsemesi gereken temel prensiplerden biridir.

EGİAD Yarın Dergisi'nin Cumhuriyet'in 100. yılı özel sayısında farklı alanlardan uzmanların, önemli kurumların temsilcilerinin, EGİAD üyesi ve paydaşlarının ağzından Cumhuriyet'in ilk yüzyılını ve gelecek ikinci yüzyılına dair görüşlerini sizlerle paylaştık. Dergimizi yayına hazırlayan yayın grubumuza, Tükeltmat ekibine, yazılarıyla dergimize değer katan konuk yazarlarımıza ve emeği geçen herkese içtenlikle teşekkür ederim.

Sevgi ve saygılarımla,

Alp Avni YELKENBİÇER
EGİAD Yönetim Kurulu
Başkanı

100 Yıl

Kutlu Olsun

29 EKİM

CUMHURİYET BAYRAMI

K. Atatürk

Garanti Zeytin Zeytinyağı İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
İstiklal Mahallesi 9218 Sokak No:14/A Ulucak-Kemalpaşa/İZMİR
www.revnakzeytinyagi.com

Kıymetli EĞİAD Yarın Okurları,

Bir asırdır aydınlık yarınlara yürüyen Cumhuriyetimizin 100. yılını, Genç İş İnsanları olarak gurur ve coşkuyla kutladık. Tarihin bu özel dönüm noktasında, Cumhuriyet motiflerini işlediğimiz dergimizle sizleri bir araya getirmenin, başarı hikayelerini paylaşmanın ve geleceğe daha da güçlenerek adım atmanın heyecanını yaşıyoruz. İşte karşınızda, Cumhuriyetimizin bu özel yılına ithaf ettiğimiz 75. sayımız!

Bu sayı, sadece bir dergi değil; aynı zamanda ortak bir geleceğe olan inancımızın, birlikte yürüdüğümüz yolda kurduğumuz köprülerin yansımasıdır. Cumhuriyetimizin kilometre taşlarını içeren sanayi ticaret, kültür sanat, spor, eğitim, tarih konularının üzerinde hassasiyetle durduğumuz; İzmir Valisi Sayın Süleyman Elban'ın kıymetli aktarımları, Sivil toplum kuruluşlarının öncü isimlerinden aldığımız destek, Cumhuriyet

tarihine ışık tutan uzman tarihçilerin gözlemleri, İzmirli kadın milletvekillerimizin gelecekte emin söylemleri ve coşkuyla kutladığımız 100. Yıl konserimizde sahnede olan sanatçımız Cem Adrian'ın ve Olten Filarmoni orkestrasının renk kattığı bu sayıda, bir araya gelmenin heyecanını hissedeceksiniz.

Hepimizin bildiği gibi, EĞİAD ailesi olarak 2003 yılında Milli Eğitim'e bağışlanan EĞİAD İlkokulu, EĞİAD Ortaokulu olarak eğitim öğretim hayatına devam ediyor. Başkanımız Alp Avni Yelkenbiçer liderliğinde ve üyelerimizin büyük destekleriyle gerçekleştirilen bu özel projede, Cumhuriyet'i coşkuyla kutladığımız 100. Yıl Konserimizde Okulumuza sağladığınız bağışlarla Spor Salonu hayalimizi gerçekleştirmeye büyük bir adım attık. Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün kıymetli sözü "Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizindir.

Cumhuriyeti biz tesis ettik; O'nu ilâ ve idame edecek sizsiniz." ışığında, EĞİAD Ortaokulu Spor Salonu

Projesi, birlikte hareket etmenin ve geleceğe yatırım yapmanın gücünü bir kez daha gösteriyor.

Bu özel sayımızda ayrıca, uzun zamandır heyecanla hayata geçirmek için büyük emekler verilen, 21 yıldır aralıksız devam eden basılı yayın hayatımızı www.egiadyarin.com ile dijitalde taçlandırdığımızı büyük bir mutluluk ve gururla sizlere duyurmak isteriz.

EĞİAD Yayın Kurulu olarak, "Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır." ödeviyle Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında Atamızın işaret ettiği ilkelere bağlı kalarak çalışmaya söz veriyoruz. Başta Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm aziz şehitlerimizi saygı, minnet ve özlemle anıyor, siz değerli okurlarımıza keyifli okumalar diliyoruz.

Saygılarımızla

EĞİAD Yarın Yayın Kurulu

Türkiye kurulduğu günden bugüne her alandaki atılımı ile dünyanın en genç Cumhuriyet'ini global sahnede liderliğe taşıma hedefinde emin adımlarla ilerliyor

Yüzyılın Hedefi Hep Daha İleriye!

29
EKİM

*Benim naçiz vücudum,
bir gün elbet toprak olacaktır.
fakat Türkiye Cumhuriyeti,
ilelebet payidar kalacaktır.*

K. Atatürk

Bu özel çalışmada, farklı toplumsal kesimlerdeki kanaat önderleriyle bir araya geldik. Kamudan özel sektöre, akademiye uzanan bu yolculukta; sanayi, ticaret, eğitim, kültür-sanat ve spor alanında yapılanlara ve yapılması gerekenlere ışık tuttuk.

HAZIRLAYAN: SEDA GÖK

EGİAD, özel sektörü temsil eden 47 genç sanayici ve iş insanının 1990 yılında bir araya gelerek kurdukları bir sivil toplum kuruluşudur.

Atatürk'ün öngördüğü hedef ve ilkeler doğrultusunda, Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyini yakalama ve aşma anlayışı içinde, kadın erkek eşitliğini siyaset, ekonomi ve eğitim açısından gözeten iş insanlarının toplumun öncü ve girişimci bir grubu olduğu inancıyla hareket ediyor. Bu gayelerin gerçekleştirilmesini sağlamak için çalışan EGİAD, Türkiye'nin ve Ege'nin küreselleşme sürecinde Türk rekabet gücünün ve toplumsal refahın, istihdamın, verimliliğin, yenilikçilik kapasitesinin ve eğitimin kapsam ve kalitesinin sürekli artırılması yoluyla yükseltilmesini esas alıyor.

Bu bağlamda ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasında bölgesel ve sektörel potansiyelleri en iyi şekilde değerlendirerek ulusal ekonomik politikaların oluşturulması için çalışan EGİAD, Türkiye'nin küresel rekabet düzeyinde tanıtımına da katkıda bulunuyor.

Süreci desteklemek üzere uluslararası siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişki, iletişim, temsil ve iş birliği ağlarının geliştirilmesi için çalışmalar yürüten EGİAD, bu kapsamda 2002 yılından beri aralıksız yayın hayatına devam eden YARIN Dergisi ile de sürece katkıda bulunuyor. EGİAD, YARIN Dergisi'nin 75. sayısında Türkiye'nin İkinci Yüzyılı'na özel röportaj dizisi ile tarihe not düşüyor.

Bu özel çalışmada, farklı toplumsal kesimlerdeki kanaat önderleriyle bir araya geldik. Kamudan özel sektöre akademiye uzanan bu yolculukta; sanayi, ticaret, eğitim, kültür-sanat ve spor alanında yapılanlara ve yapılması gerekenlere ışık tuttuk.

Bu yayında paylaşılan fikir çeşitliliğinin ilgili tüm kesimlere kaynak olmasını umuyoruz. ■

YARIN Dergisi'ni makamında kabul eden ve değerlendirmelerde bulunan İzmir Valisi Süleyman Elban: "Gençliğin enerjisinden ve gücünden yararlanmalıyız"

“Bir hayalim var; Türkiye'nin 2. Yüzyılı'nda herkesi dijital okuryazar olarak görmek”

*“İzmir'deki sanayinin artık makas
değiştirmesi gerekiyor”*

İzmir Valisi Süleyman Elban, EGİAD sürekli yayını YARIN Dergisi'ni makamında kabul etti ve soruları yanıtladı. İzmir'in gelişimi üzerinden Türkiye'nin 2. Yüzyılı'na ışık tutan Vali Elban, “Cumhuriyet'in ilk 100 yılında herkesi okuryazar yapmak hedefimiz vardı ve bunu başardık. İkinci yüzyılda herkesi dijital okuryazar yapmak zorundayız. Türkiye'nin 2. Yüzyılı diyorsak buna başarmalıyız” diyor. İzmir özelindeki ise eğitim çağındaki 736 bin öğrencinin tamamını dijital okuryazar yapmak istediğini ve bununla tüm şehrin bir dijital havzaya dönüşmesini arzu ettiğini anlatan Vali Elban, şehrin “3T+1S” gücüne vurgu yaptı. Bu güç başlıklarını tarım ticaret turizm ve sanayi olarak sıralayan Elban, önümüzdeki günlerde sanayide yüksek teknoloji katma değerli üretime daha fazla odaklanılmasının önemine dikkat çekiyor. “Buradaki sanayinin artık makas değiştirmesi gerekiyor” diyen Elban, ayrıca eğitim, sağlık ve gastronomi konusundaki potansiyelin de altını çiziyor.

Hem ülkemizin yani üretim ihtiyacı açığının kapatılması hem de sanayiye özellikle KOBİ'lere ve büyük sanayiye ara mal üretme açısından önemli noktalar.

İzmir'de görev sürecinizin beş ayını geride bıraktınız. Öncelikle şehrin ekonomik ve sosyal açıdan yapısına ilişkin gözlemlerinizi paylaşır mısınız? Şehre özel birçok raporu inceleme imkânınız oldu, notlarınızda öne çıkan başlıklar neler oldu? Bu notlar çerçevesinde şehir özelinde önceliklendireceğiniz başlıklar neler olacak?

İzmir, ülkemizin gözde birkaç şehirden birisi... Bunu buraya geldiğimizde daha fazla bilgiyle görmüş, tecrübe etmiş olduk. Buraya gelince şunu fark ettik ki bir kere bildiğimiz başlıklar aslında çok daha güçlü ve derinmiş. İzmir için 3T dediğinizde; tarım ticaret ve turizmin gerçekten derinliğinin çok fazla olduğunu gördük. Hala potansiyelin çok büyük bölümü değerlendirilemiyor. Bu konularda önü çok açık. Nitelikli bir turizmin burada önümüzdeki günlerde daha hızlı gelişeceğini düşünüyorum. Türkiye sanayisinin yüzde 10'u burada konumlanmış durumda. Ciddi bir sanayi altyapısı var ve ileri teknoloji

kullanan bir sanayiye görüyoruz. Burası aynı zamanda eğitim ve gastronomi şehri. Kısa süre içinde çok ciddi sağlık şehri olacak. Sağlık altyapısına birkaç ilave dokunuş ile bu konuda çok özel bir yeri olacağını düşünüyorum. Birçok alanda tarımla beraber tarıma dayalı sanayinin çok geliştiği bir şehir. Dolayısıyla çok özellikli bir şehirdeyiz.

"Sağlık alanında birkaç ilave dokunuş..." dediniz. Bunu ayrıntılandırmanızı istesek...

Mevcut sağlık tesislerine ya da mevcut sağlık tesislerine ilave yatırımların yapılması... Bu işin turizmini yapanlarla sağlık sektöründe çalışanların entegrasyonunun sağlanması gerekiyor. İki sektör birbiriyle entegre olursa o zaman işin gelişim hızı daha yüksek olacak.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünde görev yaptığınız 13 yıl boyunca mahalli idareler reformu kapsamında hazırlanan kanunlar ile diğer ikincil ve alt

"EGİAD İLE DAHA SIK BİR ARAYA GELMEK İSTERİM"

EGİAD üyelerine vermek istediğiniz diğer mesajlar neler olur?

Onlarla sık sık bir araya gelmek isterim. Çünkü gençliğin enerjisinden ve gücünden yararlanmam lazım. Bu çok önemli. Tabii şöyle, aslında bu konuştuğumuz şeyleri gerçek manada yapacak, hayata geçirecek, bu işi başaracak olan gençler. Dünya vizyonunda olan, teknolojiyi doğru anlayan, doğru kullanan, bu işin ne anlama geldiğini çok iyi bilen gençlerdir. Yani dijitalleşmeyi gençlere daha rahat anlatırız. Onlar daha iyi anlar ve daha iyi kullanır. Kullandığında da işletmelerinde yalın üretime geçtiklerinde, verimli üretime geçtiklerinde, Endüstri 4.0'a yaklaşmaya çalıştıklarında ne kadar rekabetçi ne kadar kaliteli, ne kadar daha ucuz ürün ürettiklerini kendileri bilir. Bunu daha iyi algılıyorlar. Elbette ki duayan sanayicilerimiz de bilir. Onlar da anlar ama onların çocukları, gençler, bu işe gelmiş ikinci ve üçüncü kuşak nesil, o işin içinde yetişip büyüdükleri için, bu işi daha iyi biliyorlar. Dolayısıyla bu işte esas ana aktör başrol alması gereken bizim genç iş insanlarımız olduğunu düşünüyorum.

düzenlemelerin çalışmalarında yer aldınız. Mahalli idareler alanında düzenlenen birçok eğitim faaliyetinde eğitimci olarak görev aldınız. Bu alanda yayımlanmış dört ayrı kitabınız var. Uzmanlığınız özelinden doğru İzmir'e baktığımızda avantaj ve dezavantajlarımız nelerdir?

Aslında coğrafya çok büyük avantaj. Bu durum belediye hizmetleri açısından çok büyük avantajları barındırıyor. Rekreasyon açısından iklim çok fazla bitki çeşitliliğini burada kullanma şansı var. Tabii deniz birçok açıdan belediyeciliği güzelleştiren, kolaylaştıran bir fırsat. Deniz hem ulaşım hem görsel anlamda çok büyük bir avantaj.

Yine deniz turizm açısından olduğu gibi gastronomi açısından, restoranlar açısından eğlence açısından büyük fırsatlar sunuyor. Dolayısıyla bu yönlü bir belediye hizmeti her ile nasip olacak bir şey değil. Her kıyı iline de nasip olmaz. Bu şehrin böyle bir avantajı da var.

İzmir için "3T+1S" dediniz. Sanayileşme vurgusu yaptınız. Sanayileşme konusunda şehirde önceliklendirilmesi gereken sektörler hangileridir?

İzmir, Türkiye'nin ilk sanayi şehirlerinden birisi. Sanayi anlamında imalat sanayinde Türkiye'de de hatırı sayılır bir yere gelmiş. Dolayısıyla buradaki sanayinin artık makas değiştirmesi gerekiyor. Herhangi bir sanayi değil, katma değeri ve teknolojik altyapısı yüksek sanayiye odaklanılmak zorunda.

İhracatta kilogram değeri yüksek ürünler üreten, dijitalleşmenin olduğu, çevreye duyarlı, Avrupa Birliği Müktesebatı'na göre hem yeşil hem dijital dönüşümü tamamlanmış bir sanayiden bahsediyoruz.

Son iki görev yeriniz özelinde tarıma dayalı sanayinin ön planda olduğunu görüyoruz. Tarım alanında bölgenin

BASBAŞ'a ziyarette bulundum ve onlardan bir sunum da aldım. Ayrıca Menemen'deki serbest bölgeyle ilgili konular da bilgim dahilinde...

Tabi biz iynin hep daha iyisini istiyoruz. İynin düşmanı daha iyi. Daha iynin düşmanı daha mükemmeli vs. diye gider. Bizim serbest bölgedeki üretim yapan firmaların çok nitelikli üretim yaptıkları, teknoloji olarak çok ileri teknoloji kullandıklarını çok net bir şekilde gördüm. Dolayısıyla şu andaki buldukları seviye bizi çok memnun eden bir seviye. Tabi ki biz de isteriz ki buldukları seviyenin çok daha ilerisine gitsinler. Daha da ileri teknoloji kullanan firma olsunlar ya da mevcut üretim tekniklerini daha modern hale getirsinler. Onu çok arzu ederiz ama şu anda buldukları seviye bizi çok tatmin eden, memnun eden bir seviye.

Yeni kurulan serbest bölgeler özelinde ihtisaslaşma olmalı mı?

Merkezi hükümetin teşviki ile olabilir. Burada bir ihtisaslaşma olabilir ama bu konuda çok zorlayıcı olmaya gerek yok. Çünkü orada da gördüm, çok farklı grupta, farklı ürün gamında üretim yapan firmalar var.

Dolayısıyla bunları birkaç üretim çeşidine zorlamaya gerek yok. Esas zorlanması gereken merkezi hükümetin teşvikleriyle belli bir kümelenmenin sağlanması olmalı. Sanayi Bakanlığı, Türkiye'nin her yerinde kümelenmeyi sanayi modeli olarak teşvik ediyor. Çünkü çok önemli. O ekosistemin orada olması hem ürün maliyetlerini düşürüyor hem ürünün kalitesini artırıyor hem de o ekosistemde çok fazla yetişmiş insan gücü oluşuyor. Kısacası büyük bir rahatlık oluşuyor.

İzmir'de de böyle bir evrilme olabilir ama benim ondan önce önceliklendirdiğim konu; oradaki çok tatmin edici olmakla birlikte kullanılan teknolojide daha ileri seviyeye gidilmesi.

kalkınma gücünü nasıl yorumlarsınız? Bu konuda yapılması gerekenler neler?

Tarımda insanlar genelde konvansiyonel tarım tekniklerini ve ürün çeşitlerini terk etmek istemezler.

Bu durum İzmir'e ya da Adana'ya has değil. Türkiye'nin her yerinde çok sınırlı sayıda tarımsal üretim yapan insanımız genelde alıştığı teknikleri çok terk etmek istemezler.

Çünkü onun bir bütün olarak ekosistemine daha hakim olduğu için tohum ve gübreyi alacağı yeri, makineyi nerede kullanacağını ve kime satacağını bilir. Dolayısıyla o alışkanlıkları terk etmek de kolay değil.

Dolayısıyla öncelikle iki şeye odaklanmak gerekiyor. Birincisi katma değeri daha yüksek tarım ürünlerine yönelmek. İkincisi tabii küresel ısınma, iklim değişikliği, yer altı su seviyesinin aşağılara

inmesi. Su kaynaklarının çok azalması ile birlikte su tüketimi konusunu mutlaka göz önünde bulundurulmalı. Su tüketimini daha az yaparak katma değeri yüksek ürünlere yönelmek gerekiyor.

Diğer taraftan da ürettiğimiz ürünleri ham olarak değil de daha katma değerli hale getirerek satmak gerekiyor. Bu dediğimi hiç işlemeyen iyi bir ambalaja koymaktan tutun da, işleyerek farklı formata getirip pazarlamak dahil olabilir. Mevcut ürünü işlediğinizde sattığınız ürünün daha niş ürüne dönüştürerek daha yüksek değeri olan ürünler haline getirip satmak gibi birçok konu olabilir.

Serbest bölge tecrübesi ile katma değerli üretim özelinde Ege Bölgesi önemli bir üs durumunda. Bu konudaki gücümüzü daha da artırmak için yapılması gerekenler neler? Geçtiğimiz günlerde ESBAŞ ve

Cumhuriyetin değerlerini geleceğe taşıyoruz

İzmir organize sanayi bölgeleri için rol model bir il. Valilik bünyesinde de yatırım izleme birimi var. Önümüzdeki dönemde şehir ve çevresi özelinde ön plana çıkacak yatırımlar neler olacak?

Evet baş partner olarak kurma görevi bizim. Birincisi bazı mevcut organize sanayilerin genişleme alanı talepleri var. Haklı olarak genişlemek istiyorlar. Bunları işte ilk geldiğimiz günden itibaren gündemimizde takip ediyoruz. İkincisi yeni organize sanayi talepleri var. Bu da önemli. Bir de teknik olarak organize sanayi kanunu kapsamında olmayıp küçük sanayi sitesi kapsamında da olmayan ama toplu sanayi alanları oluşturma talebi de var. Mobilya Sanayiciler Sitesi, Oto Yedek Parça Sanayiciler Sitesi gibi... Dolayısıyla bunlara da yer bulmamız gerekiyor. Bunlar iki açıdan önemli.

Hem ülkemizin yani üretim ihtiyacı açığının kapatılması hem de sanayiye özellikle KOBİ'lere ve büyük sanayiye ara mal üretme açısından önemli noktalar. Diğer taraftan bunların tabii ki daha rahat çalışmalarını, şehir trafiğini aksatmamaları, şehir estetiğinin bozulmaması gibi birçok nedenlerle hem şehircilik kaygıları hem de kendilerinin rahat üretim yapmaları açısından daha uygun alanlara gitmeleri doğru bir gelişim modelidir.

"Bize yeni organize sanayi bölgelerinin kurulmasına yönelik talep geliyor" dediniz. Bu talepler ihtisaslaşmış OSB kuruluşu konusunda mı? Tarım, rüzgâr kanadı gibi...

Bunlar talep ediliyor ama ihtisası olmayan karma organizeler için de talep var.

Kurtuluşunun 100. yılında ve Cumhuriyet'in 100. yılında İzmir'de vali olmak nasıl bir duygu?

Tabii insanların hayatında çok özel dönemler özel günler

olabilir. Ama herhalde insan hayatında özellikle vali olmak çok önemli bir görev. Valilik içinde İzmir Valisi olmak ayrı bir özellik arz ediyor.

Hem İzmir Valisi olup da hem de Cumhuriyet'in 100. yılında İzmir Valisi olmak bence çok çok daha özel bir durum. Bunu ben birkaç defa değişik ortamlarda özellikle de dile getirdim. Benim herhalde valilik unvanıyla birlikte Cumhuriyet'in 100. yılında bu şehirde görev yapma onuru ve şerefini herhalde çocuklarıma, torunlarıma anlatacağım. En önemli hatıra olacak diye düşünüyorum. Dolayısıyla benim için bir gurur. Onu çok net söyleyebilirim.

Görev sürecinin içinde "İzmir'de şu projeyi hayatta geçirirsem ve görevimi tamamlarsam mutlu olurum" dediğiniz kafanızda özel bir proje var mı?

Kafamda aslında çok proje var. Bu projelerin içinde hayal ettiğim şu, günün sonunda ya da belli bir zaman sonra bu şehirde arzu ettiğim bu alanlarda değişimin başladığını, parametrede yönelimin değiştiğini görmek beni çok mutlu eder.

"İzmir ölçeğinde şunu yaptım" demek bence çok küçük hedef olur. Dolayısıyla birçok hedefle beraber turizmde yönelimi bu tarafa çevirdik. "Şöyle bir hareket başladı. Gastronomide zaten olan bir şey artık şöyle bir noktaya geldi. Ya da kültür hayatındaki yönelim şöyle oldu. Sanayideki dönüşüm şu aşamaya geldi. Tarımda artık farklı bir yönetime geçmeye başladı ya da şöyle şöyle

ürün çeşitli olmaya başladı." gibi birden çok parametrede değişimin görüldüğünü eğer kısa bir zaman içinde tespit edersek o zaman ben arzu ettiğim şeyi başarmış olurum. Yoksa işte şurada bir tane bina yapsak, şurada şunu yapsak, burada bunu yapsak o benim için şey değil.

Benim bir hayalim var, onu söyleyeyim. Bu çünkü biraz önce konuştuğumuz birçok alanı tetikleyecek bir hayal. O da daha önceki çalıştığım yıllarda başlatıp yaptığım buradaki tüm zorunlu eğitim çağındaki çocukların tamamının dijital okul yazar yapmak istiyorum. Yani 736 bin öğrencimle beraber tüm şehrin bir dijital havzaya dönüşmesini çok arzu ederim.

Burada herkesin yaşlı, genç dijital okuryazar olduğu ondan sonra herkesin her sektörün dijital bir tarafından tuttuğu ve dijital anlamda bir şekilde kendi işini geliştirdiğini görmeyi çok isterim. İnsan kaynaklarının her alanında dijitalleşme gerekiyor. Bu insan kaynağı ile ilgili altyapıyı biz okulda temel eğitim olarak verelim istiyoruz. Biz bütün çocukları IT sektöründe çalıştıracamız diye eğitim vermiyoruz. Siz enstrüman kursu verdiğiniz, bağlama gitar öğrettiğiniz her çocuk sanatçı olsun demiyorsunuz. Çalsın, sanat sevgisi gelişsin, ruhu incelsin, keyfi alsın diye bunu yapıyorsunuz. İçlerinden bu işte kendini çok ileri seviyeye götürecek ve bu işi meslek haline getirecek insanlar çıkması da çok güzel.

Bu sektörde belli bir miktarda gencimiz arzu ediyorsa sektörde ilerlesin istiyoruz. Herkes bu işin okuryazarı olsun. İster öğretmen olsun, ister doktor olsun. Herkes olsun.

Bizim bir hedefimiz vardı. Cumhuriyet'in ilk 100 yılına başladığımızda herkesi okuryazar yapmaktı. Değil mi? Şimdi herkesi dijital okuryazarı yapmak zorundayız. Artık 2. yüzyıldayız. Türkiye 100 yılı diyorsak buna başlamalıyız. ■

Cumhuriyetimiz 100, Dikkan 45 yaşında!

Cumhuriyetimizin 100. yılı ile Dikkan'ın 45. yılı kutlamalarının birleştiği bu özel dönemde ilerlemeye, büyümeye ve daha da güçlenmeye devam ediyoruz!

TİM (Türkiye İhracatçılar Meclisi) Başkanı Mustafa Gültepe:

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 100 yıl önceki heyecanla çalışıyoruz

Mustafa GÜLTEPE
TİM Başkanı

Ülkemizin mevcut potansiyeli ve donanımlı insan kaynağımızla çok daha fazlasını başarabileceğimizi biliyoruz. Bu özgüvenle Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülke arasına çıkarma vizyonunu benimsedik.

Her ülkenin tarihinde dönüm noktaları vardır. Cumhuriyet'in ilan edildiği 29 Ekim 1923 Türkiye için işte öyle bir anlam taşıyor. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 'en büyük eserim' dediği Cumhuriyet, sadece siyasal bir rejim değişikliği anlamına gelmiyor. Cumhuriyet aynı zamanda bilimsel bilginin ışığında aydınlanma, çağdaş uygarlıklar düzeyine ulaşma ve demokratik bir ortamda topyekün ekonomik kalkınma vizyonunu ifade ediyor.

Atatürk, askeri ve siyasi alanlarda kazanılan zaferlerin, ekonomik kalkınma ile desteklenmediği sürece kalıcı olamayacağını biliyordu. Bu gerçeği, daha Cumhuriyet ilan edilmeden önce topladığı İzmir İktisat Kongresi'nde **'Siyasi ve askeri zaferler ne kadar büyük olursa olsun, iktisadi zaferlerle taçlandırılmazsa devamlılığı sağlanamaz'** sözleriyle dile getirmişti.

Ekonomi başta olmak üzere tüm alanlarda 100 yılda çok büyük mesafe kat etsek de önümüzde hâlâ uzun bir yol, başaracağımız çok iş var. İhracat ailesi olarak Cumhuriyetimizi ikinci yüz yılında çok daha güçlendirmek, milletimizin refahını artırmak için üzerimize düşen sorumluluğu biliyoruz. Bu bilinçten hareketle 29 Ekim 1923'tekinden farksız bir heyecan, azim ve kararlılıkta yolumuza devam ediyoruz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına hem mal hem de hizmet ihracatında rekorla girdik. 2022'yi 254 milyar dolarlık mal ve 90 milyar dolarlık hizmet ihracatı ile tamamladık. 2023'ün ilk yarısında işler istediğimiz gibi gitmese

de ikinci yarından umutluyuz. Bu anlamlı yılda inşallah mal ihracatında 255, hizmet ihracatında 120 milyar dolarlık bir hacme ulaşacağız.

Ülkemizin mevcut potansiyeliyle ve donanımlı insan kaynağımızla çok daha fazlasını başarabileceğimizi biliyoruz. Bu özgüvenle Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülke arasına çıkarma vizyonunu benimsedik.

2026'da 302 milyar dolarlık ihracat hedefini yeni süreçte ilk önemli sınav olarak değerlendiriyoruz. Hedeflerimize ulaşabilmemiz için kilogram birim değerimizi en kısa sürede 2 doların üzerine taşımamız gerekiyor. Birim değeri artırmanın yolu yüksek teknolojinin imkânlarını kullanmaktan, inovasyondan, tasarımdan ve markalaşmaktan geçiyor.

Tüm bu konularda 27 sektör ve 61 ihracatçı birliğimiz arasında koordinasyonu sağlıyoruz. Katma değerli ihracat için yüksek teknoloji ve inovatif

TÜRKİYE'NİN İHRACAT SEYRİ

Yıllar	İhracat
1923	50,8 milyon dolar
1933	58,1 milyon dolar
1943	196,7 milyon dolar
1953	396,1 milyon dolar
1963	368,1 milyon dolar
1973	1,3 milyar dolar
1983	5,7 milyar dolar
1993	15,3 milyar dolar
2003	47,3 milyar dolar
2013	161,5 milyar dolar
2023 (OVP Hedefi)	255 milyar dolar

girişimleri destekliyoruz. Alanında ülkemizin en geniş kapsamlı etkinliği olan Türkiye İnovasyon Haftası'nı düzenliyoruz. Diğer taraftan küresel ticaret büyük bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçiyor. Yeni dönemde rekabetçi kalabilmek için sürdürülebilirlik uyumu ve yeşil üretim büyük önem taşıyor.

Çünkü biz toplam ihracatımızın yüzde 42'sini gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği (AB) Yeşil Mutabakat ile 2050'de sıfır karbon hedefine odaklandı. Bu büyük pazardaki gücümüzü korumak ve artırmak için hızlı hareket etmek durumunda olduğumuzu biliyoruz, çalışmalarımızı bu bilinçle yürütüyoruz.

Son söz olarak şunu söyleyebiliriz: Küresel ticaretteki değişim ve dönüşüm sürecini fırsata çevirebilmek için ihracatçı birliklerimizle yoğun bir mesai harcıyoruz. İnanıyorum ki bu süreçten daha da güçlü çıkarak Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülke arasına taşıma hedefine emin adımlarla ilerleyeceğiz. ■

TÜRKONFED (Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu)
Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez:

“Öznesi ‘BİZ’ olan yeni bir hikaye yazmalıyız”

Türkiye'nin gönüllülük esasıyla bir araya gelmiş en büyük bağımsız iş dünyası örgütü olarak, 'Yeni Dönem Yeni Ufuklar' vizyon belgemizde yer alan 'Hayalimizdeki Türkiye' manifestomuzu, Anadolu'nun dört bir yanında gerçekleştirdiğimiz 100. Yıl Buluşmaları'nda anlatıyoruz.

İkinci yüzyılımızın kapısını gerek global gerekse ülkemizde yaşanan krizlerin etkisinde, aklımızın deprem bölgesinde olduğu, geçmişte ortak sevinç olarak adlandırdığımız anlarda bile artık kutuplaşmaya başladığımız, ötekileştirmenin arttığı ancak koşullar ne olursa olsun içimizdeki Cumhuriyet ateşinin hiçbir zaman sönmediği karmaşık duygular ile araladık.

Bazı sorunlar çözümsüz gibi görülebilir, bizi umutsuzluğa sürükleyebilir. Oysaki böyle zorlu dönemler için ülkemizin çok önemli bir rehberi bulunuyor.

İşte o rehber, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde yüz yıl önce verilen mücadelenin temelini oluşturan kurtuluş ruhu ve kuruluş iradesidir. Çünkü bundan bir asır önceki kurtuluş mücadelesi yalnızca bir askeri mücadele ile kalmamış, cehalete, yoksunluğa, yoksulluğa ve adaletsizliğe karşı da verilmiştir. Kuruluş irademiz ise bir yönetim biçimi değişikliğinin ötesinde eğitimi, altyapıyı ve ekonomiyi kapsayan büyük bir silkinme, Anadolu'yu, 20. yüzyılın çağdaş manzarasına dahil etme seferberliğiydi. İşte şimdi, ikinci yüzyıla girerken yine aynı ruh, aynı iradeyle Cumhuriyetimizi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkartabilir, ülkemizi orta gelir, orta demokrasi ve orta eğitim tuzaklarından kurtarabiliriz. **Umudu çoğaltarak, ortak hayaller inşa ederek, öznesi BEN değil BİZ olan yeni bir hikaye yazabiliriz.**

“Özgürlükçü bir anayasa, eşitsizliği azaltıp ekonomik büyümeyi destekler”

Türkiye'nin gönüllülük esasıyla bir araya gelmiş en büyük bağımsız iş dünyası örgütü olarak, 'Yeni Dönem Yeni Ufuklar' vizyon belgemizde yer alan 'Hayalimizdeki Türkiye' manifestomuzu, Anadolu'nun dört bir yanında gerçekleştirdiğimiz 100. Yıl Buluşmaları'nda anlatıyoruz.

Bu manifestoda da vurguladığımız üzere; **“Demokrasi”, “Çevre”, “Dijitalleşme”, “Kalkınma” ve “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”** olmak üzere ülkemizin geleceğe açılan beş kapısı bulunuyor.

Gelişmiş bir demokrasi ve hukuk sistemi; adil, şeffaf, hesap verebilir ve liyakat esaslı bir devlet yönetimi, Türkiye'yi bir refah toplumu haline getirecek reçetenin olmazsa olmaz parçalarıdır. Cumhuriyet değerlerini iyi kavramış özgürlükçü bir anayasa, yoksulluk ve eşitsizliği azaltacak ve sosyal hareketliliği teşvik ederek ekonomik büyümeyi destekleyecektir.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini tesis ederek, hep birlikte ülkemizin sürdürülebilir kalkınması ve refahı için hayatı dönüştürecek güce sahibiz. Analitik düşünebilen, dünyaya-bilime ve bilgiye açık nesiller yetiştirmek için de çocuklar ve gençlerin önüne yeni hedefler, yeni fırsatlar, yeni ufuklar ve yeni umutlar inşa etmeliyiz.

Biz TÜRKONFED olarak, ikinci yüzyılımızda iş dünyasını oluşturan her ölçekten şirketiyle dijitalleşen; yeşil dönüşüm sayesinde su ve enerjide kaynak verimliliği ile hem cari açığı azaltan hem de yeni ihracat pazarlarında rekabet gücünü artıran; gelişmiş bir ekonomi için gelişmiş bir demokrasiyi içselleştiren,

eğitimden kadına, gençlikten girişimciliğe toplumun tüm katmanlarını dönüşümün odağına alan bir Türkiye hayal ediyoruz. Hayalimizi hep birlikte gerçeğe dönüştüreceğimize inanıyor, Cumhuriyetimizin yüzüncü yılını büyük bir coşkuyla başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurucu iradeyi ve binlerce isimsiz kahramanı minnetle anarak kutluyoruz. ■

Süleyman SÖNMEZ
TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı

TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği)
Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan:

Cumhuriyetimiz, kökleri tarihin derinliklerine uzanan yüz yıllık bir çınar

Orhan TURAN
TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Cumhuriyet'in 100. Yılı kutlama etkinliğimizde de dile getirdiğim gibi, Cumhuriyeti cumhuriyet yapan değerleri yeniden parlatmalıyız. Demokrasi, eşit yurttaşlık, laiklik, ifade özgürlüğü, hukukun üstünlüğü, adil yargılanma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve 21. yüzyıla uygun bir eğitim, ihtiyacımız olan temeli sağlamlaştıracaktır. Geleceğimize, bu kavramların hakkıyla hayata geçirilmesi yön verecek.

Cumhuriyetin ilanı ile kısa süre içinde, laiklik, kadın hakları, bütün yurttaşların toplumsal, siyasal ve hukuksal eşitliği gibi, devasa adımlar atıldı. Ülkeyi Batı'nın bir parçası haline getirmeyi

amaçlayan reformlara dengeli, gerçekçi ve akılcı bir dış politika eşlik etti. İktisadi planda ise, serbest piyasayı esas alarak özel girişimcilerin dinamizmi ile kamunun iktisadi gücü birleştirildi. Büyük bir sanayileşme ve kalkınma hamlesi başlatıldı. İleri düzenlemeler ve yeni kurumlar aracılığıyla eğitim, bilim ve teknoloji, kültür ve sanat alanlarında, yeniden doğuş ölçeğinde bir canlanmanın önü açıldı.

Cumhuriyetin yüz yıllık kazanımlarının gururunu yaşıyoruz. Bununla birlikte, ikinci yüzyıla girerken önümüzde yeni bir dönemeç var. Bu dönemeçte dünyamızı ve ülkemizi ağır sorunlar tehdit ediyor. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında refahın adil biçimde dağıldığı, insani kalkınmasını sağlamış bir Türkiye hayal ediyoruz. Hukukun üstün olduğu, demokrasiyi yaşam tarzı haline getirmiş, toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşmış bir Türkiye hayalimiz var. Çevreyle uyumlu, dijital ve yeşil dönüşümü başarmış, bilimde evrensel standartları yakalamış, AB entegrasyonunu sağlamış, özette gelişmiş, saygın, adil ve çevreci bir Türkiye hepimizin ortak umudu.

TÜSİAD olarak bu hayalin gerçekleşmesine katkı sağlamak için, yüzüncü yılımızda yeni bir proje başlattık. Türkiye'nin farklı bölgelerinde düzenlediğimiz toplantılarda şu dört soruya cevap aradık: Cumhuriyeti ve demokrasiyi birlikte nasıl güçlendireceğiz? Küresel dönüşümlerde ulusal stratejimizi nasıl konumlandıracağız? Çevreyi koruyan bir kalkınma nasıl olmalı? Refahı artırırken bölüşümü daha adil nasıl yaparız? Biz sadece söylemenin değil, toplumun farklı kesimleriyle söyleşmenin değerli olduğunu düşünüyoruz. Bu projemizin çıktılarını aralık ayında paylaşacağız. Hangi düşünce ve toplumsal gruptan olursak olalım, konuşarak, birbirimizi dinleyerek, anlayarak, her kesimin umut ve hayallerini içeren ortak bir gelecek noktasında birleşmeyi hedefliyoruz.

Çalışmamızın ikinci yüz yılımıza girerken toplumsal diyaloga katkı sağlamasını umuyorum. Cumhuriyet'in 100. Yılı kutlama etkinliğimizde de dile getirdiğim gibi, Cumhuriyeti cumhuriyet yapan değerleri yeniden parlatmalıyız. Demokrasi, eşit yurttaşlık, laiklik, ifade özgürlüğü, hukukun

Cumhuriyetin yüz yıllık kazanımlarının gururunu yaşıyoruz. Bununla birlikte, ikinci yüzyıla girerken önümüzde yeni bir dönemeç var. Hukukun üstün olduğu, demokrasiyi yaşam tarzı haline getirmiş, toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşmış bir Türkiye hayalimiz var.

üstünlüğü, adil yargılanma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve 21. yüzyıla uygun bir eğitim, ihtiyacımız olan temeli sağlamlaştıracaktır. Geleceğimize, bu kavramların hakkıyla hayata geçirilmesi yön verecek.

Gençlerimizin coşkusu ve enerjisi ile, bir yüzyıl önce olduğu gibi bugün de cesaret bulacağız. Tecrübemiz sayesinde bunu gerçekçilik ve ihtiyatlılık ile dengeleyeceğiz. Bütün bunları yapacak kapasiteye sahibiz. Gelin, Cumhuriyetin devrimci ruhunu yeniden uyandıralım. ■

İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener:

“Yüzyılın Sevdası: İzmir”

Ülkemizin Odalar ve Borsa bünyesinde faaliyet gösteren tek müzesi olan ve bu yıl 20. yılını kutlayan İzmir Ticaret Tarihi Müzemiz için hazırlanan “İzmir Ticaret Tarihi Müzesi Prestij Kitap Seti” de 100. Yıl projelerimiz arasında yer alacak. Bu kitap setinin içinde, uluslararası bilim insanlarının müzemizde bulunan eserlere yönelik incelemeleri olacak.

Mahmut ÖZGENER
İZTO Yönetim Kurulu Başkanı

2023 yılının ülkemiz için çok ayrı bir önemi var. Cumhuriyetimizin ilanının 100. yıl dönümünü kutlamanın gururunu ve mutluluğunu hep birlikte yaşıyoruz. İzmir Ticaret Odası olarak Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün fikirlerini, ideallerini, kurduğu Cumhuriyeti yaşatmak, geliştirmek ve yeni kuşaklara aktarmanın asli görevlerimizden olduğuna inanıyoruz.

Bu düşünceden hareketle, Cumhuriyetimizin 100. yılı nedeniyle pek çok projeyi hayata geçireceğiz.

İzmir Valiliğimizin “Cumhuriyetin 100. yılında 100 etkinlik” takviminde yer alan projelerimizden ilki, İzmir Gazeteciler Cemiyeti ile beraber hazırladığımız 40 dakikalık “İzmir Basını Belgeseli”. Belgesel çalışmamızda, 1800’lü yıllardan başlayarak kentimizin basın tarihini çok kıymetli gazetecilerden dinleme fırsatı bulacağız.

Bir diğer kıymetli çalışmamız, kentimizin kültürel gelişimine katkı sağlayacağına inandığımız “Yüzyılın Sevdası: İzmir” isimli kitap projemiz. Yazar Öğretim Üyesi Dr. Erkan Serçe tarafından Odamız için kaleme alınan bu eser; Cumhuriyetimizin 100 yıllık sürecinde İzmir’in üstlendiği rolü detaylı bir şekilde okuyucuya aktarıyor. Heyecanlıyız, çünkü birçoğumuzun şahitlik ettiği İzmir’in yakın dönem tarihini de bu yayınlara, geleceğe iz olarak bırakacağız.

Ülkemizin Odalar ve Borsa bünyesinde faaliyet gösteren tek müzesi olan ve bu yıl 20. yılını kutlayan İzmir Ticaret Tarihi Müzemiz için hazırlanan “İzmir Ticaret Tarihi Müzesi Prestij Kitap Seti” de 100. Yıl projelerimiz arasında yer alacak. Bu kitap setinin içinde, uluslararası bilim insanlarının müzemizde bulunan eserlere yönelik incelemeleri olacak.

Elbette, Cumhuriyetimizin 100. yılı vesilesiyle hayata geçireceğimiz projelerimiz bunlarla kısıtlı

kalmayacak; gençlerimizin mesleki gelişimine destek vermek üzere kentimizdeki üniversitelerde eğitim gören gençlerimize yönelik düzenlenecek panel aracılığıyla “100 Genç ile İş Hayatında 100 Dakika” koçluk eğitimi, “100 Milyon Adımla 100 Öğrenciye Burs Projesi” gibi birçok farklı organizasyon ile bu yılı taçlandırmayı hedefliyoruz.

Cumhuriyetin ilanı, uzun mücadeleler sonucunda özgürlüğünü kazanmış bir toplumun, geleceğe emin adımlarla yürümesini hedefleyen bir inkılap hareketidir. Türk toplumunu çağdaşlaştırmayı amaçlayan, diğer yenileşme ve reformların da önünü açan bu adım, günümüz Türkiye’sini şekillendiren en temel değerdir. İzmir Ticaret Odası olarak bu anlamlı günü kutlamak için, günün anlam ve önemine uygun, dönemin ruhunu taşıyan bir Cumhuriyet Balosu düzenleyeceğiz.

Hayata geçireceğimiz tüm projelerimizin İzmir’imize ve ülkemize katkı sağlayacağına inanıyor, bu duygu düşüncelerle tam bağımsızlık mücadelesinin mihenk taşı olan Cumhuriyet’in ilanının 100. Yılına en içten dileklerle kutluyorum. “Cumhuriyetimizi” bizlere armağan eden, başta büyük önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm silah arkadaşlarını minnetle anıyorum. ■

EBSO (Ege Bölgesi Sanayi Odası) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar:

100. yılda tek bir şeye ihtiyacımız var, **çalışkan olmak**

Türkiye Cumhuriyeti 100 yıl içinde çok önemli bir noktaya, çok yüksek bir seviyeye gelmiş bulunmaktadır. 100. yılda yapmamız gerekenleri ortaya koyarken Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten ilham almaktayız.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılına ulaşması, ülkemiz için büyük bir gurur ve mutluluk vesilesidir. Bu önemli kilometre taşına tanıklık edebiliyor olmanın verdiği kıvancın yanında, milletimiz adına da büyük bir esenlik hissiyatı içindeyim.

100 yıl bir insan için oldukça uzun bir süredir; ancak insanlık tarihi düşünüldüğünde bir göz açıp kapama süresine tekabül eder. Bu bağlamda Cumhuriyetimizin hala genç olduğunu, dinamizmini muhafaza ettiğini ve bu dinamizmin de esasen sürekli

yüksek bir seviyede bulunması gerektiğini ifade etmek isterim. Bu dinamizme nasıl ulaşacağımızın ve onu nasıl muhafaza edeceğimizin formülünü ise, Cumhuriyetimizin Kurucusu, Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk bizlere bizzat vermektedir. O, şöyle demektedir: **“Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler, asla ve asla yorulmazlar. Türk Gençliği bu gayeye, bizim yüksek idealimize durmadan ve yorulmadan yürüyecektir.”** O yüzden hiç durmadan, dinlenmeden Cumhuriyet idealinin yolunda yürümek için motive olup çalışıyoruz. Bir günümüzü, bir saatimizi, bir dakikamızı bile boşa harcamıyoruz. **Atatürk'ümüzün kalkınmanın yolu olarak bizlere tevdi ettiği SANAYİ ve ÜRETİM vazifemizi ifa ederken başardığımız her teknolojik yenilikte, üstesinden geldiğimiz her zorlukta, ürettiğimiz yerli ve milli her üründe bu bilinçle ve bu motivasyonla hareket ediyoruz.**

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında toplumumuzun her kesiminin hatırlaması gereken nokta da budur. Ancak toplumsal, politik, ekonomik ve kültürel boyutları ile Cumhuriyetimizin

100. yılında tam anlamıyla istenen bir seviyede olduğumuzu da elbette söyleyemeyiz. Daha yapacak çok işimizin, kat edecek çok yolumuzun olduğu aşıkardır. Ülkemizin bulunduğu coğrafya itibarıyla enerji, milli savunma, tarım ve gıda gibi sektörler başta olmak üzere tam bağımsız, kendine yeten ve fazlasını sürdürülebilir biçimde ihraç edebilen, bu şekilde büyüme ve sürekli istihdam potansiyelini yaratabilmiş, üretime dayanan bir ekonomik şablona sahip olmak zorundayız. Özellikle enerji konusundaki dış kaynak bağımlılığımız, kronik bir cari açık durumunu ortaya çıkardığı gibi, uluslararası siyasi gelişmelere dayalı olarak maliyetleri oldukça değişken ve öngörülemez bir hale getirmektedir. Bunun önüne geçmenin tek yolu, en az kendimize yetecek ölçekte ihtiyaç duyduğumuz enerjiyi yerli kaynaklarla üretebilmektir. Cumhuriyet'in 100. yılında en önemli vizyonlarımızdan biri, bu olmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti 100 yıl içinde çok önemli bir noktaya, çok yüksek bir seviyeye gelmiş bulunmaktadır. 100. yılda yapmamız gerekenleri ortaya koyarken Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten ilham almaktayız. O, Cumhuriyet'in 10. yılındaki nutkunda nasıl **“Yaptıklarımızı asla kafi göremeyiz”** demişse, biz de 100. yılda aynıını söylüyoruz: **“Geçen zamana nispetle, daha çok çalışacağız. Daha az zamanda, daha büyük işler başaracağız. Bunda da muvaffak olacağımıza şüphem yoktur.”**

Geldiğimiz noktada Cumhuriyetimiz ile iftihar ediyoruz. Daha çok ilerlememiz gereken alanların yanında kültürde, sanatta, sporda, ekonomide, genç girişimcilerimiz içinde, bilim insanlarımız arasında Atatürk'ün bize miras bıraktığı Cumhuriyet ve medeniyet vizyonunun hakkını veren, O'nun ruhunu şad eden ve bizlerin de göğsümüzü

kabartan çok kıymetli kuşaklar yetişmiş durumdadır. Bilim insanlarımız DNA hücrelerinin onarımının yolunu bulurken sanatçılarımızın performansları dünya çapında alkışlanmakta, kadın sporcularımızın mücadelesi, centilmenliği ve başarısı göğsümüzü kabartmaktadır. Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Mustafa Kemal Atatürk'ün vizyonu ve mirası, bu başarılarla karşılığını bulmaktadır.

Dolayısıyla 100. yılında Cumhuriyet'in geldiği nokta ile ne kadar gurur duysak azdır. 21'inci yüzyıl ilerlerken sahip olduğumuz kuşakların, Atatürk'ün vizyonunun gerektirdiği bilinç ve dinamizme sahip olduğuna yürekten inanıyorum. Ve Ata'mızın veciz sözlerinden birini hatırlatmak

istiyorum: **“Yalnız tek bir şeye ihtiyacımız vardır, çalışkan olmak. Servet ve onun tabii neticesi olan refah ve saadet yalnız ve ancak çalışkanların hakkıdır.”** Cumhuriyetimizin 100. yılında, Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, onunla birlikte Cumhuriyet'in kurulmasında emeği, geçmiş yol arkadaşlarını, bu yolda canını vatani ve milleti için feda eden tüm yiğit şehitlerimizi, Cumhuriyet'in 100. yılına selamete ulaşması yolunda şehit düşmüş tüm kahramanlarımızı rahmet ve şükranla anıyorum. Ve onlara, nice asırlar boyunca Cumhuriyetimizin payidar kalması için, Ata'mızın vizyonu ve yolunda, şevk ve güç ile çalışmaya devam edeceğimizi vurgulamak istiyorum. Cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun. ■

Ender YORGANCILAR
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işinsu Kestelli:

Gurur Dolu 100 Yıl

Atatürk'ün, Cumhuriyet'in 10'uncu yılında, Bursa'da yaptığı konuşmada, "Az zamanda çok büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyetidir."

Bu yıl güzel ülkemiz adına çok özel bir yıl. Cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıl dönümünü kutluyoruz.

100. yılda geçmişten bugüne neler yaşadık? 100 yıl sonra neredeyiz? Gelin öyküyü başa saralım ve nereden nereye geldiğimize hep birlikte bakalım. 1923 yılında nüfusumuz 13,4 milyon, okuma yazma oranı yüzde 8-9, kişi başına düşen milli gelir yaklaşık 710 dolardı. Nüfusun yüzde 75'i köylerde yaşıyordu. Çoğu yaşlı, kadın, çocuk ve gazilerden oluşuyordu.

Ağır sanayi, hatta küçük sanayi bile pek yoktu. Tarım ilkel koşullarda yapılıyordu. Hiçbir hakka sahip olmayan, yüzlerce yıldır bir millet olarak değil tebaa olarak alışmış bir halk söz konusuydu. Özetle Cumhuriyetin yolculuğu sıfır noktasından başladı.

Ve 100 yılda özgüvenli, her ülkenin olduğu gibi sorunlarımız olsa da geleceğe umutla bakan bir ulus yaratıldı. Geldiğimiz noktada dünyanın en büyük 19'uncu ekonomisine sahibiz, tarımda ise en büyük ilk 10 ülkeden birisiyiz. 250 milyar doları aşan ihracat ile dünyanın hemen her noktasına satış yapıyoruz.

Ülke olarak elimizdeki kıymetini iyi bilmeliyiz. Bundan 100 yıl önce, hem de pek çok batılı ülkeden daha önce, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bize nasıl bir miras bıraktığının farkında olmalıyız. Mesela kadınlara tanınan haklar... Türk kadını 1930'da belediye başkanı, 1934'te de milletvekili seçme ve seçilme hakkına sahip oldu. Kadınlar, Fransa'da 1944'te, İtalya'da 1945'te, Belçika'da 1948'de, Yunanistan'da 1952'de, İsviçre'de ise 1971'te seçme ve seçilme hakkına kavuştu. Suudi Arabistan'da ise ancak 2015'te seçme hakkı elde edebildi.

Dolayısıyla 100'üncü yılda şikâyet etmekten çok çalışmaya, elde ettiğimiz hakları daha ileri taşımaya ihtiyacımız var. 100 yıl öncesinden bugüne taşımamız gereken en değerli haslet ise hep birlikte daha iyisini başarma arzusu olmalı.

Atatürk'ün, Cumhuriyetin 10'uncu yılında, Bursa'da yaptığı konuşmada, "Az zamanda çok büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyetidir. Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz. Milletimizi en geniş refah, vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız." demişti.

Evet; Cumhuriyet kutlu bir yolculuk. 100'üncü yıl bir hedef değil, önemli bir durak. Daha iyisini başarmak ve muasır medeniyetler seviyesini aşmak için millet olarak mücadelemiz sürecek ve sürmeli.

Cumhuriyetimizi bizlere emanet eden Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve tüm şehitlerimizi şükranla ve minnetle anıyoruz. ■

Yaşasın Cumhuriyet

Işinsu KESTELLİ
İTB Yönetim Kurulu Başkanı

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Yusuf Öztürk:

Cumhuriyetimizin Yeni Yüzyılı ve Türk Denizciliği

Atatürk'ün, "Zaferi, denizi kontrol altında tutan, ihtiyacı olan şeyi, ihtiyacı olduğu zaman, istediği yere ulaştırabilen ülke kazanır" sözünde ifadesini bulan öngörüsü, Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında Türk denizciliği için rehber olmaya devam edecektir.

Osmanlı Devleti'nde yabancı ülkelere verilen kapitülasyonlar sonucunda yolcu ve yük taşımacılığında liman işletmeciliğine kadar denizciliğin her alanında yabancı şirketler egemendi. Önce İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar, ardından Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile yabancılara verilen imtiyazların kaldırılması ile Türk denizciliği Cumhuriyet ile beraber bağımsızlığına kavuştu. 1 Temmuz 1926 tarihinde yürürlüğe giren Kabotaj Kanunu ile ülkemiz karasularında taşımacılık yapma

hakkının Türk vatandaşlarına verilmesi, denizciliğimiz için dönüm noktası oldu.

Cumhuriyet, tarım ve madencilik gibi alanlarda kısıtlı kaynaklarla büyüme politikası izlerken, limanları devletleştirip geliştirerek, demiryolu yatırımlarını artırarak ve gemi inşa sanayini canlandırarak denizciliğe can suyu verdi. Bu dönemde yerli armatörler teşvik edildi. Birçok Türk armatör dünya denizlerinde Türk bayraklı gemileri yüzdürür hale geldi. Özellikle 1980 sonrası verilen teşviklerle Türk gemi filosunun ve gemi inşa sanayinin büyümesi sağlandı.

2023 başı itibarıyla Türk armatörlerin milli ve yabancı bayraktaki gemi tonajı 38 milyon 96 bin DWT'ye ulaşmıştır. Ancak milli bayraktaki tonaj sadece 5,4 milyon DWT olup, bu oran giderek azalmaktadır.

Türkiye'de 180 liman/iskele bulunmaktadır. Limanlarımızda elleçlenen her cins yük miktarı toplam 542 milyon tona ulaşmıştır. Bu yüklerin 394 milyon tonu dış ticaret, 81 milyon tonu transit, 67 milyon tonu kabotaj elleçlemeleridir.

Konteyner elleçlemeleri ise 12,5 milyon TEU olmuştur.

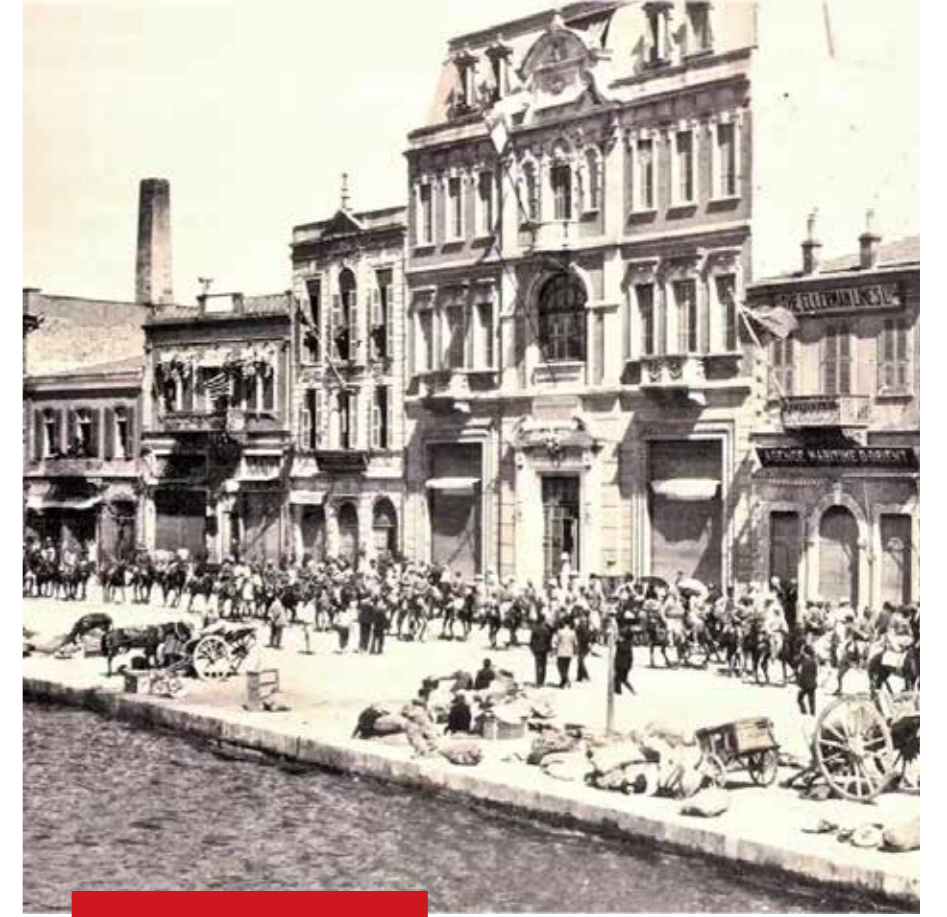
Dünyada ticaret malının yüzde 90'ı denizyoluyla taşınırken, ülkemizde yurtiçi yük taşımacılığında karayolunun payı yüzde 88 civarındadır. Denizyolu ile yolcu taşımacılık rakamları da 10 yıl içinde 160 milyon yolcudan 100 milyon yolcuya geriledi.

Cumhuriyetin kazanımları ile ülkemiz deniz turizminde önemli noktaları gelmiştir. Kıyılarımızda 62 adet yat limanı bulunmaktadır. Mevcut denizde yat bağlama kapasitemiz 18.545 adettir.

Kruvaziyer turizmde 10 yıl önce 2,2 milyon yolcu rakamına ulaşıldı. Gemi ve yolcu rakamlarında bu seviyelere önümüzdeki günlerde yeniden gelinmesi beklenmektedir. Türkiye'de 74 denizcilik okulunda her yıl öğrenim gören öğrenci sayısı 15 bini geçmektedir. Okullarımızın uluslararası istihdam talebini karşılayacak eğitimi vermesi sağlanmalıdır.

Cumhuriyet, 100 yılda Türk denizciliğinde önemli mesafeler alınmasını sağlayacak politikalar uyguladı. Denizcilik sektöründeki değişim ve küresel rekabet, Türk denizciliğinin mevcut durumuyla yetinemeyeceğini, yeni bir devinim içine girmesi gerektiğini göstermektedir. Deniz ticaret filomuzu Yeşil Dönüşüme hazırlamak ve Türk bayraklı gemi sayımızı artırmak zorundayız. Türkiye, stratejik önemi olan Çanakkale ve İstanbul Boğazları ve dört denizi ile Asya ve Avrupa arasında doğal bir köprüdür.

Demiryolu ve karayolu yatırımları, lojistik merkezler ve doğru planlama ile limanlarımızı sanayi bölgeleri ve küresel ulaşım ağları ile yakınlaştırıp, Anadolu'nun aktarma merkezi olma kabiliyetini artırmalıyız.

Cumhuriyetin kazanımları ile ülkemiz deniz turizminde önemli noktaları gelmiştir. Kıyılarımızda 62 adet yat limanı bulunmaktadır. Mevcut denizde yat bağlama kapasitemiz 18.545 adettir. Kruvaziyer turizmde 10 yıl önce 2,2 milyon yolcu rakamına ulaşıldı. Gemi ve yolcu rakamlarında bu seviyelere önümüzdeki günlerde yeniden gelinmesi beklenmektedir.

Limanların merkezi bir planlama ile verimli ve yapıcı rekabet içinde hizmet vermesi sağlanmalıdır. Marmara Bölgesi'nin plansız sanayileşmesi, konteyner limanlarının bölgede yoğunlaşması sorunlara yol açmaktadır. Ege Bölgesi, alternatif olarak öne çıkarılmalıdır.

İzmir'de 16 liman/iskele bulunmaktadır. Limanlarımızdan 220 limana doğrudan bağlantı vardır. Batı Anadolu'nun bir üretim merkezi ve lojistik bölge olarak planlanması, Türkiye'nin sağlıklı büyümesini mümkün kılacaktır. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün, "Zaferi, denizi kontrol altında tutan, ihtiyacı olan şeyi, ihtiyacı olduğu zaman, istediği yere ulaştırabilen ülke kazanır" sözünde ifadesini bulan öngörüsü, Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında Türk denizciliği için rehber olmaya devam edecektir. ■

Yusuf ÖZTÜRK
İMEAK Deniz Ticaret Odası
İzmir Şubesi Yönetim Kurulu
Başkanı

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi:

Cumhuriyetin ikinci yüzyılında muasır medeniyetler seviyesine ihracatla ulaşacağız

Eğitim, sanayi, tarım, ticaret, ihracat ve diğer alanlarda büyük bir gelişim gösteren Türkiye Cumhuriyeti, günümüzde dünyanın 20 büyük ekonomisi arasında yerini aldı.

Türkiye Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümünü kutlarken, 100 yıl önce hangi koşullarda Cumhuriyetimize sahip olduğumuzu hiçbir zaman unutmamamız gerektiğini düşünüyorum.

Hasta adam olarak nitelendirilen Osmanlı İmparatorluğu'ndan genç, tüm dünya halklarına özgürlük noktasında ilham kaynağı olan Türkiye Cumhuriyeti'ne dönüşüm hiç kolay olmadı.

Dünyadaki bilim ve teknolojik gelişmelerin uzağında kalan Osmanlı İmparatorluğu 16. Yüzyılın son çeyreğinden, 19. Yüzyılın başına geçen yaklaşık 350 yıllık süreçte sürekli kan kaybetti.

1699 yılında Karlofça Antlaşmasıyla; Macaristan, Erdel Prensiği, Ukrayna, Podolya, Mora ve Dalmaçya'yla başlayan, 19. ve 20. yüzyılda dünya genelindeki özgürlük hareketleriyle devam eden toprak kayıpları hasta adam olarak nitelendirilen Osmanlı İmparatorluğu'nun adeta bitkisel hayata girmesine yol açtı.

Robert Schuman Merkezi'ne göre Osmanlı sadece 1. Dünya Savaşı'nda 772 bin gencini yıllarında mezun veremediler.

Yoksulluk, umutsuzluk, imkânsızlık, tükenmişlik içinde bir halkı olan hasta adam olarak nitelendirilen Osmanlı İmparatorluğu'nun 1. Dünya savaşı sonrasında topraklarını paylaşma hesabı yapan İngiltere, Fransa ve Yunanistan, yüzyılın dahisi olarak

nitelendirilen Gazi Mustafa Kemal'i hesaba katmamışlardı. İngiltere Başbakanı David Lloyd George; "Şu talihsizliğimize bakın ki, 20. yüzyılın dahisi Türklere nasip oldu ve kader onu bizim karşımıza çıkardı" diyerek durumu özetliyordu.

Bu kötü gidişe dur demek için 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunanlıların İzmir'i işgaline ilk kurşunu atan Gazeteci Hasan Tahsin Kurtuluş mücadelemizin fitilini ateşlerken, Kurtuluş Savaşı için hazırlıklarını tamamlayan Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'dan yaktıkları özgürlük ateşini 29 Ekim 2023 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla taçlandılar.

Bu süreçte Gazi Mustafa Kemal'in liderliğinde insan üstü bir çaba gösteren Anadolu insanı az zamanda büyük bir iş başardı. Kadınıyla erkeğiyle, genciyle, yaşlısıyla Kurtuluş Savaşı'na büyük destek verdi.

Savaştan mutlak zafer ile ayrılmamız sömürge altındaki diğer ülkeler ve milletler için de bir feyz kaynağı ve büyük bir örnek oluşturdu. Başta Cezayir olmak üzere birçok ülke Mustafa Kemal Atatürk'ün başlattığı bağımsızlık mücadelesini örnek alarak kendi mücadelelerini başlatmış ve bağımsızlıklarını ilan etmiştir. Milletlerin kaderlerini tayin etme hakkı da bir kez daha tüm dünyaya gösterilmiştir.

9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'in kurtuluşu sonrasında yeni cumhuriyeti kurmak için yoğun bir mesai harcadı.

Türk toplumunun Kurtuluş Savaşı'ndaki zaferinin ekonomik zaferlerle taçlanması için Cumhuriyet ilanından 8 ay önce Gazi Mustafa Kemal, ekonomide geleceğin ana stratejilerini oluşturmak için büyük bir hazırlığa girişti. İktisat vekili Mahmut Esat'tan ekonominin tüm kesimlerini içine alacak büyük bir kongre organize edilmesini istedi.

İzmir, Cumhuriyetimizin kuruluşundan 1980'e kadar Türkiye'nin ihracatını domine etti. 1980 sonrasında sanayileşme hamlesiyle İstanbul ihracatta liderliği eline alsa da, İzmir halen yıllık 17 milyar doları aşan ihracatıyla Türkiye'de en çok ihracat yapan ikinci il konumunu sürdürüyor.

Askeri başarıların, iktisadi başarılarla taçlandırılması gerektiğine inanan, bu sayede güçlü bir devlet olacağımıza inanan Gazi Mustafa Kemal, çok iyi bir iktisadi program oluşması için sanayi ve ihracat kenti olan İzmir'i toplantı yeri olarak bizzat kendisi seçti. Kongreye verdiği önemi de şu sözlerle özetledi; **"Erzurum Kongresi nasıl ki bu milletin ayağa kalkmasını sağladıysa, İzmir İktisat Kongresi de Türk ekonomisinin çıkış noktası olacaktır. Bu kongre bu nedenle çok önemlidir."**

İzmir İktisat Kongresi'nde sanayinin ve ihracatın gelişimi için alınan kararların önemlileri şunlar oldu; "Yerli sanayi, yabancı mala karşı ağır gümrüklerle korunacaktır. Sanayiye gereken ara mallar gümrüksüz girecektir. Yatırım için gelecek tesislerden gümrük vergisi alınmayacaktır. İç ihalelerde yerli malın fiyat farkı ithal ürüne göre yüzde 100'ü geçse bile yerli mal tercih edilecektir.

Jak ESKİNAZİ
EİB Koordinatör Başkanı

5 dönüme kadar olan devlet arazileri, üzerinde tesis kuracak girişimcilere bedelsiz verilecektir. Burada muafiyet Türk tebasında olanlardır. Şirketlerde ise buna uyulması için hissenin yüzde 75'inin yerli olması yeterli olacaktır. Sanayi teşviki 5 yıl geçerlidir. Bu süre bitince 25 yıl daha uzatılabilecektir. Halk, memur ve askerlerin yerli mensucat kullanmaları sağlanacaktır. Sanayi eğitimine önem verilecektir. Sanayi odaları kurulacak ve bu odaların üst kuruluşu olacaktır. Sanayiye kaynak aktaracak bankalar kurulacaktır. Bu girişim mevcut bankalardan hisse alınarak ve devletin de katkısı ile gerçekleştirilecektir. Sanayi tesisi kurmaya uygun yerlere ve ülkenin doğal kaynaklarına ulaşım sağlanacaktır. Demiryolları yapılacak ve şoseler döşenecektir. Emtia taşınması ucuz tarife ile sağlanacaktır."

İktisat Kongresi'nde alınan kararların büyük bölümü ihracatı tetikleyecek niteliktedir. Sanayi teşvikleri, üretimin artırılmasına yönelik önlemler, demiryollarının ve limanların genişletilmesi, navlun indirimleri, ipotek karşılığı kredi, yurt dışında ticaret ataşeliklerinin kurulması, sigortacılığın geliştirilmesi, mamul ürün ihracatının teşviki bunların başında gelmektedir.

29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen Cumhuriyet'in ekonomi yönetimi, Atatürk'ten aldığı direktifle, 17 Şubat'ta yapılan İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararları yaşama geçirmekle işe başladı. Sanayi ve tarım alanında üretimi artıracak adımlar 1. Kalkınma Planında yerini buldu. Eğitim, sanayi, tarım, ticaret, ihracat ve diğer alanlarda büyük bir gelişmiş gösteren Türkiye Cumhuriyeti günümüzde dünyanın 20 büyük ekonomisi arasında yerini aldı. 1923 yılında tamamına yakını tarım ürünlerinden oluşan 51 milyon dolarlık ihracatımız 100 yılın sonunda yaklaşık 5 bin katlık artışla sanayi ürünleri ağırlıklı bir desenele 255 milyar dolar seviyesine ulaştı. İhracatçı sayımız sürekli artarak bugün 110 bine ulaştı.

İzmir, İzmir Limanı'nın da pozitif katkısıyla tarih boyunca ihracat kenti oldu. Cumhuriyetimizin kurulduğu 1923 yılında Türkiye'nin yaptığı 51 milyon dolarlık ihracata 42 milyon dolarlık katkı sağladı. Bu ihracatta öne çıkan ürünler; pamuk, kuru üzüm, kuru incir, zeytin, zeytinyağı, palamut, halı, arpa öne çıkan ürünler idi.

İzmir, Cumhuriyetimizin kuruluşundan 1980'e kadar Türkiye'nin ihracatını domine etti. 1980 sonrasında sanayileşme hamlesiyle İstanbul ihracatta liderliği eline alsa da, İzmir halen yıllık 17 milyar doları aşan ihracatıyla Türkiye'de en çok ihracat yapan ikinci il konumunu sürdürüyor.

Manisa ve Denizli Türkiye'de en çok ihracat yapan ilk 10 il arasında yer alıyorlar. Muğla 2022 yılında 1 milyar doların üzerinde ihracat yaparken, Balıkesir 2023 yılında ihracatta 1 milyar dolar barajını geçmek için var gücüyle çalışıyor. Ege Bölgesi olarak 2022 yılında 32 milyar dolar dövizini Türkiye'ye kazandırdık. İhracatımızın ithalatımızı karşılama oranı yüzde 142 seviyesinde.

Ege Bölgesi, Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin ilk 1000 ihracatçı listesinde 159 firma ile temsil ediliyor.

Cumhuriyetin ilk yıllarında ihracatımızın deseninde tarım ürünleri ağırlıklı iken, günümüzde sanayi ürünleri ihracatımız öne çıkıyor. Hizmet sektörlerimiz ciddi bir döviz getirisi sağlıyor. Türkiye'nin ikinci yüzyılında da kalkınmasını sürdürmesi ve dünyanın 10 büyük ekonomisinden biri olabilmesi için ihracatın itici güç olacağına inanıyoruz. Cumhuriyetimizin ilk yıllarındaki ruhla ikinci yüzyıla odaklanmalıyız.

İlk 10 ekonomi arasına girebilmemiz için ihracatla büyümeliyiz. İhracatta her yıl minimum yüzde 10 artış yakalamalıyız. Cumhuriyetimizin 100. Yıldönümünde maalesef bu hedefin uzağında kalacağız. Sonraki yıllarda bu hedefi yakalayabilmemiz için ihracatçıların çabalarının dönmesi, üretimin

devamı için dünyadaki rakiplerimizle rekabetçiliğimizi koruyacak koşullarda enflasyona yenilmeyen döviz kuru, uygun vadeli finansman, ihracatçılarımıza kullandırılan devlet yardımlarının geçmiş yıllarda olduğu gibi döviz bazında kullandırılması gerektiğine inanıyoruz.

Teknoloji başdöndürücü bir hızla geliyor. Önümüzdeki yüzyılda bu değişim daha da hızlanacak. Öyleki önümüzdeki 10 yılda günümüzdeki mesleklerin yüzde 30'u güncelliğini yitirirken, yeni meslekler iş hayatında öne çıkacak. Bugün doğan çocukların büyük çoğunluğu bugün var olmayan meslekleri yapar hale gelecek. Veri analizi her zamankinden daha kıymetli hale gelecek.

Önümüzdeki süreçte ürünler ve hizmetler çeşitlenecek ama binlerce yıldır olduğu gibi önümüzdeki yüzyılda da ihracat devam edecek. Ege İhracatçı Birlikleri'nin ilk kurulduğu yıllarda tarım sektörleri öndeyken günümüzde EİB'nin ihracatında sanayi sektörleri öne geçmiş durumda. Temiz enerji, yazılım, geri dönüşüm, bilişim sistemleri, savunma teknolojileri, telekomünikasyon, mesleki eğitim, tasarım, tarım sektörlerimiz ikinci yüzyılda öne çıkacak.

İhracatta geleneksel pazarlama yöntemlerimiz devam ederken dijital pazarlama yoğunlaşmamız gereken başlıklardan birisi olacak. Bugün konteynerlerle yaptığımız ihracatı önümüzdeki süreçte tüketicilere doğrudan yapar noktaya gelen adımları daha hızlı atacağız. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılı yapay zekanın yüzyılı olacak. Tabii bütün bunları yaparken sürdürülebilirlik ana ilkemiz olacak.

Cumhuriyetimizin 100. Yaşını kutluyor, ikinci yüzyılda Cumhuriyetimizin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ortaya koyduğu muasır medeniyetler seviyesine ulaşma hedefine ulaşmak için yeni bir ruhla 7 gün 24 saat çalışmaya devam edeceğiz. ■

CUMHURİYETİMİZİN

Kutlu Olsun

MURAT ÇAY
LOJİSTİK
muratcaylojistik.com.tr

İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın Ata:

Cumhuriyet Türk ulusunun ortak değeridir...

Esnaf sanatkarlar dün olduğu gibi bugün de Türk toplumunda birlik ve beraberliğin en büyük güvencesidir.

Türk ulusu, 29 Ekim'de Cumhuriyet'in 100. Yılı'nı coşkuyla kutlamaya hazırlanmaktadır.

Cumhuriyet, Türk milletinin sahip olduğu en anlamlı ortak değerdir. Bağımsızlığa ve hürriyete inanan atalarımızdan aldığımız bu yüce emaneti korumak, medeniyet yarışında bir adım ileri giderek yeni nesillere teslim etmek, Türk milletinin ortak sorumluluğu ve görevidir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de belirttiği gibi, karakterimize en uygun yönetim biçimi olan Cumhuriyetimizin ilanının 100. Yıldönümünü, İzmir Esnaf Teşkilatı'nın her ferdi gururla ve sevinçle kutlayacaktır.

Kurtuluş savaşının ardından ilan edilen Cumhuriyet, en güzel yol haritamız, bu aziz topraklarda kardeşçe yaşayacağımızın ve demokrasiye sarılacağımızın ilanıdır.

Sosyal işlevler..

Esnaf sanatkarlar dün olduğu gibi bugün de Türk toplumunda birlik ve beraberliğin en büyük güvencesidir.

Sadece ekonomik anlamda değil, sosyal ve kültürel alanlarda da toplumda önemli işlevler üstlenen, halkın çoğunluğunu oluşturan esnaf sanatkarlarımız, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da milletin kutsal değerlerine sahip çıkmaya devam edeceklerdir.

Sosyal sorumluluğa sahip olan esnaf sanatkarlarımız ve teşkilatları, Cumhuriyet'i de hassasiyet ve özenle koruyacak, ekonomik anlamda güçlü bir Türkiye için çalışmayı sürdürecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, İzmirli esnaf sanatkarlar ve teşkilatı adına Türkiye'nin bu güzel ve anlamlı gününü kutluyor, Türk ulusunun sevincini gönülden paylaşıyorum. ■

Yalçın ATA
İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

100
ERDALETİKET
CUMHURİYETİMİZİN YÜZÜNCÜ YILI

Hayatın her anında, her alanında...

ADRES : **MERKEZ FAB.**
KEMALPAŞA OSB MAH. 19 SOK. NO: 7
KEMALPAŞA / İZMİR

MARMARA ŞUBE
511 SOK. NO:25 D: 1 ARABACIALANI
SERDİVAN / SAKARYA

TEL : +90 232 435 36 41 / 45
www.erdal etiket.com
info@erdal etiket.com

**BASBAŞ Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, ESBAŞ Yürütme Kurulu Başkanı
İZKA Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Faruk Güler:**

İkinci Yüzyılda Yıldızı Parlayan Bir Türkiye

Atatürk'ün önderliğinde kömür, çimento, şeker, tekstil, pamuk işleme, elektrik, uçak, ipek ve deri fabrikaları kurulmuş ve Cumhuriyetin ilk 10 yılında, 'Dışarıdan aldıklarımızı şimdi kendimiz yapıyoruz' sloganıyla kurulan fabrikalar toplumsal refahının artmasına katkı sağlamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşunda az gelişmiş bir tarım ülkesiyken, ilk yıllarında özel sektörü de destekleyen devletçilik uygulamalarını hayata geçirerek ekonomik bağımsızlığını önemli ölçüde kazanabilmiş bir ülke konumuna gelebildi. Genç Türkiye Cumhuriyeti, 1923 yılında 570 milyon Dolar GSMH'ya, 45 Dolarlık kişi başına düşen milli gelire sahip, 51 milyon Dolar ihracat ve 87 milyon Dolar ithalat gerçekleştiren bir ülkeydi.

Cumhuriyetin kurucu kadroları bu ekonomik şartlarda 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasında 1. Türkiye İktisat Kongresini İzmir'de toplayarak, ülkede ekonomik sistem olarak liberal kapitalizmin uygulanacağını dünyaya deklare etti. Yerli sanayinin korunması, imtiyazlı yabancı şirketlerin devletleştirilmesi, yabancı sermayenin ülkeye girişinin sağlanması, borsaların kurulması, Aşar Vergisinin kaldırılması, işçilere sendika kurmak da dahil çeşitli hakların tanınması gibi kararların da alındığı kongrede belirlenen yol haritası ile yön bulan ekonomik model 100. yılını tamamlıyor.

Ülkemizin sahip olduğu doğal zenginlikler, jeopolitik ve lojistik avantajları da dikkate alarak Türkiye'nin 100 yıllık süreçte ekonomik olarak başarılı olup olmadığı ayrı bir tartışma konusu, ancak uygulanan modelin Cumhuriyetin ilk yıllarında ülkeyi içinde bulunduğu ekonomik çöküntüden kurtarıp, hızlı bir gelişme sağladığı kesin. Şöyle ki 1923'ten Atatürk'ün ebediyete uğurlandığı 1938 yılına kadar geçen 15 yıllık süre zarfında, GSMH ortalama yüzde 7,4, sanayi yüzde 9,6 ve tarım sektörü yüzde

7,6 oranlarında büyüme kaydetmiştir. Fiyatların her yıl ortalama yüzde 1.87 gerilediği bu dönemde TL, ABD Dolarına karşı ise yüzde 1.8 oranında değer kazanmıştır. (Türkiye Cumhuriyeti Dönemi Uygulanan İktisat Politikaları-Doç. Dr. Hüseyin Akyıldız, Doç. Dr. Ömer Eroğlu) Türkiye Cumhuriyeti'nin, yaklaşık 100 yıl önce belirlediği yol haritası ile 15 yıllık bir sürede ulaştığı ekonomik göstergelerden etkilenmemek mümkün değil.

100 Yılda Nereden Nereye

Genç Cumhuriyetin ekonomiyi miras olarak aldığında sahip olduğu ekonomik göstergeleri yukarıda aktarmıştık. Atatürk'ün önderliğinde kömür, çimento, şeker, tekstil, pamuk işleme, elektrik, uçak, ipek ve deri fabrikaları kurulmuş ve Cumhuriyetin ilk 10 yılında, **'Dışarıdan aldıklarımızı şimdi kendimiz yapıyoruz'** sloganıyla kurulan fabrikalar toplumsal refahının artmasına katkı sağlamıştır.

Türkiye'nin kuruluşunda, içerdeki talebi karşılamak için başlattığı sanayi hamlesi büyümüş ve günümüzde sadece kendisi için üreten ülke olmaktan çıkarak, küresel pazara da ürünlerini satar konuma yükseltmiştir.

Türkiye, ekonomisini dönem dönem krizlerden kurtaramamış olsa da, günümüzde küresel ticaretten yaklaşık yüzde 1 oranında pay alan bir ekonomik seviyeye ulaştırabilmiştir.

Ülkemiz üreticileri küresel pazarda otomotiv ve otomobil parçaları gibi orta teknoloji sektörlerde uzmanlaşırken, asıl gelişmeyi sağlayacak olan yüksek teknoloji ürün grubunda ise istenen noktaya henüz uzaklar. Son 10 yılda yüksek teknoloji ürünlerin toplam ihracatımızdaki payı yüzde 3-4 bandından yukarıya çıkarılamamıştır.

Oysa ülkemizdeki teknoloji ve bilgi birikimi, üretim altyapısı bu oranı yüzde 10 bandına çıkarabilme kapasitesine sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, ikinci 100. yılında bu teknolojik gelişmeyi sağlayacak yeni bir yol haritası belirlemesi gerekiyor.

IT teknolojisinde küresel yarışın içine dahil olmuş, Avrupa pazarı için güvenilir ve hızlı tedarikçisi olmak hedefiyle güçlü bir üretim altyapısı geliştirmiş ve teknolojik ürün ihracatını arttırmış, su kaynakları ve toprağın özelliğine uygun olarak tarımsal üretimini havza bazında planlamış ve yeşil ekonomiyi teşvik eden, iyi kurgulanmış bir vergi sistemini yerleştirmiş bir iktisat stratejisi ile Türkiye'nin yıldızını parlatmanın yol ve yöntemlerini geliştirmek zorundayız. İlhamını ekoloji, teknoloji ve ekonomi arasında bir uyum inşa etme çabasından alacak yeni bir iktisat stratejisi ile ülkemize hak ettiği refahın sağlanmasını umut ediyoruz. ■

Dr. Faruk GÜLER
BASBAŞ Yönetim Kurulu
Başkan Yardımcısı,
ESBAŞ Yürütme Kurulu
Başkanı,
İZKA Yönetim Kurulu Üyesi

Cumhuriyetin 100. Yılında EGİAD'dan Dev Organizasyon

Ege Genç İş İnsanları Derneği,
Cumhuriyet'in 100. Yılına yakışır dev bir organizasyona
imza attı. Türkiye'nin 100'üncü yaşı onuruna
Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde gerçekleşen
etkinlik kapsamında Cem Adrian, Olten Filarmoni
Orkestrası eşliğinde sahne aldı.

Ege Genç İş İnsanları Derneği, Cumhuriyetin 100. Yılına yakışır dev bir organizasyona imza attı. Türkiye'nin 100'üncü yaşı onuruna Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde gerçekleşen etkinlik kapsamında Cem Adrian, Olten Filarmoni Orkestrası eşliğinde sahne aldı. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın kutlandığı etkinlikte aynı zamanda sosyal sorumluluk projesine de katkı sağlandı. Bine yakın davetlinin katıldığı organizasyonda üye bağışları, sponsorluk bedelleri ve EGIAD bütçesi ile Urla'daki EGIAD Ortaokulu'na spor salonu yaptırılacak.

Türkiye'nin ikinci yüzyılına merhaba denilen etkinlik, kokteyl ile başladı.

Konser başışı ve sponsorluklarının EGIAD bütçesi ile desteklenerek başarıdan başarıya koşan EGIAD Ortaokulu Voleybol Takımı için Spor Salonu'nun yapımına aktarılacağını da açıklayan Alp Avni Yelkenbiçer, spora ve sporcuya el uzatmanın Milli bir görev olduğunu dile getirdi.

Daha sonra konser alanına geçilen etkinlik, İstiklal Marşı, EGIAD tanıtımı ve Cumhuriyetin 100. Yıl Film gösteriminin ardından EGIAD Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer, İZTO ve EGIAD Danışma Kurulu Başkanı Mahmut Özgener'in açılış konuşmaları ile devam etti.

Bütünleştirme ve Büyütme Hedefindeyiz

Etkinliğin açılışında bir konuşma gerçekleştiren EGIAD Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer, ülkemizde 3 günlük yas ilan edilmesine de neden olan Filistin-İsrail'de yaşanan trajediden ve kayıplardan duyduğu derin üzüntüyü paylaşarak sözlerine başladı. Organizasyonun gerçekleştirilmesinde desteklerini esirgemeyen İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban'a ve İzmir

Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'e özel teşekkürde de bulunan Yelkenbiçer, etkinlik ile birlik ve beraberliğin gücünü kutladıklarına dikkat çekti. Yelkenbiçer, "Bir daha hiç ayrılmamak üzere birbirine kenetlenen, birlikten doğurduğu kuvvetle de bugünlere gelen Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılına kutluyoruz" dedi. EGIAD'ın 33.yılı içinde olduklarını vurgulayarak, içinde buldukları dönemde "Bütünleştirme ve Büyütme" ye odaklanmış durumda olduklarını vurgulayarak, "Bizim için "bütünleştirmek", herkesin bir ucundan çektiği "küçük olsun bizim olsun" devrinin kapanıp, iş birliği ve güç birliğinin kazanmasını sağlamak anlamına geliyor. Yalnız derneğimiz özelinde değil, hukukun tartışılmaz üstünlüğü ve güçlendirilmiş kurum ve çağın gerektirdiği kurallarıyla, laikliğiyle, cinsiyet-dil-din-ırk farklılıklarının gündeme dahi gelmeyeceği seviyede eşitliğiyle, ülkemiz için de bütünleşme istiyoruz.

**EGİAD Başkanı
Alp Avni Yelkenbiçer**

“Büyütmek” tarafında da dokunduğumuz her şeye değer katmak, çalıştığımız tüm alanları hem daha sürdürülebilir hem daha rekabetçi kılmak için uğraşmamız gerektiğinin bilincindeyiz. Katılımcılığı da büyütmeliyiz, yaratıcılığı da. Doğru yönetimi de büyütmeliyiz, gelirdede adaleti de. İklim farkındalığını da büyütmeliyiz, herkesin erişebileceği adil, çağın gerektirdiği eğitimi de. Nezaketi de saygıyı da... Birbirimizi daha fazla dinlemeyi de” diye konuştu.

Hemen yanı başımızdaki savaşlar uzlaşmanın bazen hiç kolay olmadığını da hatırlatan Yelkenbiçer, sözlerini şu şekilde

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Cumhuriyetimizin

100. Yılı

Kutlu Olsun!

GÜLER
ELEKTRİK

İZTO ve EGİAD Danışma Kurulu Başkanı Mahmut Özgener

sürdü: “Hemen yanı başımızda patlayan İsrail-Filistin ve süregelen Rusya-Ukrayna savaşı ile içinde bulunduğumuz ekonomik kriz ortamı başta olmak üzere, bizi çok üzen ve hem kişisel hem toplumsal anlamda çok zorlayan bir dönemden geçiyoruz. Bu dönemin zorluğuna gelin bir de yüz yıl önceye giderek bakalım. Mustafa Kemal Atatürk’ün aynı hafta içinde güneyde çıkan isyanı bastırdığını, işgal altındaki İstanbul’u bir arada tutabilmek için yurtseverlere destek verdiğini, Lozan’da tüm Avrupa’yla müzakere yürüten kendi delegesiyle aynı fikirde olmayan TBMM hükümetini ikna ettiğini anımsayalım.

Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk bence moda deyimle bir dönüştürücü. Kurulu düzeni kabul etmiyor, eldeki şartlar ölçüsünde “normal” kabul edilebilecek çözümlere yanaşmıyor. Üç yüz yıldır savunma savaşı yapan bir orduyu taarruza geçiriyor! Güvenini yitirmiş, umutlarını kaybetmiş bir halkı

CUMHURİYETİMİZ 100 YAŞINDA!

29 EKİM 1923

29 EKİM CUMHURİYET BAYRAMIMIZ

KUTLU OLSUN

Cumhuriyet'le ayağa kaldırıyor. Atatürk daha iyisini kurmak için; değiştiriyor, dönüştürüyor.

Daha müreffeh, daha güvenli bir Türkiye için Ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün 100 yıl önce bu büyük dönüşümü başlatması, en temelde iki şey sayesinde oluyor: Daha iyinin ne olduğuna, yani Cumhuriyet'e dair doğru bir analiz ve Türk Milleti'nin bu doğruyu hayata geçirebileceğine olan inancı. İşte biz de "daha iyinin" ne olduğunu ancak hep birlikte, açık fikirle ve samimiyetle çalışarak bulabileceğimizi biliyoruz; Türk gençliği ve Türk milleti olarak önümüze koyacağımız tüm hedefleri birlik ve beraberlikle yerine getirebileceğimize dair de inancımız tam."

Cumhuriyet'in İkinci Yüzyılında birlik ruhunu, başarıma azmini taşıyoruz Cumhuriyet'imizin 100. yılında, temel değerleri ve hedeflerimizi çok iyi bildiklerini kaydeden Yelkenbiçer, EGİAD olarak bu hedeflerin peşinden gitmenin önemine yürekten inandıklarını hatırlatarak, "Bu yolda çalıştığımızı bir kez daha hatırlatmak istiyoruz. Sonsuza dek payidar kalacak olan Cumhuriyetimizin kuruluşunda, kadın-erkek kol kola girerek ülkemizi en zor koşullarda inşa etmeyi başardık. Yarınları yine eşitlikten ve birbirimizden güç alarak inşa edeceğimizi biliyoruz. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken, bu gece de aynı birlik ruhunu, başarıma azmini, coşkuyu ve heyecanı tüm konuklarımızla paylaşıyoruz" dedi.

Olten ve Adrian'a Teşekkür

Atatürk'ün genç Türkiye'nin büyümesi yolunda ekonomik kalkınma kadar, eğitim ve kültüre de yatırım yapmaya önem verdiğini hatırlatan Yelkenbiçer, "Sofya'da görevli olduğu dönemden başlayarak, klasik müzik konserlerine, operalara giderek farklı müzikleri tanıma fırsatı buldu. Klasik müziğin ülkemizde sevilmesine öncülük etti. Biz de onun bu çabalarını örnek alarak kurduğu Cumhuriyet'in 100. Yılına ona yakışır şekilde kutlamak istedik. EGİAD üyesi olmasından büyük mutluluk duyduğumuz Olten ailesinin girişimi, şehrimizin gururu olan Olten Filarmoni Orkestrası'na ve bütün kıymetli sanatçılarımıza bu anlamlı gecede bizlerle oldukları için çok teşekkür ediyorum.

Bu akşamki diğer konuşumuzu ise Cem Adrian. Güzel dilimizin alev alev, tüm şiiresseliyle dokunaklı tınısını ortaya çıkaran, tıpkı Anadolu gibi en şefkatlisinden, en kudretlisine kadar bütün sesleri tek ağızda barından, ülkemizin çok özel bir değeri. Kendisine de bu akşam bizlerle olduğu için duyduğum mutluluğu ifade ederek,

Yelkenbiçer;

Atatürk daha iyisini kurmak için; değiştiriyor, dönüştürüyor. Daha müreffeh, daha güvenli bir Türkiye için. Ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün 100 yıl önce bu büyük dönüşümü başlatması, en temelde iki şey sayesinde oluyor: Daha iyinin ne olduğuna, yani Cumhuriyet'e dair doğru bir analiz ve Türk Milleti'nin bu doğruyu hayata geçirebileceğine olan inancı.

teşekkürlerimi sunuyorum." dedi. Konser başışı ve sponsorluklarının EGİAD bütçesi ile desteklenerek başarıdan başarıya koşan EGİAD Ortaokulu Voleybol Takımı için Spor Salonu'nun yapımına aktarılacağını da açıklayan Alp Avni Yelkenbiçer, spora ve sporcuya el uzatmanın Milli bir görev olduğunu dile getirdi.

EGİAD Ortaokulu ile Gönül Bağımız Var

Ege Genç İş İnsanları Derneği'nin 2003 yılında üye başışlarıyla Urla'da inşa ettirdiği okulla gönül bağları olduğunu ve desteklerinin her daim olduğunu dile getiren EGİAD Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer, "Devlet okulu olarak faaliyet gösteren okula 2017 yılında bilgisayar laboratuvarı kuran EGİAD, son yıllarda voleybol takımına destek vermeyi sürdürüyor. Ülke çapında dereceler alan, şampiyonluklar kazanan takım, bunu imkansızlıklarla, altyapı eksiklikleriyle başarılar yakaladı. Okula spor salonu yapırma amacıyla birleşince, 100. Yıl etkinliğimiz daha anlamlı hale geldi. İmkansızlıklar içinde sporda başarı kazanmak için çalışan çocuklarımıza destek olmak Cumhuriyet'in ruhuna yakışır bir girişim olacak. Bir okulun eğitim kalitesini arttırmak bile önemli.

Bu proje geçmiş dönemlerdeki üyelerimizden bize geçen, okulla ilgili aidiyet duygusunu yeni üyelerimize kazandırmak konusunda da büyük fayda sağlayacak. Genç üyelerimize de eğitim için destek vermenin gururunu yaşatmak amacındayız" dedi.

4 Milyon Liraya Mal Olacak

EGİAD Yönetim Kurulu'nun spor salonu yaptırma kararının ardından, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gerekli izinlerin alındığını anlatan Alp Avni Yelkenbiçer, "Yaptıracağımız salon da çadır tipi olacak ama çelik konstrüksiyonlarla desteklenen oldukça sağlam bir yapı hazırlanacak. Bunun için gerekli tüm araştırmaları yaptık, farklı firmalardan fiyat tekliflerini aldık. 4 milyon liralık bir maliyet öngörüyoruz. Çocuklarımızın daha iyi koşullarda eğitim almasını istiyoruz. Ülkemizin geleceğinin gençlerde olduğunun bilincindeyiz. Bütün çabamız onları geleceğe hazırlamak için. Elimizdeki tüm imkanları zorlayarak çocuklarımızın ve gençlerimizin çağımıza yakışır imkanlarla eğitim alacağı koşulları yaratmaya çalışıyoruz" diye konuştu.

İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener ise şöyle konuştu: "Kurtuluş Savaşımız zaferle sonuçlanmasından sonra Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün tek hedefi, bir süredir kafasında planladığı, yakın çevresi ile müzakere ederek olgunlaştırdığı Türkiye Cumhuriyeti'ni kurma fikrini hayata geçirmektir. Atatürk bunun hiç de kolay olmayacağını biliyordu. Milli mücadelenin başından beri karşısına çıkan sayısız engellere, dava arkadaşlarıyla bile çıkan fikir ayrılıklarına ve İstanbul hükümeti tarafından hakkında çıkarılan ölüm fermanlarına rağmen yılmamış, müthiş kurmay zekası ve inancı ile ülkeyi zafere ulaştırmıştı.

Yokluklar içindeki bir milleti ayağa kaldırarak nasıl kurtuluş ve istiklale inandırdıysa şimdi sıra ilelebet var olacak demokratik, laik ve bağımsız bir Türkiye Cumhuriyeti'ne gelmişti. Önce çevresindeki silah arkadaşlarına daha sonra da

meclise bu fikri kabul ettirmek gerekiyordu. Burada yine Mustafa Kemal'in dehasını ve politik zekasını, azim ve kararlılığını, zamanlama ve strateji belirleme konusundaki ustalığını görüyoruz. "Efendiler, yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz" dediği 28 Ekim 1923 gününe kadar Atamızın hem arkadaşları ile hem de parti üyeleri ile adeta bir diplomasi savaşı devam etmiştir. Bu süreçte milli mücadelede omuz omuza savaştığı en yakınındaki paşaların bir kısmı saltanat ve hilafetin devamını istiyorlardı. Ancak, Atatürk kararlıydı ve inandığı yoldan geri adım atmadığı görülmemişti. O kararlılıktır ki bugün 100. yılına ulaştığı için gurur duyduğumuz Cumhuriyetimizin kuruluşunun yolunu açtı."

İkinci Yüzyılda Başarılar Artarak Sürecek

EGİAD'ın yalnızca bir iş insanları derneği olmadığını da altını çizen Özgener, şunları söyledi: "EGİAD aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilinci yüksek, çevresinde olup bitenlere her zaman duyarlı her zaman soruna değil çözüme odaklanan ve yeniliklere açık bireylerden oluşan bir düşünce kuruluşudur. Bir yandan tecrübeye önem verirken diğer yandan gençliğin dinamizmini çok iyi bir şekilde kullanıyorlar. Danışma Kurulu Başkanlığını yapmaktan onur duyduğum EGİAD, Cumhuriyetin temel değerlerine bağlılık ve çağdaşlaşma hedefleri doğrultusunda tam 33 yıldır takip ettiği tavizsiz çizgisi ile örnek bir sivil toplum kuruluşudur. Kurucu başkanından başlayarak bugün arkadaşlarıyla birlikte görevi üstlenen kıymetli kardeşim Alp Avni Yelkenbiçer'e kadar bu ilkeleri titizlikle koruyan bütün başkanlara ve yönetim kurulu üyelerine huzurlarınızda teşekkür ediyor ve hepsini içtenlikle kutluyorum.

EGİAD'lı kardeşlerim sizlere güveniyor ve bu bayrak yarışında Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında da kentimizin ve ülkemizin kalkınması ve refahı yolunda başarılı çalışmalarınıza devam edeceğinize

inaniyorum. "Atatürk'ün umutsuz durum yoktur. Umutsuz insan vardır. Ben hiçbir zaman umudumu yitirmedim" demişti. Sizler de "Ülkemizin Geleceğine İnanıyoruz" şeklinde ifade ettiğiniz duruşunuzun hakkını sonuna kadar veriyorsunuz. Atatürk'ün ülkemizin geleceği için eğitime verdiği önemi çok iyi kavrayan EGİAD üyeleri olarak çok az sivil toplum kuruluşuna nasip olan güzel bir projeye imza atarak 2004 yılında milli eğitime kazandırılan Urla'daki EGİAD İlköğretim Okulu bugün her yönüyle örnek bir eğitim yuvasıdır. Cumhuriyetimizin 100. Yılına kutladığımız bu özel gece vesilesiyle ve sizlerin değerli katkıları ile artık EGİAD Ortaokulu olarak hizmet veren okulumuzun sporda başarıdan başarıya koşan öğrencilerine bir de spor salonu kazandırılacak. Sayın Başkanın şahsında, tüm EGİAD Ailesini ve yönetimini bu girişimleri için ve anlamı büyük bu geceyi düzenledikleri için kutluyorum.

Olten Filarmoni Orkestrası'nın kıymetli şefine, sanatçılara ve konuk sanatçı Cem Adrian'a müzikleriyle ve eserleriyle geceye değer kattıkları için huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum. Nice yüzyıllara ulaşmak dileğiyle, kuruluşundan buyana milletçe gururunu, heyecanını ve coşkusunu hiç eksilmeden içimizde hissettiğimiz Cumhuriyetimizin 100. Yıldönümü kutlu olsun."

Cumhuriyetin 100. yılına yakışır proje

Gerek Cumhuriyet'in hedefleri gerekse EGİAD'ın hedeflerine yakışır şekilde büyük bir konser gerçekleştiren kurum, bu amaçla Olten Sanat Vakfı ile işbirliği içinde gerçekleştirdiği etkinlik ile büyük ses getirdi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin salon desteği verdiği etkinlikte sanatçı Cem Adrian, Olten Filarmoni Orkestrasının eşliğinde, şef İbrahim Yazıcının sahnesinde Atatürk'ün sevdiği şarkıları seslendirdi. ■

SPONSORLARIMIZ

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

LA LORRAINE

VOSMER

DELTAŞ ÖZEL GÜVENLİK

EN HOTEL

FOUR POINTS BY SHERATON İZMİR

SİPAY

1924 GÖNEN

DİLMAN

CAN DİJİTAL BAŞKI REKLAM A.Ş.

JACK DANIELS

ÇAKIR WINERY URLA

4TEAM ORGANİZASYON

AK-DU

ASRİN GRUP

AVANSTKS

AYKOM COMPRESSOR

BECERGEN

BETA KAPI

DEĞER GALVANO METAL KAPLAMA

DOLCE VİTA HALI

EFE ENDÜSTRİ VE TİCARET A.Ş.

EGE ULAŞIM

ELİF CENGİZ DESIGN STUDIO

ELMAS GROUP LOGISTICS

ERMAT GRUP

ER-OL OTOMOTİV

FRİGODUMAN

GCB STANDARD

GEOTEK OTOMASYON

GİRGİROĞLU

GÜLER ELEKTRİK

KADIOĞLU BETON

KORDON YENGEÇ RESTORAN

LAMED GÖRÜNTÜLEME MERKEZİ

LİVART

MBU OTOMOTİV

MURAT ÇAY LOJİSTİK

OKKAGROUP

ÖZ-KOÇ

ÖZŞANAL

PROKS

TELLİOĞLU

TİCKET RESTAURANT

UMART MİMARLIK

URPER GIDA

VANUCCİ MUTFAK

YUSER DEMİR

Endüstriyel Boyama Sistemlerinde Akıllı Çözümler

- DOKUNMATİK PANEL
- YÜKSEK VERİMLİ EŞANJÖR
- EXPROOF AYDINLATMA
- ÖZEL ÖLÇÜLERDE BOYAHANE
- MODÜLER ÜRÜN YAPISI
- ÖZEL İMALAT IZGARA

İZMİR MİLLETVEKİLLERİNİN GÖZÜNDEN;

Gelecek ve Gençlik

YARIN Dergisi'nin 75. Özel sayısında TBMM 28. Dönem İzmir'den seçilen kadın milletvekillerimizi ağırladık. Türkiye'nin istihdam ve gençlik özelinde yeni yol haritasının nasıl olması gerektiğini konuştuk. Genç istihdam ve gençlerin istihdamdaki gücünü arttırmak için uygulanması gereken öncelikli politikaları 3 partiden 4 milletvekilimizden dinledik.

Özellikle beyin göçünün engellenmesi için yapılması gerekenlerin neler olduğunu ele aldık. Bölge ve İzmir özelinde Meclis gündeminde önceliklendirecekleri başlıkları bütün yönleriyle Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen, CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA) İzmir Milletvekili Seda Kaya Ösen aktardı.

HAZIRLAYAN: SEDA GÖK

AK Parti İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı: İstihdamdaki en önemli bileşenimiz mesleki eğitim olacak. Bu sayede ekonomi ve işgücü piyasasındaki değişikliklerle uyum hiçbir zaman kopmayacak

“Kadın kooperatiflerinin sayısını ve çeşitliliğini arttıracacağız”

“Büyümemizi istihdamla doğru orantılı şekilde gerçekleştireceğiz. Genç nüfusun yoğun olduğu bölgeler öncelikli olmak üzere, emek yoğun sektörleri desteklemeye devam edecek, rekabet gücümüzün yüksek olduğu geleneksel sektörlerimizi yenilikçiliğe dayalı bir ekosistemle daha verimli hale getireceğiz.”

AK Parti İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, bölgenin ve özellikle İzmir’in önemli bir değeri olan Kadın Kooperatifleri’nin sayısını ve çeşitliliğini arttıracaklarını söyledi.

Bursalı, “Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi’nin öncülük ettiği kadın kooperatiflerimiz Türkiye’de örnek gösteriliyor. Bu kooperatiflerin sayılarını artırmak, kadın istihdamını da artırmak demek. Dolayısıyla yine Emine Erdoğan Hanımefendi’nin riyasetinde hem kooperatiflerin sayısını hem de çeşitliliğini artırmak için çalışmalar yapacağız” dedi.

Türkiye’nin istihdam ve gençlik özelinde yeni yol haritası nasıl olmalı? Parti olarak genç istihdam ve gençlerin

istihdamdaki gücünü artırmak için uygulayacağınız öncelikli politikanız ne olacak?

AK Parti, kurulduğu ilk günden bu yana dönemin şartlarına uygun yeni politikalar ortaya koyarak ya da mevcut politikaları revize ederek Türkiye’nin sadece bölgesinde değil, dünyada söz sahibi olan bir ülke konumuna gelmesini sağlamıştır. Bundan önceki 20 yılda olduğu gibi Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılının başlangıcında da bu bakış açısı devam edecektir. Türkiye Yüzyılı’nda istihdamın artırılması ve gençlik politikalarına ilişkin yol haritası Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından seçim beyannamesinde çok net bir şekilde ifade edildi. Halkımız bu beyannameye inandı, güvendi ve yetkiyi bir kez daha kendisine verdi. Dolayısıyla bundan sonraki süreçte o yol haritasına bağlı olarak adımlarımızı teker teker

atacağız. Peki neler yapacağız? Kuşku yok ki güçlü, büyük ve bağımsız Türkiye’nin teminatı, ekonomimizin sürdürülebilir, kapsayıcı, insan odaklı ve dengeli büyümesidir. Türkiye, güven ve istikrar içinde, rekabetçi bir ortamda büyümeye ve istihdam üretmeye devam edecek. Bu kapsamda, yatırım, istihdam, üretim ve ihracat yoluyla yapısal kaldıracak politikalar kalıcı bir şekilde hayata geçirilecek.

Büyümemizi ise istihdamla doğru orantılı şekilde gerçekleştireceğiz. Genç nüfusun yoğun olduğu bölgeler öncelikli olmak üzere, emek yoğun sektörleri desteklemeye devam edecek, rekabet gücümüzün yüksek olduğu geleneksel sektörlerimizi yenilikçiliğe dayalı bir ekosistemle daha verimli hale getireceğiz.

İstihdamdaki en önemli bileşenimiz mesleki eğitim olacak. Bu sayede ekonomi ve işgücü piyasasındaki değişikliklerle uyum hiçbir zaman kopmayacak. Biliyorsunuz AK Parti bir gençlik ve kadın hareketidir aynı zamanda. Gençler ve kadınlar sadece AK Parti’nin değil Türkiye’nin de itici gücüdür. Bu nedenle ki özellikle genç ve kadın istihdamına önem vereceğiz. Özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına girişlerinin hızlandırılmasını ve kalıcılıklarının teşvik edilmesini destekleyerek, güvenceli esnek çalışma biçimlerinin hayata geçirilmesini sağlayacağız. 2022 yılı sonu itibarıyla 32 milyon civarında olan toplam istihdamı 6 milyon artışla 2028 yıl sonunda 38 milyona yükseltmek hükümet olarak hedeflerimiz arasında.

Ege Türkiye’nin, İzmir de Ege’nin incisi, önemli bir değeri. AK Parti açısından bu değerleri korumak ve her alanda daha da yukarılara taşımak asli görevimiz. Bu bilinç ve sorumlulukla hareket ettik, etmeye devam edeceğiz.

Karar alma süreçlerinden sosyal politikalara, eğitimden istihdama kadar hayatın her kademesinde gençliğin dinamizmini ülkemizin gelişme yolunda kullanacağız. Gençlerimize demokratik ve bilimsel eğitim zemini sağlamaya, fikri ve vicdani hür gençler olarak özgürlüklerini ve kendini ifade imkanlarını desteklemeye devam edeceğiz.

Yükseköğretimdeki gençlerimize bir defaya mahsus olmak üzere cep telefonu ve bilgisayar ediniminde vergi muafiyeti sağlayacağız.

Ki hatırlarsınız bu konuya ilişkin detaylar kısa bir süre önce kamuoyu ile paylaşılmıştı. Gençlerimizin acil ihtiyaçlarının karşılanacağı, evlilik yolunda önlerine çıkacak maddi zorlukları kolaylaştıracak Aile ve Gençlik Bankası önem verdiğimiz başlıklardan bir tanesi. Kuruluş çalışmaları hali hazırda devam eden bankadan gençlerimiz ilk iki yıl ödemesiz ve beş yıl vadeli faizsiz kredi desteği alabilecek. Böylece onları atacakları adımlarda cesaretlendirmiş olacağız.

Özellikle beyin göçünün engellenmesi için yapılması gerekenler neler?

Ülkemizin kendi değerlerini koruması, geleceğimizi kendi evlatlarımızla şekillendirmek için önemli. Uzun yıllardır bir sorun alanı haline gelen beyin göçünü tersine çevirmek adına bugüne kadar birçok projeyi hayata geçiren AK Parti, bundan sonra daha da belirleyici politikalar ortaya koyacaktır.

Öncelikle bu sorunun çözümü imkân ve fırsattan geçiyor. Şunun altını özellikle çizmek isterim. Sayın Cumhurbaşkanımızın gençlere verdiği önemi ve değeri, onlara olan inancını yakinen biliyorum. Zaten bunu kendisi de her fırsatta dile getiriyor. Bu inanç, üreten, "benim de bir fikrim var" diyen gençler için büyük bir fırsat. Bunun somut örneklerini Teknofest'lerde görüyoruz. Yapmak isteyenler için bahane yok.

Tabii hükümet olarak ayrıca günümüz şartlarında stratejik önemi haiz olan spesifik 20 alanda küresel arenada boy gösterebilecek nitelikte uzmanlar yetiştireceğiz. Bu uzmanların sayısı on binleri bulacak. Gençlerimize esnek çalışma koşulları sunarak onların çalışırken eğitimlerini de devam ettirmelerini teşvik edeceğiz. Gençlerimizin dünya ile etkileşimini artırmak amacıyla yüksek lisans ve doktora programları için yurtdışına gönderilen öğrenci sayısını yükselteceğiz. Beyin göçünü tersine çevirecek, gençlerimizin

Karar alma süreçlerinden sosyal politikalara, eğitimden istihdama kadar hayatın her kademesinde gençliğin dinamizmini ülkemizin gelişme yolunda kullanacağız. Gençlerimize demokratik ve bilimsel eğitim zemini sağlamaya, fikri ve vicdani hür gençler olarak özgürlüklerini ve kendini ifade etme imkanlarını desteklemeye devam edeceğiz.

gelecek umutlarını güçlendirecek, sorumluluk anlayışıyla yaşama ve ülkemize hizmet etme aşkını artıracaktır.

Bölge ve İzmir özelinde Meclis gündeminde önceliklendireceğiniz başlıklar neler olacak?

Ege Türkiye'nin, İzmir de Ege'nin incisi, önemli bir değeri. AK Parti açısından bu değerleri korumak ve her alanda daha da yukarıya taşımak asli görevimiz. Bu bilinç ve sorumlulukla hareket ettik, etmeye devam edeceğiz.

İzmir özelinde dile getireceğimiz birçok başlık var aslında. Özellikle yerel yönetimle ilgili. İzmirliilerin hiç de hak etmediği bir anlayış maalesef yerelde iktidarda. Büyükşehir Belediyesi'nin yetki alanında olan ve sürekli görmezden gelinen, sūmenaltı edilen sorunları ve çözüm önerilerini hem Meclis çatısı altında dile getireceğiz hem de merkezi yönetim aracılığı ile atılabilecek adımların atılmasını sağlayacağız. Bölgemizin ve özellikle İzmirimizin önemli bir değeri var: Kadın kooperatifleri. Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'nin öncülük ettiği kadın kooperatiflerimiz Türkiye'de örnek gösteriliyor. Bu kooperatiflerin sayılarını artırmak, kadın istihdamını da kadınların ekonomiye katkısını da artırmak demek. Dolayısıyla yine Emine Erdoğan Hanımefendi'nin riyasetinde hem kooperatiflerin sayısını hem de çeşitliliğini artırmak için çalışmalar yapacağız. Bölgemiz, ülke ekonomisine birçok alanda katkı sağlıyor. Ama biz bölgenin potansiyelinin daha fazla olduğuna inanıyoruz. Turizmde tarıma, sanayiden ticarete tüm alanlarda bölgemizin tam kapasite üretime geçmesini sağlayacağız.

Tüm bunları yapmak için tamamlayıcı güç ise yerel yönetimler. 2024 Mart'ında inşallah İzmir'i, Aydın'ı, Muğla'yı da AK Parti belediyeçiliği ile tanıştıracaktır ve hem o illerimizi hem de bölgemizi hak ettiği seviyeye ulaştıracaktır. ■

iz Granit

**Nature
re-Shaped**

CHP İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen: İklim krizinin etkilerini kısa, orta ve uzun vadeli olarak ölçen ve tedbir alan bir anlayışa ihtiyaç var. Muhalefet görevimizi bu anlayışla yapacağız

“Beyin göçü, basit teşviklerle ya da zorlamayla önlenemez”

“İzmir, kadın erkek eşitliği konusunda bilinçli olmasıyla bilinen bir kent olmasına rağmen kadına yönelik şiddet burada da artıyor, çocuk istismarı davaları görülüyor. Bu davaları yerinde takip etmeye, gençlerin sorunlarını kendilerinden dinleyip gündeme getirmeye, örgütlü kadınların sesini duyurmaya ve eğitimde yaşanan bütün sorunları paydaşlarıyla iş birliği içinde takip etmeye devam edeceğim.”

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen, istihdam yaratan ve Türkiye’de henüz gelişmemiş olan iş alanlarını gören anlayışa ihtiyaç olduğunu söyledi. Gökçen, “Girişimcilerin sıkça dile getirdiği yasal engelleri kaldıran, yaratıcılığı bir tehlike olarak görmeyen, dijital dönüşümle birlikte sosyal hakları ve sendikalaşma önündeki engelleri yeniden düşünen bir anlayışa ihtiyaç var. İklim krizinin etkilerini kısa, orta ve uzun vadeli olarak ölçen ve tedbir alan bir

anlayışa ihtiyaç var. Muhalefet görevimizi bu anlayışla yapacağız” dedi.

Türkiye’nin istihdam ve gençlik özelinde yeni yol haritası nasıl olmalı? Parti olarak genç istihdam ve gençlerin istihdamdaki gücünü arttırmak için uygulayacağınız öncelikli politikanız ne olacak?

Bugün işsizlik sorununu genç işsizlik ve güvencesizlikle birlikte değerlendirmek gerekiyor. Bu dönemde ekonomik krizle

ve enflasyonla mücadele ederken dar gelirlinin kemer sıkacağı, işsizliğin artmasının, iş bulabileninse ağır ve yasal olmayan koşullara razı olmasının göze alındığı bir çözüm, çözüm olamaz. İstihdam yaratan, Türkiye’de henüz gelişmemiş olan iş alanlarını gören, girişimcilerin sıkça dile getirdiği yasal engelleri kaldıran, yaratıcılığı bir tehlike olarak görmeyen, dijital dönüşümle birlikte sosyal hakları ve sendikalaşma önündeki engelleri yeniden düşünen bir anlayışa ihtiyaç var. İklim krizinin etkilerini kısa, orta ve uzun vadeli olarak ölçen ve tedbir alan bir anlayışa ihtiyaç var. Muhalefet görevimizi bu anlayışla yapacağız.

Özellikle beyin göçünün engellenmesi için yapılması gerekenler neler?

İnsanların çok sevdiği ülkelerinden, büyüdüğü sokaklardan, kültürünü her gün yaşayabilmekten vazgeçmesi

İzmir’in gençlerinin ve toplumsal muhalefetinin sesinin Ankara’da daha çok duyulması gerektiğine inanıyorum.

Buranın demokrasi ve örgütlenme kültürünün tüm Türkiye’ye örnek olabilecek bir öyküsünün olduğunu düşünüyorum. Bugün ise bu kültür iktidar tarafından hedef alınıyor.

kolay bir karar değil. Bu zor kararı alan ya da almak üzere olan gençlerle sıkça görüşüyorum. O gençler kendi ülkelerinde insan yerine konulmadıklarını anlatıyorlar bize. Kendi mesleğini yapamayan, işinde iyi olmaya çalıştığı için hep cezalandırıldığını hisseden, eğitim sisteminin geldiği durum, özgürlüklerin baskılanması, işsizlik ve ağır çalışma koşulları, hayat pahalılığı başlıca sebepler. Kadınlar ise canlarından endişe ediyor, cinsiyetçilikten, ikinci sınıf yurttaş olmaktan, sokakta yürürken dönüp arkasına bakmaktan

bıkmış durumlar. Ne yapmak gerekir? İyi bir eğitim sistemi ve eğitilmiş insana saygı, güvenceli istihdam, evrensel standartlarda özgürlük. Gençlerin yarınını planlayabilecekleri bir ülke. Beyin göçü basit teşviklerle ya da zorlamayla önlenemez. Anlayışı değiştirmemiz gerekiyor.

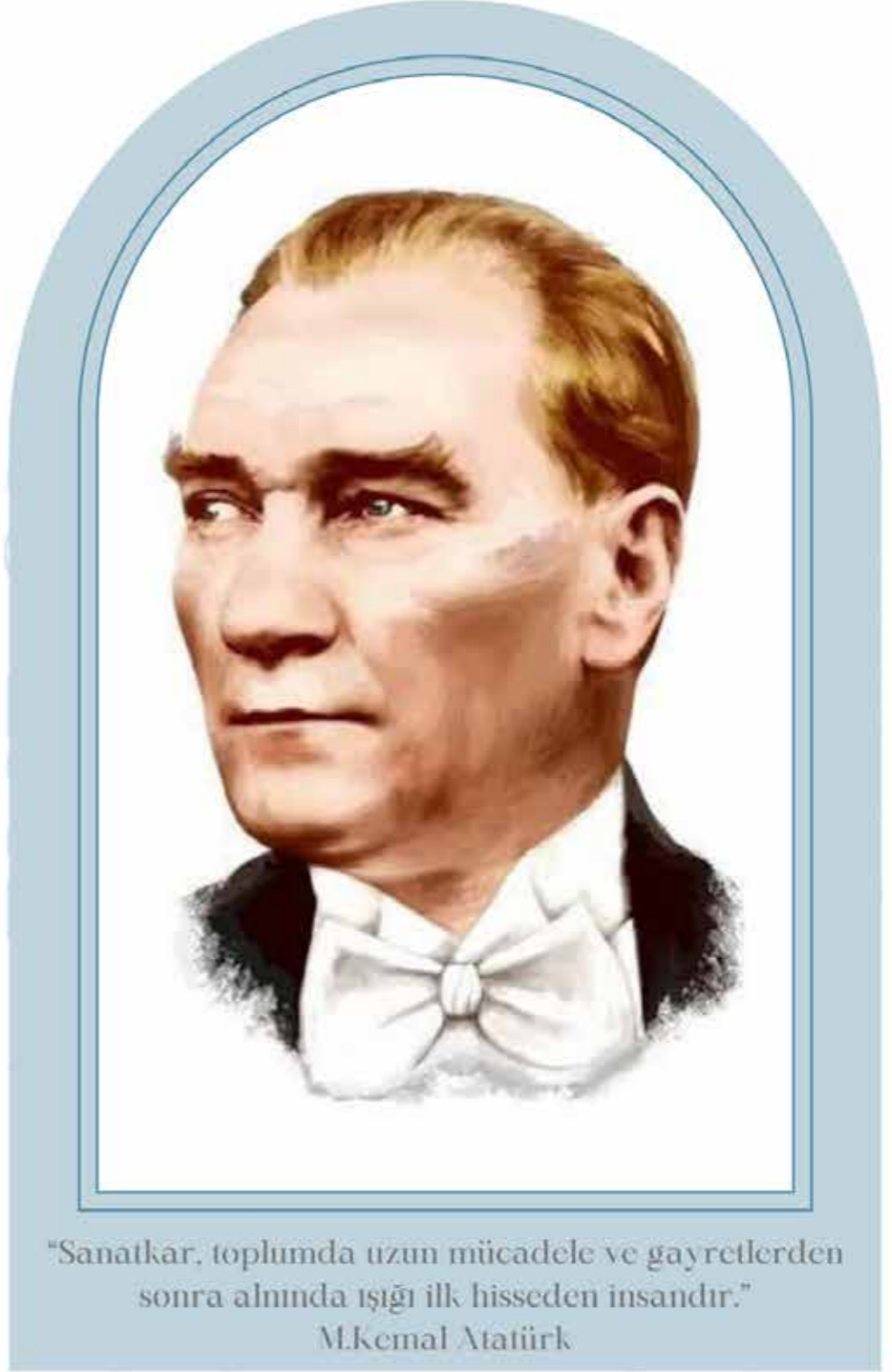
Bölge ve İzmir özelinde Meclis gündeminde önceliklendireceğiniz başlıklar neler olacak?

İzmir'in gençlerinin ve toplumsal muhalefetinin sesinin Ankara'da daha çok duyulması gerektiğine inanıyorum. Buranın demokrasi ve örgütlenme kültürünün tüm Türkiye'ye örnek olabilecek bir öyküsünün olduğunu düşünüyorum. Bugün ise bu kültür iktidar tarafından hedef alınıyor. Piknik için bir araya gelen öğrenciler tehdit ediliyor, Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencileri yemek zammı protestosu sebebiyle gözaltına alınıyor, üniversitelerde akademisyenler soruşturma

tehdidiyle baskı altına alınıyor. Gençler artan masraflarla beraber hayata başlayamıyor. İzmir'de dinlediğim genç hukukçular, aylık 3 bin TL'ye kadar düşmüş olan gelirlerden bahsediyorlar. Okullarda laik eğitim askıya alınıyor, ÇEDES projesi ilk önce İzmir'den başlatılıyor. Bu bir meydan okumadır. İzmir, kadın erkek eşitliği konusunda bilinçli olmasıyla bilinen bir kent olmasına rağmen kadına yönelik şiddet burada da artıyor, çocuk istismarı davaları görülüyor. Bu davaları yerinde takip etmeye, gençlerin sorunlarını kendilerinden dinleyip gündeme getirmeye, örgütlü kadınların sesini duyurmaya ve eğitimde yaşanan bütün sorunları paydaşlarıyla iş birliği içinde takip etmeye devam edeceğim. ■

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILI KUTLU OLSUN

CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç: Beyin göçünün önüne sadece ekonomi politikalarıyla geçemezsiniz. Beyin göçünün önüne geçmek kapsamlı kültür sanat, eğitim ve kent politikaları üretmekten geçer

“Türkiye’deki Z kuşağı artık kayıp kuşaktır”

Yaşam sadece ekonomiden ibaret değil. Kültür sanat faaliyetlerine katılmak, müzeleri gezmek, festivallere gidebilmek, eğlenmek istiyorlar, keşfetmek istiyorlar. Gençlerin sosyal medyada bu kadar vakit geçirmeleri de enerjilerini nereye attıklarını gösteriyor.

CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, Türkiye’deki Z kuşağının ‘kayıp kuşak’ olduğunu söyledi. Bu sorunun çözümünün ancak derinlikli ve uzun vadelere yayılan politikalarla mümkün olduğunu ifade eden Kılıç, “Eğitim sistemi ve iş gücü politikalarını bütünleştiren politikalara ihtiyacımız var. Ama burada olmazsa olmaz temel ilke, halkçılıktır. Popülist politikalarla ziyade, halkçı temelli bir büyüme hedefleyen ekonomi politikalarının hayata geçirilmesi ve buna ilişkin olarak bir eğitim sisteminin uygulanması gerekiyor” dedi.

Türkiye’nin istihdam ve gençlik özelinde yeni yol haritası nasıl olmalı? Parti olarak genç istihdam ve gençlerin istihdamdaki gücünü arttırmak için uygulayacağınız öncelikli politikanız ne olacak?

Türkiye’nin en büyük sorunlarından biri maalesef genç işsizlik. Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) temmuz

ayı verilerine göre, genç işsizler işsizlerin yüzde 18’ini kapsıyor. Genç işsizlik verilerinde karşımıza çıkan iki önemli husus var, bunlardan birincisi genç işsizlerin çoğunluğunu kadınların oluşturması, diğeri ise genç işsizlerin eğitilmiş ve nitelikli kesimlerden olması.

Yine TÜİK rakamlarına göre, genç erkek işsiz oranı yüzde 15 iken, genç kadın işsiz oranı ise yüzde 23’e kadar çıkıyor. Kadın işsizliği rakamları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en önemli göstergesi.

Türkiye’de her bin kişiden 95’i üniversite öğrencisi, Avrupa’da bu oran her bin kişide 38 kişiye tekabül ediyor. Manzaraya bakınca, Avrupa’ya oranla daha genç ve eğitilmiş bir nüfusumuz var ama bu nüfus aktif olamıyor. Temel sorunumuz eğitim istihdam dengesizliği ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği. Eğitim istihdam dengesizliği demek, mevcut eğitim sisteminin

iş gücü talebini karşılayamaması demek.

Yani gençlerimiz önemli ve uzun bir eğitim sisteminden geçiriliyorlar ama bunun sonucu olarak iş gücüne bir türlü katılamıyorlar. Çünkü bu dengeyi sağlayacak hem eğitim hem de ekonomi politikalarından yoksunuz. Sonuç olarak da gençler, ekonomik sıkıntılarla baş etmeye çalışıyorlar. Onların sıkıntılarını ortadan kaldıracak sosyal politikalar da olmayınca, barınma, gıda gibi temel ihtiyaçlarından tutun, tatil ve kültür sanat faaliyetlerine kadar büyük bir yelpazede yaşam haklarından mahrum bırakılıyorlar.

Gençler sadece ekonomik olarak yoksulluğa sürüklenmiyorlar aynı zamanda bir sosyal dışlanma baskısı ile de karşı karşıya kalıyorlar. Gençlerin

Anayasamıza göre herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. İktidarın tüm kentsel dönüşüm politikaları, kıyı politikaları bu hak kapsamında gündemimizde olacak. İktidar politikalarını barınma ve çevre hakkı kapsamında ele alacağız.

yaşadığı bunalım öyle büyük ki; İLO 2000’de yaşanan küresel krizde iş gücü piyasasından dışlanan ve uzun süre iş bulamayan gençler için ‘kayıp kuşak’ riskinden bahsetmişti. İLO’nun bu tanımı Türkiye’deki gençler için risk olmaktan çıktı, Türkiye’deki Z kuşağı artık kayıp kuşaktır.

Bu sorunun çözümü ancak derinlikli ve uzun vadelere yayılan politikalarla çözülebilir. Eğitim sistemi ve iş gücü politikalarını bütünleştiren politikalara ihtiyacımız var. Ama burada

olmazsa olmaz temel ilke, halkçılıktır. Popülist politikalarından ziyade, halkçı temelli bir büyüme hedefleyen ekonomi politikalarının hayata geçirilmesi ve buna ilişkin olarak bir eğitim sisteminin uygulanması gerekiyor.

Kısa vadede ise bütçe tercihleri ve iş gücü yönetimi açısından alınması gereken, önlemler var. Türkiye'de işsizlerin sadece yüzde 11'i işsizlik maaşı alabiliyor. Çünkü iktidar, işsizlik fonunu başka yerlerde değerlendiriyor. Böylece işsizler tüm sosyal yardımlardan mahrum bırakılarak, sürekli bir yoksulluğa sürükleniyorlar. Kısa vadede işsizlik fonunun işsizler için kullanılması, günlük çalışma saatlerinin düşürülerek hem hali hazırdaki işçilere dayatılan angaryanın son bulması hem de daha fazla işgücü ihtiyacının ortaya çıkarılması gibi tedbirler palyatif tedbirler olsa da bir an önce uygulanması gerekiyor.

Ama en önemlisi popülist politikalarından da derhal vazgeçilmesidir. Gençlerde aslında umutsuzluk ve geleceksizlik duygusu yaratan en temel konu zaten bu politikalar. Yani sınavlarda başarılı olan gençlerin mülakatlarda elenmesi, sosyal yardımların dağıtımındaki adaletsizlik, kamuda işe alımlarda yaşanan partizan politikaların hepsinin bir an önce sonlandırılması gerekir.

Özellikle beyin göçünün engellenmesi için yapılması gerekenler neler?

Bugün, sokakta, okulda, gençlerle hangi konuda konuşursak konuşalım, mevzu çocukların yurt dışına gitme isteğine geliyor. Aileler varını yoğunu özel okullara verip, çocuklarına iyi bir eğitim aldırdıktan sonra yurt dışına göndermeyi düşünüyor. Çok üzücü bir durum.

Kaliteli ve iyi üniversitelerimizde okuyan akademisyenlerimiz başta olmak üzere nitelikli eğitim almış çok sayıda gencimiz yurt dışına çıktılar. Yurt dışına çıkanlar orada memleket hasreti çekiyorlar,

Son dönemlerde kentimizin bireysel silahlanmadan kaynaklı konularla gündeme gelmesi can sıkıcı, bireysel silahlanma ve kadın cinayetleri, gençlerde uyuşturucu kullanımının artmasına ilişkin çok ciddi sıkıntılarımız var. Bunlar da yine yaşama hakkı kapsamında birincil önceliğimizdir.

onlarda da bir tamamlanamamışlık ve aidiyetsizlik hissi hakim; gitmeyenler ise burada geleceksizlik ve umutsuzluk haliyle baş etmeye çalışıyorlar.

Yani durum, gençler açısından çok vahim. Çocuklarımız gençliğe ilk adım attıkları andan itibaren, yorucu bir sınav sistemi ile baş etmeye çalışıyorlar, ardından gittikleri üniversitelerde akademik eğitim konusunda tatmin olamıyorlar dünyadaki akademi başarı listelerine en iyi üniversitelerimiz bile aşağı doğru iniş sergiliyorlar. Gençler kampüs görmeden mezun oluyor, kampüs içinde ya da dışarıda gitmek istedikleri festivaller yasaklanıyor, kültür sanat faaliyetleri ise gittikçe pahalılaşıyor. Ekonomik nedenlerle tatile çıkamıyorlar, yaşadıkları yerlerde ise giderek sosyal dışlanmışlık hissine kapılıyorlar. Yaşam sadece ekonomiden ibaret değil. Kültür sanat faaliyetlerine katılmak, müzeleri gezmek, festivallere gidebilmek, eğlenmek istiyorlar; keşfetmek istiyorlar. Gençlerin sosyal medyada bu kadar vakit geçirmeleri de enerjilerini nereye attıklarını gösteriyor.

Beyin göçünün önüne sadece ekonomi politikalarıyla geçemezsiniz. Beyin göçünün önüne geçmek kapsamlı kültür sanat, eğitim ve kent politikaları üretmekten geçer.

Üniversitelerdeki akademi başarı ölççeğini yukarı çekeceğiz, hem akademik anlamda hem de kampüs yapısı gibi mekânsal anlamda özellikli eğitim kurumları yaratacağız. Kültür sanat faaliyetlerini çoğaltacağız, müzeler başta olmak üzere tarihi ve turistik yerlerde gençlerin vakit geçirebilmesini sağlayacağız, festivaller, forumlar, kamplar düzenlenmesi için Sivil Toplum Kuruluşlarını (STK) ve kulüpleri teşvik edeceğiz. Kentlerimizi öğrencilerin rahatça yaşayabileceği barınma olanaklarından tutun ışıklandırmaya kadar daha ferah hale getireceğiz.

Peki ekonomi bunun neresinde? Az önce söylediğim gibi denge gözetilen eğitim ve istihdam politikalarını hayata geçirmemiz gerekiyor.

Bölge ve İzmir özelinde Meclis gündeminde önceliklendireceğiniz başlıklar neler olacak?

Kentsel politikalar kuşkusuz önceliğimiz olacak ancak kentsel politikalar deyince aklımıza lokal bir alan gelmesin; iktidar politikaları sayesinde kentsel politikalar deyince önümüze direk temel insan hakları geliyor. Bugün kentsel politikalarda önceliklerimiz, temel insan haklarından olan barınma hakkı, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı, eğitim hakkı, kültürel haklar geliyor.

İzmir'deki en büyük sorun Küresel Konut Fiyat Endeksi'nin son üç aylık raporunda da ortaya koyduğuna göre, barınma hakkıdır. Endekse göre, İzmir'de yüzde 133 konut fiyat artışı yaşandı. Bu rakam en büyük ve pahalı il olan İstanbul'un bile ilerisinde. Bu sadece ekonomik bir sorun değil çünkü TÜİK'in istatistiklerine

göre kentten son bir yılda 109 bin insan göç etti. Yani barınma krizi beraberinde demografik yapıyı tehdit eden bir hal de almış durumda. Barınma krizi hem kente gelen üniversite öğrencilerimizin eğitim hakkına ulaşabilmesi, hem tüm İzmirlilarımızın barınma hakkını sağlayabilmesi hem de kentin demografik yapısının korunması temelinde ilk gündem maddemizdir.

Anayasamıza göre herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. İktidarın tüm kentsel dönüşüm politikaları, kıyı politikaları bu hak kapsamında gündemimizde olacak. İktidar politikalarını barınma ve çevre hakkı kapsamında ele alacağız. Deprem konusu önceliğimiz. Hem bizi bekleyen deprem tehlikesine karşı tetikteyiz ve iktidarın bu konuda uyaracağız, hem de en son 2020 yılında yaşadığımız depremin ardından hala yapılamayan

okullarımız ile konuyla ilgili açılan davaların takipçisi olacağız. ÇEDES projesi gündemimizde. ÇEDES'te pilot il olarak İzmir'in seçildiği belirtiliyor. Evet eğitim hakkı ama nasıl bir eğitim hakkı. Bu da anayasamızda belirtilmiştir. Laiklik ilkesi kapsamında, ÇEDES ve benzeri projelere itirazımızı da yine İzmir'in pilot il seçilmesi üzerinden dile getireceğiz.

Son dönemlerde kentimizin bireysel silahlanmadan kaynaklı konularla gündeme gelmesi can sıkıcı, bireysel silahlanma ve kadın cinayetleri, gençlerde uyuşturucu kullanımının artmasına ilişkin çok ciddi sıkıntılarımız var. Bunlar da yine yaşama hakkı kapsamında birincil önceliğimizdir.

Bir de unutmayalım, bütçe hakkı var. Yani İzmir'in bütçeden aldığı payını da o bütçeye dayanarak, iktidarın İzmirli'ye verdiği vaatlerin de takipçisi olacağız. ■

DEVA Partisi İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen: Öncelikle özgür ve demokratik bir ortam oluşturarak ülkemizi bir cazibe merkezi haline getirmek gerekiyor. Çalışanlarımızın sosyal haklarını genişletmek, mesleklerin itibarını hak ettiği yere ulaştırmak, istihdam alanlarını genişleterek herkesin emeklerinin karşılığını kazanabilmelerini sağlamak, başarılı gençleri burslarla desteklemek ve elbette işe alım süreçlerinde liyakati öncelemek gerekiyor

“İşsizlik ve istihdam sorunlarına karşı kalkınma seferberliğini teklif ediyoruz”

Kısmi zamanlı ve uzaktan çalışma modellerini güvenceli hale getireceğiz. Özellikle kadın ve genç istihdamında kısmi zamanlı çalışma ve uzaktan çalışma gibi modelleri çalışanların sağlık ve emeklilik haklarını güvence altına alarak yaygınlaştıracacağız.

DEVA Partisi İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen, Parti olarak işsizlik ve istihdam sorunlarına karşı kalkınma seferberliği teklif ettiklerini söyledi. Ösen, “Rant yerine üretimi, yatırımı ve istihdamı önceliyor; dünyayla yarışmayı öneriyoruz. Burada ucuzculuk ve fasonculuk yerine katma değer ve markalaşmanın uzun vadede getirilerine odaklanıyor; kontrol-kumanda ekonomisi yerine hür teşebbüsü yani serbest piyasa ekonomisini hedefliyoruz” dedi.

Türkiye'nin istihdam ve gençlik özelinde yeni yol haritası nasıl olmalı? Parti olarak genç istihdam ve gençlerin istihdamdaki gücünü arttırmak

için uygulayacağınız öncelikli politikanız ne olacak?

Türkiye’de çalışma çağındaki nüfusumuzun toplamdaki payı 2020 yılı itibarıyla düşüşe geçti. Başka bir deyişle çalışabilir genç nüfusuyla övünen Türkiye, bu avantajını yitiriyor ve ekonomide çok önemli görülen demografik fırsat penceresi kapanıyor. Fakat bu düşme eğilimine rağmen yaklaşık 13 milyon olan ülkemizdeki genç nüfus, elbette hala Avrupa Birliği ülkelerinden daha fazla. Peki bugün gençler ne yapıyor? Yüzde 44’ü eğitimde, yüzde 19’u istihdamda, yüzde 10’u ise hem eğitim-hem istihdamda. Geri kalan yüzde 27’si ise ne işte ne okulda... Genç nüfusun yaklaşık dörtte birine tekabül

eden ‘ev gençleri’ iş aramıyor ya da iş konusunda seçici davranıyor ve maddi olarak ailelerine bağımlı yaşıyorlar.

İş gücü istatistiklerine baktığımızda TÜİK’in temmuz ayı verilerine göre 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 18 oldu. Genç erkeklerin yüzde 15’i, kadınların ise yüzde 23’ü işsiz olarak tahmin ediliyor. Her yıl 1 milyona yakın kişinin çalışma yaşına vardığını düşününce tablonun vahameti artıyor.

Maalesef gençler kamuda mülakat bariyerine takılıyor; genç kadınlar cinsiyet adaletsizliğiyle uğraşiyor, başarılı gençler torpillilerle yarışıyor... Yeni iş alanları yaratılmıyor ve sonuç olarak gelecekte umudunu kesmiş genç bir kitle ortaya çıkıyor.

Bu noktada öncelikle gençler özelinde kamuda mülakat bariyerini kaldırarak liyakatli politikalar izlemek ve emek veren, çalışan, çabalayan gençlerin önündeki engelleri kaldırmak gerekiyor. Gençlerin potansiyellerini açığa çıkarmalarına izin verirken çağı yakalayabileceğimizi gözden kaçırmamalıyız. Bununla birlikte istihdamda toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle savaşmalıyız. Genç kadınları desteklemeliyiz. Başarılı örnekler, tüm gençler için geleceğimiz için umut olacaktır.

Parti politikalarımıza gelince DEVA Partisi olarak biz; işsizlik ve istihdam sorunlarına karşı kalkınma seferberliğini teklif ediyoruz. Rant yerine üretimi, yatırımı ve istihdamı önceliyor; dünyayla yarışmayı öneriyoruz. Burada ucuzculuk ve fasonculuk yerine katma değer ve markalaşmanın uzun

“ARAYAN DEĞİL ARANAN ELEMANLAR YETİŞTİRECEĞİZ Meslek okullarını genişletecek, okullar ve firmalar arasındaki bağlantıları güçlendirecek ve eğitim müfredatını periyodik olarak güncelleyeceğiz. Mesleki ve teknik okulların yönetim ve karar alma süreçlerinde özel sektör ve meslek kuruluşlarının yer alacağı, iş dünyasıyla etkileşimli bir okul yönetim sistemi kuracağız.”

vadede getirilerine odaklanıyor; kontrol-kumanda ekonomisi yerine hür teşebbüsü yani serbest piyasa ekonomisini hedefliyoruz. Ekonomi eylem planımızda kalkınma seferberliğimizi detaylandırdık. Dileyenlerin web sitemizden bulabileceği bu eylem planımızda genç işsizliği ve istihdamı konusunda da çeşitli politika önerileri ortaya attık. Gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması için kısa eğitim programları, stajlar, sertifikalar, uzaktan eğitimler ve atölyelerle onları destekleyeceğiz.

Gençlerin çalışma hayatı ile erken yaşta tanışmasını sağlayacak iş modelleri geliştireceğiz. Yeni nesil iş modellerini hayata geçireceğiz. Gençlere özel proje, program, hibe destekleri ve eğitim programlarıyla gençlerin kırsal alanlardaki iş ve istihdam imkânlarından daha fazla yararlanmalarını sağlayacağız.

Özellikle beyin göçünün engellenmesi için yapılması gerekenler neler?

1960'lı yıllarda doktor ve mühendislerimizle başlayan beyin göçü her geçen yıl artarak günümüzde inanılmaz rakamlara ulaştı. Türk Tabipler Birliği'nin açıkladığı son rakamlara göre sağlık çalışanlarının yurt dışına gidebilmesi için gereken iyi hal belgesine başvuruların sayısı 2023'ün ilk 8 ayında 1964 kişi oldu. Ülkemizde hüküm süren belirsizlik, ekonomik problemler, mesleki itibarsızlaştırma, refah seviyesinin gün geçtikçe azalması; beyin göçünün nedenleri olarak sıralayabiliriz. Fakat burada yaşam kalitesinin düşüklüğü ve özgürlüklerin daralmasına bir parantez açmak istiyorum. SODEV araştırmasında ülkemizin sosyal medya özgürlük notu 6/10. Freedom House verilerine göre ise ülkemiz özgür kategorisinde bile ele alınmamış. Düşünün ki Türkiye'de sosyal medyada bir

yorum yazarken bile özgür değiliz. Bu kısıtlılık hali reel hayatta motivasyonu düşürüyor. Bir insan mutluyduysa, bir birey olarak varlığını topluma kabul ettirebiliyorsa pek çok sorunla mücadele etmeyi tercih edebilir. Fakat günümüzde mücadele alanımız daralıyor. Gençler kendilerini ifade edemiyor ve varlığını kabullendiremiyor; yok sayılıyor, görmezden geliniyor, dışlanıyor. Elbette bu şartlar altında kişisel tatmin düşüyor ve gençler başta olmak üzere kalifiyeli çalışanlarımız yurtdışına gitmek

“TEKNOLOJİ GİRİŞİMLERİNİ DESTEKLEYECEĞİZ
Teknoloji girişimlerini kuruluş aşamasında ücretsiz internet bağlantısı ve bulut hizmetleri ile büyüme ve nitelikli istihdam artışına bağlı olarak vergi ve prim teşvikleri yoluyla destekleyeceğiz.
Girişimcilerin ihtiyaç duydukları ortak kullanım tesislerinin sayısını ve niteliklerini artıracacağız. Her okulda kendi mahallesinde hizmet edecek kuluçka merkezi, hızlandırıcı ve benzeri yapıları kuracağız.”

gibi farklı seçeneklere yöneliyorlar. Bu nedenle öncelikle özgür ve demokratik bir ortam oluşturarak ülkemizi bir cazibe merkezi haline getirmek gerekiyor. Çalışanlarımızın sosyal haklarını genişletmek, mesleklerin itibarını hak ettiği yere ulaştırmak, istihdam alanlarını genişleterek herkesin emeklerinin karşılığını kazanabilmelerini sağlamak, başarılı gençleri burslarla desteklemek ve elbette işe alım süreçlerinde liyakati öncelemek gerekiyor.

Bölge ve İzmir özelinde Meclis gündeminde önceliklendireceğiniz başlıklar neler olacak?

28. yasama dönemiyle birlikte ilk olarak İzmir'de okullara atanması planlanan manevi danışmanlar konusunu meclise taşıdık. Bununla birlikte Alsancak Limanı'nın işletme haklarının satışı, İzmir Ankara Otoyolu öne çıkardığımız meselelerdi. Ülke genelinde ise konaklama vergisi ve turizm sektörünün kötü gidişatı nedeniyle hazırladığımız soru önergelerimizi meclis başkanlığımıza sunduk. Bundan sonra çalışmalarımız devam edecek. Yalnız burada bir parantez açmak istiyorum. Elbette partimizde bir iş bölümü mevcut. Ben, parti içinde Kültür, Sanat ve Turizm Politikaları koordinatörü olarak görev almaktayım. Bizim parti içi istişare kültürümüz oldukça üst seviyede işliyor. Ülke genelindeki sorunları değerlendirmeye alıyor ve görev alanımıza göre harekete geçiyoruz. Görev alanımız ve sorumlu olduğumuz illerle ilgili halkımızın sesi olmaya devam edeceğiz. ■

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Camharinet
100
YAŞINDA

"Geleceğe Miras: Atatürk ilke ve inkılaplarıyla Aydınlanan Genç İş İnsanının Bakışı"

EGİAD Yayın Kurulu

KASIM

Atatürk'ün "En büyük eserim" dediği Türk gençliğine olan güveni, biz genç iş insanlarına büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Bu güvene layık olmak için, iş dünyasında sadece kendi çıkarlarımıza yönelik değil, aynı zamanda ülkemizin ve toplumumuzun geleceğine katkı sağlayacak adımları atmamız gerekiyor. Bu adımlar; bireysel hedeflerimizin yanı sıra, tüm genç iş insanlarının "Birlikten kuvvet doğar." anlayışına odaklanmalıdır.

Bugün, Türkiye Cumhuriyeti'mizin kurucusu Anafartalar Komutanı Gazi Mareşal Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü aramızdan ayrılışının 85. yıl dönümü olan 10 Kasım'da bir kez daha saygı, minnet ve özlemlerle anıyoruz. Atatürk'ün ilke ve inkılapları, Türkiye'nin modernleşme sürecindeki çığır açan adımları temsil ediyor. Bu değerli mirası sahiplenme, onun ideallerini yaşatma ve bu temel üzerine inşa etme sorumluluğumuzun hem bir vatandaş hem de genç bir iş insanı olarak bilincindedir.

Atatürk, Türkiye'yi çağdaş medeniyetler seviyesine taşımanın yanı sıra, bireylerin düşünce özgürlüğünü savunmuş, eğitimi ön planda tutmuş ve toplumsal adaleti hedeflemiştir. Bu prensipler, sadece devlet yönetiminde değil, aynı zamanda iş dünyasında da rehberimiz olmalıdır.

Zira, iş dünyasında başarı, sadece ekonomik kazançlarla ölçülmemelidir. Atatürk'ün vurguladığı gibi, iş dünyasının da toplumsal sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir. Eğitim, çevre duyarlılığı, etik değerlere saygı, işçi haklarına verilen değer gibi unsurlar, bir iş insanının başarısını tamamlayan temel taşlardır. Dünya ekonomisinde etkin rol oynama hedefimizi, küresel ticari ağlarda güvenilir ve sürdürülebilir bir itibarla sağlayabiliriz. Bu da ancak; evrensel hukuk kurallarını temel rehber alarak, eşit iş eşit maaş prensibiyle hareket eden, liyakate öncelik veren, cinsiyet ayrımcılığından uzak, iş sağlığı ve güvenliği konusunda tavizsiz müessese yönetimiyle mümkün olabilir.

Atatürk'ün "En büyük eserim" dediği Türk gençliğine olan güveni, biz genç iş insanlarına büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Bu güvene layık olmak için, iş dünyasında sadece kendi çıkarlarımıza yönelik değil, aynı zamanda ülkemizin ve toplumumuzun geleceğine katkı sağlayacak adımları atmamız gerekiyor. Bu adımlar; bireysel hedeflerimizin yanı sıra, tüm genç iş insanlarının "Birlikten kuvvet doğar." anlayışına odaklanmalıdır.

Bugün, Atatürk'ün mirası üzerine inşa edilmiş bir Türkiye'de yaşamın ve üretimin gururunu yaşıyoruz. İş dünyasında sürdürdüğümüz faaliyetlerde, Atatürk'ün ileri görüşlü, kararlı, cesur, hukukun üstünlüğünü temel alan bakış açısıyla, O'nun izinde ilerleyerek ve bize bıraktığı mirası sahiplenerek daha aydınlık bir gelecek için çalışmalı, sadece anma günlerini değil, her günümüzü Atatürk'ün "İlim ve fen ve ihtisas nerede varsa, sanat nerede varsa gidip öğrenmeye mecburuz. Çok çalışmaya mecburuz. Çalışmak demek ise boşuna yorulmak terlemek değildir. Zamanın gereklerine göre bilim ve teknik ve her türlü medeni buluşlardan azami derecede yararlanmak zorunludur. Dünyada her şey için, maddiyat için, maneviyat için, hayat için, başarı için en hakiki yol gösterici ilimdir, fendir. İlim ve fennin dışında yol gösterici aramak gaflettir, cahilliktir, doğru yoldan sapmaktır. Yalnız ilmin ve fennin yaşadığımız her dakikadaki safhalarının gelişimini anlamak ve ilerlemeleri zamanında takip etmek şarttır. (Bursa, 1922)" anlayışı ışığında yaşamalıyız.

Bu vesileyle, Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü bir kez daha rahmet ve minnetle anıyor, O'nun izinde yürüyen tüm Türkiye Cumhuriyeti sevdalısı genç iş insanlarına başarılar diliyoruz. ■

1923 ve İzmir Ekonomisinin Yeniden Doğuşu

İzmir'in dışa açık, yenilikçi yapısı ve liberal ekonomik yaklaşımı, bir süre sonra ortaya çıkan ulusal ekonomik politika anlayışı ile birleşerek, başarılı bir kalkınma stratejisi ortaya koydu. Böylece kalkıncı ve ikameci karma bir sanayileşme modeli İzmir'de başarı ile uygulandı.

ÇINAR ATAY

Yerleşme alanı olarak ortaya çıkışı ve gelişimi Milattan Önce binlerce yıl geriye giden İzmir, sahip olduğu iki limanı ile ünlenmişti. Bunlardan birisi antik liman olarak adlandırılan ve günümüz Kemeraltı Çarşısının kavisi yolu ile sarmaladığı iç liman idi ki, daha ziyade askeri amaçlarla kullanılıyordu. Girişi, solunda bir kale ve sağında bir burç ile korunmakta idi. Bunun dışında kıyıda daha kuzeye doğru ikinci bir liman daha bulunmakta idi. Mermer platformla kaplı bu şık ve özenli liman pek çok antik dönem yerleşmesinde görülen iki limana sahip şehirlere nazaran İzmir'i ön plana çıkarmakta idi. Ticari açıdan zenginleşen şehrin bu

limanının çevresindeki caddeler düzgün ve tamamı büyük taşlarla itinalı bir biçimde kaplanmıştı. Ancak İzmir bu zenginliğinin ve güzelliğinin kurbanı olarak Orta Çağda yıpratılarak ticari limanının dolgular sonucu iç kesimlerde kalmasına karşın 17. yüzyılda yeniden doğmuş ve Batı ile Doğuyu bağlayan ticaret akışının düğüm noktası olmayı başarmıştı. Anadolu'nun zengin art bölgesindeki ürünlere Doğunun en uzak noktalarından gelen ürünlerin Avrupa'ya erişmek için duyduğu heyecan eklenince İzmir bu ticaretin bir odak noktası olarak büyüdü, gelişti.

Bu durumdan yararlanan pek çok tüccar ve ticari kuruluş İzmir'de ortaya çıktı. Artık şehirde her lisan konuşulmakta idi. Osmanlının verdiği haklara bağlı olarak İzmir Anadolu'nun dışa kapalı şehirlerine nazaran açık bir yerleşim alanı oldu. İzmir'in ticari açıdan gelişimi o denli güçlü idi ki Avrupa'nın her yeni teknolojisi şehirde uygulama yeri bulmakta idi. Demiryollarının inşası devam ederken iç kesimden gelen malların dışa yollanmasında yeterli olmayan eski liman yerine şehre yeni bir rihtim yapılması gündeme geliyordu. İzmir 19. yüzyıl sonuna gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğunun ihracattaki en büyük limanı olmuştu. 17. yüzyılda beş bin kişiye zor erişen nüfusu bu dönemde 150.000 sayısını geçmişti.

Balkan Savaşları ve iç mücadelelere rağmen ticareti gelişen İzmir'in nüfusu 20. yüzyıl başlarında 236.614 sayısına erişmişti. Bu nüfusu geçindiren ihraç ürünleri dışında Anadolu'nun bereketli topraklarında yetişen pamuk ihracatının üst noktalara eriştikten sonra 1870'lerde önem kaybetmesine karşın İzmir bunun yerine hemen alternatif ürün olarak incir ve üzümü getirmiş ve ticari hayatı gibi tarımsal gelirlerinde güç kaybetmeyen bir şehir olmuştu.

Dolayısı ile Birinci Dünya Savaşının başlaması bile İzmir'in bir ürün aktarma, transfer merkezi olarak önemini zedelememişti. Ancak, yeterli bir katma değer eklenmeden tütün, palamut, yağlı tohumlar, afyon, deri, ipek kozası, zeytinyağı gibi tarımsal ürünlere tiftik ipliği ve halı gibi bitmiş ürünler ekleyerek ihraç eden İzmir'in tüm Osmanlı limanları arasında ihracattaki payı 1850'de %7.5 iken yeni Rıhtım ve Limanın bitme aşamasına geldiği 1873 yılında %30'a ve 19. yüzyılın sonunda %43'e erişmişti. İthalatta ise bu oran %20 civarında idi. Fransa'nın egemen olduğu ticarete 19. yüzyılın ortalarından sonra İngiltere'nin egemen olması ile ithal ürünlerde fantezi Fransız ürünleri yerine piyasayı İngiltere'den gelen dokunmuş kumaşlar ile çeşitli üretilmiş ve donanımlı ürünler yanında hırdavat, mobilya, cam, kahve, şeker, baharat ve hatta müzik aletlerine kadar her türden bitmiş, tüketime hazır ithal ürünler kaplamıştı. İthalatın bu ekonomik gücü karşısında şehirde yer alan ve 500 kişiye yakın işçi çalıştıran tek basma dokuma tesisi 1860 yılı öncesinde İngiltere'den gelen dokumalara karşın kendini koruyamayarak kapanacak ve yerine İzmir Kasaba Demiryolu Hattının gar binası yapılacaktır. Dönemindeki İzmir'in en önemli ekonomik yatırımlarından olan bu tesisin artık günümüze sadece Basmahane adı gelecekti. 19. yüzyıl sonlarına erişildiğinde ithalatta İngiltere'nin payı, Fransa'nın %19 oranına karşın %40'a ve giderek %50'ye erişmişti. Düşük gümrük ücretleri ile kapitülatif haklardan yararlanan

İlk yıllarında İzmir Borsa Sarayı

Alsancak Limanı Kuruluş Aşaması Öncesi

1922 sonrasında mübadele ile şehri terke mecbur bırakılanlara ilave olarak kendi istekleri ile ayrılanlarla birlikte nüfus giderek yarıdan fazla azalırken nitelikli iş gücü yanında sermaye kaybı da olmuştu.

Avrupa Ülkeleri tüm Osmanlı'da olduğu gibi İzmir'de de üretimi giderek kısıtlamakta idi. Buna rağmen İzmirlilerin yaratıcı ve istekli gücü ile 20. yüzyıl başına gelindiğinde şehirde, her ne kadar 14 tanesi Türk ve Müslümanlara ait olsa da 391 üretim tesisi ortaya çıkmıştı. Dönemin tek ekonomik gücünün buhar olması nedeni ile bu dönemde İzmir'deki üretim tesisleri toplamda 6787 buhar gücüne sahipti. Bu gücün 3725'i Rum, 1752'si İngiliz, 52'si Musevi, 31'i Fransız, 235'i Avusturya, 25'i Alman, 12'si İtalya, 95'i Amerika menşeli yatırımcılara, 850'si ise İzmir'e 47 yıllık imtiyazla su getirme hakkını almış ve Ocak 1896'da bu imtiyazı

85 seneye çıkarılmış Belçikalı bir şirkete ait idi. Müslümanlar ise bu gücün sadece 20'sine sahip idi. Halkapınar'a tesis edilen su şirketi ise 20. yüzyıl başında çalıştırdığı 520 işçi ile Rumların 4584 ve İngiliz şirketlerinde çalışan 1052 kişiye nazaran İzmir'in tek başına üçüncü büyük şirketi idi.

1920'li yıllara yaklaştıkça İzmir'de yerleşik ve Levanten tabir edilen Avrupa kökenli yatırımcılar karşısında modern sisteme geçmekte zorlanan Rum, Musevi ve Müslüman girişimciler bir süre sonra gerek pazarlama, ambalajlama, taşınım ve gerekse tanıtım açısından modern sisteme geçemedikleri için geri kaldılar ve sermaye gelişimine gidemediler. Giderek İzmir'i besleyen art bölgenin daralması ve gerekse alıcı Avrupa'nın yeni bölgelere yönelmesi, yeni ticari yolların devreye girmesi ile İzmir ticareti giderek düşüşe geçmeye başladı. Üçyüz yıl içinde her türlü zorluğa karşın yükselen ve gelişen İzmir ticari hayatı durgunluk dönemine girdiği Birinci Dünya Savaşı sonrasında en büyük darbeyi 1922 yangını ile almıştı.

Bu süreçte 1865 yılında girilmiş Uluslararası Telgraf Birliğinin sistemi yok olmuş, 1878 yılında üye olunan Posta Birliği ile irtibat kesilmişti. İzmir'de, 11'i buharla çalışan modern 23 un değirmeni yok durumuna girmişti. Demir döküm imalathanesi olarak faaliyet gösteren 5 fabrika artık yoktu. Kereste fabrikaları alevlere kurban olmuştu. 1890 yılında kurulmuş Fransız Ticaret Odası kapanmış, Arabian Karabet Efendi ve Nişli Hacı Ali Efendinin İzmir'de ayrı ayrı kurdukları iki farklı Borsa çalışamaz duruma gelmişti. Şehirde Osmanlı ve Ziraat Bankaları dışında yabancı sermayenin 9 bankası ve 44 Avrupa menşeli sigorta şirketi ekonomik yapı dışına itilmişti. 1908 Salnamesi 1216'sı Müslümanlara ait 5308 ticari işletme bulunduğunu belirtmekte ise de bu işletmeler büyük ölçüde kaybolmuştu. İzmir nüfusu 1918'de 111.486'sı Müslüman 279.761 kişi olmasına karşın 1922 yılı sonlarına doğru 165.969 kişi olarak

İzmir'e şebeke suyu tesisi için kurulan Halkapınar Tesisleri hisse senedi

19. yüzyıl sonlarına erişildiğinde ithalatta İngiltere'nin payı, Fransa'nın %19 oranına karşın %40'a ve giderek %50'ye erişmişti. Düşük gümrük ücretleri ile kapitülatif haklardan yararlanan Avrupa Ülkeleri Osmanlı Ülkesinde olduğu gibi İzmir'de de üretimi giderek kısıtlamakta idi.

sayılabilmişti. Bu süreçte yabancı kökenli bankalar ve sigorta şirketleri şehri terk etmişti. Carmoniola, Rankin, Demas, Issigonis, Nicolliades, Patterson, Styoglou, Fontrier, Olivier, Foscola, Sapartalian gibi isimlere sahip yatırımcı şirketler şehri terk etmiş işletmeleri kapanmıştı. Ege ve tüm Anadolu'da Sivas'tan Konya'ya, Uşak'a kadar uzanan ve 25.257 kişiye iş imkanı sağlayan, tüm Dünya'da İzmir Halıları olarak ün yaptıran Oriental Carpet Manufacturer yok olmuştu. 1922 sonrasında mübadele ile şehri terke mecbur bırakılanlara ilave olarak kendi istekleri ile ayrılanlarla birlikte nüfus giderek yarıdan fazla azalırken nitelikli iş gücü yanında sermaye kaybı da olmuştu. Sonuçta tarım, ticaret, imalat ve kent hizmetleri sektöründe büyük sıkıntılar oluşmuştu.

Bu açığı karşılayacak Türk ve Müslüman özellikle erkek nüfus ise Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı süresince büyük ölçüde yok olmuş ve bu süreçlerde yaşanan beslenme ve sağlık koşullarının yetersizliğine ek olarak, etnik çatışmalar ile işgaller, ölüm oranlarının artışı tetiklemişti. Bütün bu olumsuzluklar altında 1923 yılında, Lozan görüşmelerine ara verilen dönemde, Türkiye'nin iktisadi geleceğine yön verecek olan kongrenin İzmir'de toplanması İzmir'in Ülke ekonomisindeki önemini göstermesi açısından dikkat çekicidir.

İzmir Göztepe Tramvaylarının elektrikle çalışması ve Elektrik Fabrikasının kurulması ile ilgili hisse senedi

İzmir İktisat Kongresi adı altında toplanan ve 16 gün süren kongreye katılan 1135 delege ile toplamda üç bin kişinin katılımı ve bunların beş yüzünün kadın olması ayrıca önemli bir husustur. 4 Martta sona eren Kongre, büyük sınıf çatışmalarının gerçekleştiği bir dönemde, Sovyet Devrimi ve Almanya'daki Spartakist Ayaklanmasına ve Milli Mücadeleye katılan milliyetçi akımlara rağmen yasalara saygılı olduğu sürece yabancı sermayenin kabul edileceğinin belirtilmesi, yabancı sermaye çekingenliğinden vazgeçilmesini ve Türklerle ortaklıklar şeklinde yatırımlara başlanılmasının kapısını aralamıştı.

Aradan geçen süre içinde ortaya çıkan 1929 ekonomik krizi ve İkinci Dünya Savaşının başlaması ile 1940'lı yıllara kadar devam eden 1922'den kalan yangın yerlerinin yeniden yapılanma süreci, çeşitli olumsuz etkiler yaratmasına karşın İzmir ekonomik ve özellikle sosyal açıdan gelişti. Yangından önce havagazı tesisatının 9.000 abonesinin 500'e düşmesine ve şehrin bazı bölgelerinin elektrikle aydınlatmasının kesilmesine karşın 1924 yılına gelindiğinde tesisatlar tamamen yenilenmeye başlandı ve 1928 yılında açılan elektrik fabrikası olarak adlandırılan tesis ile sadece şehir için değil yatırımcı sektöre enerji sağlamak yoluyla modernleşmenin yayılması için önemli bir adım atıldı. Bu yıllara gelindiğinde yabancıların kontrolünde olan ticaretin ağırlıklı olarak Türklerin denetimine geçmeye başladığı görüldü. Aynı dönemlerde konut sıkıntısını gidermek için İzmir genelinde, 1927 yılı içinde 612 ev yapılması ve 1938 yılında 362 evin daha yapım için ihale açılması içinde bulunulan yıllar için önemli atılımlar idi. Artık ticaret ve sanayi besleyen İç Anadolu ürünleri yabancıların denetiminden çıkmış demiryolları ile şehre gelmekte idi. 1928 yılında İzmir Borsasının açılması ile para piyasasının düzenlenmesi yanında İzmir ekonomisi kaynak

Cumhuriyetin İlk Yıllarında İzmir Limanı

İzmir Limanı

yaratan, kullanan, hatta kamu kuruluşlarına kaynak aktaran bir kuruluşa sahip olmuştu. Bu süreçte izlenen ekonomide liberalizm politikası ve gümrük duvarlarının düşük tutulması, İzmir Limanının ticaretinin ve özellikle ihracatının tekrar yükselişe geçmesinde önemli rol oynadı. Liman ve ona bağlı ticari aktiviteler, 1929 yılını takip eden yıllardaki savaş ekonomisi politikalarının izlenme zorunda kalınması nedeni ile önemli bir liman kenti İzmir'de ciddi sıkıntılara neden oldu ise de 1950'li yılları takiben yeni limana kavuşan İzmir kısa zamanda çok boyutlu ilişkiler ağı bütünü oluşturdu. İthalat ve ihracatta sahip olduğu potansiyeli ortaya koyarak geçmiş yıllarda yaratmış olduğu ve genç ticaret erbabının ortaya koyduğu girişimcilik anlayışı ile ekonomik yapının hızla gelişimini ortaya çıkardı.

İzmir'in dışa açık, yenilikçi yapısı ve liberal ekonomik yaklaşımı, bir süre sonra ortaya çıkan ulusal ekonomik politika anlayışı ile birleşerek, başarılı bir kalkınma stratejisi ortaya koydu.

Böylece kalkınmacı ve ikameci karma bir sanayileşme modeli İzmir'de başarı ile uygulandı. Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki sermaye yetersizliği, girişimcilik altyapısının sağladığı katma değer, istihdam, sektörler arası disiplin ile finansal birikim oluştu. 1923'ün genç Cumhuriyetinin ilk yılları sonrası ekonomik kriz dönemlerini takiben Devletçi sanayileşme döneminden ve arkasından gelen planlı karma ekonomi döneminde İzmir ekonomisi önemli dönüşüm süreçlerini başarı ile yaşadı ve istikrarlı planlama ile serbest piyasa ekonomisine başarı ile geçmede Ülke düzeyinde örnek şehir oldu. ■

AĞAM
Hayatın tatlı yanı

**BİZ BU TOPRAKLARDA
HAYAL KURMAYI
BUNDAN 100 YIL ÖNCE ÖĞRENDİK**

Çok yaşa Cumhuriyet

100
MİLLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

İkinci Yüzyıl'ın yol haritası; eğitim, yargı sistemi, siyasi ve ekonomik istikrar ile şekillenecek

“Türkiye'nin birinci önceliği **ekonomik istikrar**”

Enerjide dışa bağımlıyız. Türkiye'de güneş enerjisinin toplam enerji üretimindeki payı yüzde 10'a yükseldi. Bu çok önemli gelişme. Rüzgâr derken hidroelektrik ve rüzgâr dünyası güneş enerjisiyle çok önemli gelişme yakalayıp enerjideki dezavantajımızı da avantaja çevirmek üzereyiz. Türkiye özellikle ara malı üretimi ve ihracatında üs olmalı.

Kemal Çolakoğlu... Türk sanayisine ve sivil toplum kuruluşlarına adanmış bir ömür... Türkiye'nin sanayileşme hamlesine şahitlik eden Kemal Çolakoğlu'nun hayat hikayesi üzerinden İkinci Yüzyıl'da yeni yol haritası çizilirken yapılması gerekenleri konuştuk. Çolakoğlu, Türkiye'nin birinci önceliğinin ekonomik istikrar olduğuna dikkat çekiyor.

İzmir özelinde yabancı sermayeyi bölgeye daha fazla çekmenin yollarını aramak gerektiğini vurgulayan Çolakoğlu, bu konuda güçlü bir potansiyel ve gelişme olduğunu kaydediyor. Öte yandan İzmir'in kendine özel bir model ile gelişmesinin önemine vurgu yapan Çolakoğlu, "Biz İzmirli bir İstanbul olmak istemiyoruz."

Bugün İzmir sanayi şehri gibi gözükse de aslında gerçek bir tarım şehridir. Hayvancılıkta keza... İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bu konuda yaptığı çalışmaları takdir etmemek mümkün değil. Doğru bir çalışma yapıyor.

İstanbul koşanların, Ankara somurtanların şehri ise biz yürüyerek gülümseyenlerin şehri olmak istiyoruz. Bu nedenle İzmir'e çok haksızlık yapanlar var. Çocuklarımız artık İstanbul'a taşınayım diye düşünmüyor" diyor.

Kemal Bey, öncelikle EGİAD üyelerine kendinizi tanıtır mısınız?

1950 Karşıyaka doğumluyum. İlköğretimimi Karşıyaka Ankara İlkokulu'nda, ortaöğretimimi İzmir'de Türk Koleji'nde okudum. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Metalurji Mühendisliği Bölümü'nü 1972 yılında bitirdim. Dolayısıyla doğum tarihim ve ODTÜ'de okuduğum tarihi de dikkate alırsak 68 Kuşağı'nın genciyim.

Üniversiteyi bitirdikten sonra, metalurji mühendisi olarak Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nda kısa süreli mühendis olarak çalışmama müteakip, İzmir'de kurulu olan Döküm Sanayi Anonim Şirketi'nde 23 yaşında teknik müdür olarak istihdam edildim. 1975 yılına kadar orada çalıştıktan sonra kısa dönem askerliğimi bitirerek, kendi şirketim olan Plasmet Anonim Şirketi'ni abim Sabri Çolakoğlu ile birlikte kurduk. Türkiye'de ilk defa kullanılmaya başlayan plastik ambalaj çemberinin dağıtımıcısıydık.

O dönemde ayrıca toptan inşaat demiri ticaretiyle de ilgileniyorduk. 1980 yılına kadar bu şekilde ticari hayatın içinde olduk. 1980 yılında 24 Ocak kararlarıyla birlikte, ihracatın bir parçası olmak üzere, elimizdeki sermayeyle tel ve çivi fabrikası kurduk.

Önce Irak ve Libya'ya başlayan ihracatımızı, 1985 yılında ABD'nin ayda bin ton çivi ihraç edecek bir başarıyla devam ettirdik. 1989 yılına kadar Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde kurduğumuz çok modern tel ve çivi fabrikasında bu işi sürdürdük. 1989 yılında Türkiye'nin ABD'ye yapılan demir-çelik ihracatlarında her türlü teşviki kaldırması üzerine bir gecede işsiz kaldık. Fabrikayı da Türkiye'nin önemli holdinglerinden birine sattık.

Elimizde biriken sermayeyle "Ne iş yapmamız lazım" derken, İstanbul'da bulunan Türkiye Ekonomi Bankası ve Çolakoğlu Grubu'nun yöneticileri, sahipleri olan kuzenlerimizden bir konteyner fabrikasını kurma teklifi aldık. Bu şirket İzmir'de kuruldu.

Bu şirketin büyük hissedarı Çolakoğlu Grubu, biz de küçük hissedarı, aynı zamanda Japon Mitsui'yi ve de Tayvan'lı konteyner fabrikasını aldığımız know-how özelinde ortak aldık. Bu fabrikada 1990 yılında üretime başladık. Özellikle 1995 yılına kadar çok büyük başarılar elde ettik. Bin kişinin çalıştığı, 100 milyon dolara yakın ihracat yapan bir

yapı haline geldik. Özellikle 2000 yıllarından itibaren bütün konteyner fabrikaları dünyada Çin'e taşındı ve Çin müthiş bir rekabete başladı. Çin'de 60 konteyner fabrikası oldu ve Çin'in kendi hükümetinden aldığı sübvansiyonlu konteynerleri bizim piyasalarımıza sokması ile birlikte bizim hiçbir satış şansımız olmadı. Çünkü biz Gümrük Birliği ülkesi olarak devletten hiçbir teşvik alamıyorduk. Çin'in bu haksız rekabetini gösterip Avrupa fonlarından destek almamız lazımdı. Maalesef bize kimse de sahip çıkmadı. Fabrikayı yaşatabilmek için çırpındık. İstanbul'daki Marmaray Projesi'ndeki boğazın altındaki o tünelleri çelikten İzmir'de biz yaptık. 12'şer metrelik parçalar halinde gönderdik. 2010 yılında fabrikamızı kapattık. Fabrikada şimdi 2010 yılından itibaren rüzgâr enerjisi pervaneleri üreten çok uluslu şirket çalışıyor. Onlar da orada binlerce işçi istihdam ediyorlar. Yaptığımız yatırım da boşa gitmemiş oldu. Şimdilerde yarı emekli olarak da hayatımı sürdürüyorum.

Sonuçta baktığınızda 50 yıla yakın bir süreç. Türkiye'deki sanayileşme hikayesine her kademesinde eşlik etmiş birisiniz. Burada önceliklendirdiğimiz hususlar neler oldu? Türk sanayisi özelinde hangi konuları tecrübe ettik ve hangi hataları yaptık?

Süreci dört ayrı tarihsel döneme bölüyorum. İki Osmanlı Dönemi... Türklerin sanayiyle iştiğal etmediği hatta üreticiliğin ayıp sayıldığı bir dönemden bahsediyoruz. Türk milletinin köylü ya da devlet memuru olarak çalıştığı bir süreç vardı. Bu Birinci İktisat Kongresi'ne kadar böyleydi. Büyük Atatürk'ün Cumhuriyeti ilan etmesiyle birlikte Türkiye'de ikinci dönem başladı. İkinci dönem devlete dayalı bir dönemdi. Sümer Bank ile Eti Bank ile demir çeliği ile çimentosu ile ayakkabıdan toplu işiye kadar her şeyin devlet tarafından üretildiği dönemi yaşadık.

İZMİR HALAY ÇEKMEYİ BİLİYOR!

O zaman İzmir'e bu noktada haksızlık mı ediliyor? Halay çekmeyi iyi biliyor mu?

Kesinlikle. Aslında İzmir'de kişisel hırsırları bertaraf edilmiş egolar bir kenara bırakılmıştır. Bakın, ESİAD VE EGİAD' a mükemmel iyi anlaşılır. Aralarında yazılı anlaşma var. Başkanlar Kurulu sayesinde ayda bir kere toplanırlar. Derdi olan, problemi olan kavgasını orada verir. Sorun orada çözülür. İzmir'e gelen valiler hayran olurlar. Bu ne kadar güzel bir proje derler ve giderken gittikleri şehirde kurmaya çalışırlar. Biz rol modeli oluyoruz bu noktada. Bu konuda rol modeldir İzmir. Bunu da biz başarmışızdır.

Her şeyi devletin yaptığı ikinci dönemi 1950 yılına kadar yaşadık. 1950 yılından sonra özel sektör devlet karışımı olan karma ekonomiye geçtik.

İşte oradan itibaren İzmir'de kendi ekonomisinin içinde yerini alarak biliyorsunuz Çimentaş, Metaş o zamanların kurulan fabrikalarıydı. Onlarla birlikte Türkiye karma ekonomide üçüncü bölümü sürdürdü.

Şimdi aslında dördüncü bölüme geçtik. 24 Ocak kararları ile birlikte Türk ekonomisini ve sanayisini dünya pazarlarına açtık. Devlet küçüldü. Birçok ekonomiden ve üretimden çıktı. Onun yerine artık özel sektör, yabancı sermaye vs. gelmeye başladı. Şimdi bütün bu süreç içinde gördüğüm en önemli şey Türkiye her başarılı ekonomik hamlesini siyasi istikrarı yakaladığı dönemlerde elde etti. Birinci önceliğimiz; ekonomi için siyasi istikrardır.

Siyasi istikrar deyince özellikle koalisyon dönemlerinde büyük sıkıntı çektik. 2000 yılında Cumhuriyet tarihinin en derin, en büyük ekonomik krizini koalisyon hükümetinin ekonomiyle ilgili öncelikleri geri bırakarak siyasi çıkar önceliklerine girmesi nedeniyle yaşadık. Siyasi istikrarı sağlamadan ekonomik istikrarı sağlayamıyorsunuz. Türkiye'nin birinci önceliği kesinlikle ekonomik istikrar.

Siyasi istikrar eşittir, ekonomik istikrar mı diyorsunuz?

Öncelik ekonomik istikrardır. Ekonomik istikrar da siyasi istikrar olmadan olmuyor. Siyasi istikrar deyince de bundan illa tek partiyi anlamamak lazım. Aslında geriye dönüp baktığımız zamanlarda gerek Demokrat Parti döneminde gerek Adalet Partisi'nin bir iki defa tek başına iktidar olduğu dönemlerde, tek parti olarak parlamentoya her gelişi Türkiye'ye birkaç basamak atlatmıştır.

Bu son dönem, yine son 20 yıl tek parti iktidarı olmakla birlikte siyasi istikrar konusunda bazı tartışmalar olduğu ortada.

 ÖZ-KOÇ ¹⁹⁸⁵

ÖZ-KOÇ'UN TAŞIDIĞI
100 YILLIK
CUMHURİYET
değerleri ile
geleceğe yolculuk ediyoruz!

Personel Taşımacılığı

VIP Taşımacılık

Öğrenci Taşımacılığı

Transfer Hizmetleri

BİZ KİMİZ?

Güvenlik, konfor, ve çevre koruma prensiplerini ön planda tutarak, dinamik filomuzla 5000'den fazla kişiye hizmet veriyor, %80 kadın istihdamı ile ülkemize katkı sağlamanın gururunu yaşıyoruz. **Daima Cumhuriyet yolunda ilerliyor, 100. yılımızın mutluluğunu hep birlikte taşıyoruz.**

✉ info@oz-koc.com.tr

🌐 www.ozkocgroup.com

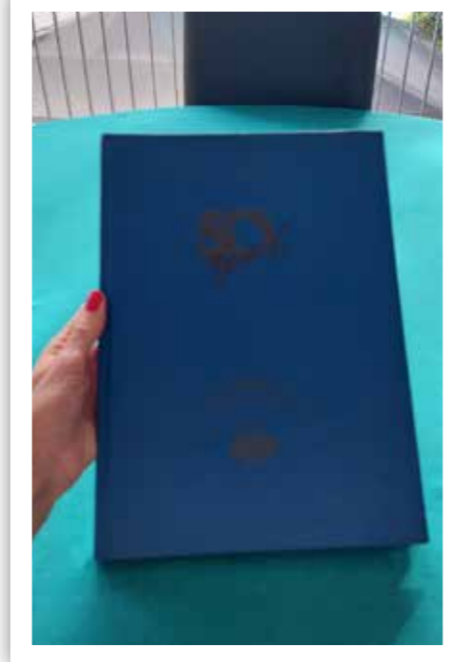
☎ 0 (232) 459 50 00

📍 Karacaoğlan Mah, 6253 No: 8/A Bornova /İZMİR

bir seferberlik gerekiyor. Eğitimin tekrar ele alınarak değiştirilemeyecek bir düzene geçilmesi gerekiyor.

Dört tane torunum var. En büyüğü 22 yaşında. 20 yıldır onların eğitimini takip ederim. Her sene ayrı bir uygulama çıkıyor. Bu hem çocuklar hem ebeveynler hem okullar hem de öğretmenler üzerinde negatif bir etki yaratıyor. Türkiye'de devletin bütün şekilde yıllarca değiştirilemeyecek bir eğitim uygulama ve seferberliğinin başlaması lazım.

Dediniz ki yabancı sermayenin güvene ihtiyacı var. Bunun için neler yapılmalı?

Evet. Yabancı sermaye güven ister.

Tecrübelerle edindiğimiz üstünlüklerimiz neler oldu?

Avrupa'nın fiyatları bizden yüksek. konteynera başladığımız dönemlerde Doğu Bloğu dediğimiz blokun ve Uzak Doğu'nun kalitesi de bizden düşüktü.

Dolayısıyla Avrupa'da, Avrupa merkezli iyi kalitede ama hesaplı fiyatla çalışabilecek üreticilere ihtiyaç vardı. Türkiye bunu yakaladı. Türkiye'nin bunu yakalaması ile ihracatta iyi ivmelere ulaştı.

Türkiye bir tarım ülkesiydi. Tarımın yanı sıra sanayileşmeye geçerken tarıma dayalı sanayide çok başarılı olamadık. Tarıma dayalı sanayi özellikle İzmir ve Ege Bölgesi için en önemli çıkış yoluydu. Bunu başaramadık. Yoksa bugün Türkiye ulaşım altyapısıyla konumu itibarıyla fevkalade iyi bir konumda. Dünyanın her yerine de ihracat yapabileceğimiz potansiyelde.

Buradan doğru bir atıfta bulunmak istiyorum. Pandemi döneminde de biz bunun avantajını gördük. Coğrafi yakınlığın avantajını yaşadık. Yetişmiş insan gücü, anında hizmeti ulaştırabilme vs. Normalleşme süreci ile elimizdeki avantajı tutmayı beceremedik. Türkiye burada nerede hata yapıyor?

Türkiye'de kaynakların kullanımı çok önemli. Biz de devleti sanayide ve hizmet sektöründe görmek istemiyoruz. Devletin hizmet sektöründe ve sanayi üretiminde olmaması gerekiyor. Bunu özel sektör aracılığıyla yapmasını doğru buluyoruz. Ancak nerelerde üretim yapılacağı çok önemli.

İnşaat sektörü belki 150 kalem üretime neden oluyor ama bu yeterli değil. Türkiye'nin özellikle ara malı üretiminde çok büyük açığı var. Türkiye artık gelmiş olduğu noktadan ara malı üretimine geçmesi lazım. Bunun içinde her şeyimiz var.

Enerjide dışa bağımlıyız. Türkiye'de güneş enerjisinin toplam enerji üretimindeki payı yüzde 10'a yükseldi. Bu çok önemli gelişme. Rüzgâr derken hidroelektrik ve rüzgâr dünyası güneş enerjisiyle çok önemli gelişme yakalayıp enerjideki dezavantajımızı da avantaja çevirmek üzereyiz. Türkiye özellikle ara malı üretimi ve ihracatında üs olmalı.

"Şu ürün grupları, stratejik ürün grupları ve bunlarda daha fazla dersimizde çalışmalıyız" dediğiniz ürünleri örnekleyebilir misiniz?

İplik gibi ham maddesi ülkemizde bulunan ara malını desteklemeliyiz.

30-40 yıl önceydi daha çocuktum. Türk Ekonomi Bankası'nın kurucusu amcam bana bir gün dedi ki "Siz İzmirli bir ağaçta 10 tane kuş gördüğünüz zaman sekizini vuracağınıza inanmadan ateş etmezsiniz."

Teşvikler oluşturmalıyız ama gizli teşvik ama açık teşvik gibi. Örneğin; Türkiye'nin demir çelik diye bir sorunu kalmadı. İyi tespitler yapılarak Türkiye enerji sektöründe darboğaza düşmeden bugünlere gelebildi.

Bir de Türkiye, ham maddesi kendinde olan toprak mamullerinin yani çimento da seramikte iddialı bir ülke olmalı. Madencilik özelinde önemli bir potansiyel var. Artık rekabet etmeyi Türk sanayicisi öğrendi. İhracatçı çantası elinde pazarlamayı da öğrendi. Toprak sizde üretim sizde. Artık bizim Avrupa piyasalarında kimseye pabuç bırakmamamız lazım, seramik ithal etmemeliyiz diye düşünüyorum.

Burada hukukun üstünlüğü gerçeği de var...

Tabii bu çok önemli. Bir yüksek mahkemenin, diğer bir yüksek mahkemeyi mahkemeye vermesi yabancı sermaye içinde kafa karıştıran bir olgudur. Bu nedenle yabancıların Türkiye'ye gelebilmesi için, Türkiye'yi avantaj görebilmesi için mutlak suretle Türkiye'de yargı sisteminin iyileştirilmesi gerekiyor. Dolayısıyla Türkiye'nin bana göre ekonomiden de önce en önemli önceliği eğitimidir. Ekonomi iyi olmazsa eğitimi nasıl başaracaksınız? Hepsinin birbirinin içinden çıkan yumurta tavuk meselesi.

Ekonomiden önce eğitimde mi seferberliğe ihtiyacınız var?

Bugün kesinlikle eğitimde

ÇOLAKOĞLU'NDAN GENÇLERE MESAJ:

“ÜZERİNİZE VAZİFE OLMAYAN İŞLERE KARIŞIN”

“Gençlere benim söyleyeceklerim belki çok ekonomik değil. Daha çok sosyal odaklı... Ben her şeyin başının sevgi olduğuna inanıyorum. Öncelikle kendileriyle barışık olsunlar. Kendilerini sevsinler. Sonra zaten içinden geldikleri ailelerini, eğitim gördükleri okullarını, çalıştıkları işi, yaşadıkları şehri sevsinler. Ayrıca mutlaka ve mutlaka sorgulamacı olsunlar. Yani bizim eskiden yetiştirdiğimiz üzerine vazife olmayan işlere karışmanın tam tersini yapsınlar.

Kendilerine vazife olmayan her şeye dahil olsunlar, karışsınlar. Her şeyi sorgulasınlar. Gökyüzündeki ozon deliğini de sorgulasınlar. Yerde müteahhitin hileli döşediği, ayağının takıldığı taşı da sorgulasınlar. Sorgulayan bir gençlik olmak zorundayız.

Üçüncüsü, dünyanın bütün imkanları ellerinde, dünyayı takip etsinler. Yani bugün eğer her genç günde iki tane gazete okusa, benim görüşüm üniversite bile okumasına gerek yok.

Bugün ihracat birim değerimiz 1.57 dolar. Burada teknoloji ve katma değerli üretim konusunda neler yapmamız gerekiyor?

Türkiye mesela kendi teknoparklarını bugünkü ihtiyaç olan noktaya getirmekte çok geç kaldı. 20 yıl evvel Avrupa’da gezdiğim müthiş teknoparklar vardı.

Teknopark kendi sanayini kendi patentini icat etme mevzusudur. Biz bunları dışarıdan ithal ediyoruz. İzmir’i ele alalım. Kaç tane teknoparkı var? Kaç tanesinden netice alıyoruz? Toplasan 4 -5’i geçmez.

“Kağıt üzerinde kalmamalı” diyorsunuz.

Kağıt üzerinde 64 teknopark... Hayır yani böyle olmamalı. İzmir’de organize sanayi bölgelerine dayalı bir modelde çok başarılı olduk. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak İzmir’e 20 organize sanayi bölgesi yapmayı hedeflemiştik. Şehrin bütün etrafını organize sanayi bölgeleriyle donatalım. Hem sanayinin doğaya, çevreye, şehir merkezine vereceği zararı önleyelim hem istihdam yaratalım hem de bu bölgelerin etrafında kurulacak uydu

kentlerle göçün şehir merkezine olan zararını önleyelim diye düşünmüştük.

Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak başarılı olduğumuzu düşünüyorum. En azından gereken yerlere organizeler mümkün olduğu kadar kuruldu.

Bizler KOBİ’lerde de çok geciktik. Avrupa’da iki sanayicinin bir fabrika kurması gibi örnekleri anlatılıyordu. Türkiye’de bunun çok güzel modelleri vardı ama o insanları teşvik etmekte, ayaklandırmakta, eğitmekte çok geç kaldık. Şimdi yapılıyor. KOBİ’ler de zaten artık Türkiye’de önemli bir ölçeğin içine girdiler.

Ara mamul dışında önceliklendirmemiz gereken başlıklar ne?

Ara insana ihtiyacımız var. Türkiye’nin 81 ilinde kaç tane üniversite var ben ezbere bilmiyorum. Bu üniversitelerin yetişen gençleri çoğu işsiz kalıyorlar. Onları teknik okullarda, teknik bilgiyle eğitmek mümkün olsa hem iyi eğitim vererek hem de öğrendiğiyle dışarıda kendisine iyi bir hayat sağlayabilecek ücreti elde edebilecek. Bu konuyu çözeceğiz. Bugün ilk soracağım şey, niçin Türkiye’de her organize

Seda Gök - Kemal Çolakoğlu

Endüstriyel soğutma sistemlerinde kusursuz çözümler Frigoduman güvencesiyle sizlerle!

www.frigoduman.com.tr

Frigoduman

sanayi bölgesinde bir tane meslek okulu, yüksek meslek okulu yok kardeşim? Çok geç başladı. Geç ve hala çok ağır. Ara eleman sorununu çözmemiz lazım. Türkiye'de inanın ara eleman için Suriyeli mülteciler ile çözüm bulunmaya bakılıyor. Meslek liseleri konusunda özel bir çalışma yapılması gerekiyor. Her sanayi odasına, her organize sanayi bölgesine bir mesleğe dayalı yüksek okul, üniversite veyahut meslek lisesi kurulmasını zorunlu hale getirilmeli. Bunu yasayla zorunlu hale getireceksiniz. Tarımın dışında toprağa ve madene dayalı kendi ham maddemizi elde edebileceğimiz sektörlere odaklanmak gerekiyor. Ayrıca gıdaya dayalı sanayide kendimizi geliştirmeliyiz.

Teknoparklar acaba daha spesifik konuya mı dönmeli?

Organize sanayi bölgelerindeki meslek yüksekokulların kesinlikle buna yönelik olması gerektiğini düşünüyorum.

Plastik Organize Sanayi Bölgesi'nde elbette plastiğe dayalı bir yüksekokul ihtisaslaşma odaklı olmalı. Dolayısıyla teknoparklarda da bir ihtisaslaşmaya gitmek doğru olur. İşin o kadar başındayız ki ana damarı bulmadan kılcal damarlara giremiyoruz.

Bu modeli İzmir özelinde sorsam, bu şehrin odaklanması gereken sektörler ikinci yüzyılda neler olmalı?

Müsaade edersen biraz İzmir'den bahsedeyim. İzmir aslında gerçekten çok özel bir şehir. Özellikle siyaseten çok özel bir şehir. Cumhuriyet Halk Partisi karşısındaki Demokrat Parti 1945'lerde aslında İzmir'den ilk alevini ve ateşini alıyor. 1950-60 arasında tek parti iktidarı ile Türkiye'nin önemli bir çizgi yakaladığı süreçte aslında yöremizden bir başbakan var. Yani İzmirli, Aydınli, Adnan Menderes var. İzmir'de o tarihte baktığınız zaman özellikle sanayide en yüksek atılımını yapmış. Birincisi İzmir'de içimizden siyasetin başında yer alabilecek kişileri

çıkarmamız lazım. Aktif bir görev almamız gerekiyor. İzmir protest bir şehir. Bu bizim DNA'larımızda var. Durumu şöyle izah etmek isterim: İzmir aslında tarıma dayalı 8bin yıllık bir liman kenti.

Kemal Bey, doğru olduğunu düşündüğün şeyi savunmanın neresinde hata var?

Cezalanacağını bildiği için de İzmir şöyle düşünüyor. Çok ceza yersem toprağıma dönerim hesabı yapıyor. Toprağı olsa da olmasa da DNA'sında bu fikir var. Özallı yıllar... Özal'a çok açık karşı çıktığı bilinen bir husus. O dönemde uzun bir süre İzmir göz ardı edildi. Geri kalmadı ama ağır gitti.

Biz hiçbir zaman İzmir'in geri kaldığını, istenilen seviyeye ulaşmadığını kabul etmedik. Bizim de aslında şapkayı önümüze koyup özel eleştiri yapmamız gerekiyor. Biz İzmirli olarak bir İstanbul olmak istemiyoruz. İstanbul koşanların, Ankara somurtanların şehri ise biz yürüyerek gülümseyenlerin şehri olmak istiyoruz. Bu nedenle İzmir'e çok haksızlık yapıyor.

İzmirli cumadan Çeşme'ye tatile gidermiş. Bütün İstanbul Perşembe'den Göcek'e teknesine gidiyor. Onlara kimse bir şey demiyor. İzmir'de iki Japon lokantası var. İstanbul'da ise bu rakam iki yüzü buluyor. Biz iki yüz Japon lokantası istemiyoruz.

İki bize yetiyor. Yani işi sembolik olarak böyle özetlemeye çalışıyorum.

Müsaade edersen örneklemek istiyorum. 60'lı yıllar... Adalet Partisi de İzmir'de kurulmuş. Geriye doğru baktığın zaman ya İzmir sağın kalesi dersin. Demokrat Parti kurulmuş, Adnan Menderes çıkmış, Adalet Partisi ile... Ama öyle olmuyor.

İzmir siyaseti futbol takımı tutar gibi yapmadığını göstermek üzere bir anda oylarını CHP'ye yönlendirebiliyor. İzmir dediğim gibi çok kaliteli siyaset yapan bir şehir.

Bülent Ecevit'in İzmir'e 14 milletvekili kazandırdığı, Ahmet Piriştina'nın belediye başkanı olduğu süreçte de hızlı bir ivme kazanıyor. Burada önemli olan siyasette iyi yer alabilmek. Bu süreçlerin hepsine baktığımızda gene de İzmir, kamudan doğru aldığı yatırımlarda alması gereken payı almıyor. Parti üstü bir durum var. Protest bir şehir olmamızın bedelini ödüyoruz. Siyaset değil, genel manada. İster iktidara ister muhalefete, kime inanırsak inanalım, doğru söz, açık söz ve ülke menfaatini, her türlü konunun üstünde tutan bir anlayışımız var.

Bunu bütün samimiyetle söylüyorum. İzmir'de çete, iş adamı ilişkisi bulamazsın. İzmir'de hayali ihracat bulamazsın. Çok ortaklı modelin rol modelidir.

Evet, çok ortaklı, çok başarılı bir şirket olmadık. Ama yine çok ortaklı olmayı becerdik. Bu bakımdan İzmir'i öyle görmek lazım.

Dediğim gibi İzmir, altyapı yatırımlarını tamamlamış, Körfezi temizlenmekte olan, havaalanları muntazam, çevre yolları bitmiş, üniversiteleriyle, Türkiye'nin halen parlayan yıldızıdır ki, bunu Hamasi edebiyatta söylemem, İstanbul'dan İzmir'e taşınmak isteyen, kaçmak isteyen bugün binlerce aile var. Bugün herkes, "Ah ben de İzmir'de olsam" diyor.

Cumhuriyetimizin 100. Yılı Kutlu Olsun...

*Yazasın
Cumhuriyet!*

 IDEALYAPI

Ama bu bir taraftan da çok suni bir şekilde fiyatların artmasını da beraberinde getirdi.

Getirdi. Çeşme gibi bir güzelliğiniz varsa elinizde, sadece benim olsun diyemiyorsunuz. Ancak aldığı göç beyaz yakalı. Bu bize şunu sağlayacak, ileride İzmir, göçünü yönetebilecek.

Çocuklarımız İzmir dışında olmak istemiyor. Ben İzmir'de oturayım, ara sıra gider İstanbul'da gezerim diye düşünüyorlar. Çocuklarımız artık İstanbul'a taşınayım diye düşünmüyor.

Genç kuşak inanılmaz farklı ve onlara burada iş alanlarını yaratacak kalıcı yatırımın olması gerekiyor. Bunun için de İzmir'in en büyük özelliği yabancı sermaye çok ihtiyacımız var. İzmir; Efes, Bergama'ya, dünyanın en iyi ozonlanmış havasına sahip Çeşme ve termal bir denize 45'er dakika mesafede. Bir de bu bakımdan da yabancılar için çok önemli bir olgu.

Yani herkes bugün para kazanmak istiyor ama parayı kazanırken de iyi ve konforlu bir alanda yaşamak istiyor. Yabancılar İzmir bu bakımdan da çok önemli. Düşünürsen havaalanlarımız çok yeterli ve müsait. İzmir'e yabancı sermayeyi getirmenin yollarını aramalıyız.

Peki siz siyaset vurgusu yaptınız. Genç kuşağı daha fazla siyasete dahil etmek için, gücünü orada görebilmek için neler yapılmalı?

Çünkü biraz daha çekimser kalıyor. Sebep şu, kesinlikle siyasi partiler ve seçim yasa. Türkiye'de gençler şunu görüyor, ben siyasete atılırsam benim geleceğim genel başkanın iki dudağının arasında. O zaman biat kültürüyle bu siyaset yapılmaz. Kaliteli siyaset açık sözlülükte, dürüst düşüncenin ifadesiyle olur. Ancak bugünkü sistemde ve siyasi partilerde

genel başkan sultanı var. Bir de delege popülizmi var.

Bunların eşit bir şekilde siyasi partilerde ve seçim sisteminde çözülmesi lazım ki, ben bunu siyasi partilerin çözmek istese bile çözemeyeceği bir problem olarak görüyorum. Yani bu çok geniş, kemikleşmiş bir yapı.

Bunu ancak Türkiye'nin bir konsensüsü olarak siyasi partiler, üniversiteler, akademiler, meslek teşekkülleri bir üst platform koyarak çözebilirler. Bunun için de herkesin ortak bir vizyonda mutabık kalması lazım.

İzmir'in önceliklerini sıralayalım mı?

Hükümete gidip 30 tane şey istemeyelim. Hükümete gidelim önce üç şey isteyelim. O üç şey yapılınsın, sonra üç şey daha isteyelim. İzmir'in geçmişte birinci önceliğini çevre yolları olarak tanzim ettik.

Hatırlarsanız, Tayyip Bey Başbakan idi ve ziyaret ettik. Gerçekten çevre yolları yapıldı. O gün daha istediğimiz 3-4 proje vardı, hepsi oldu. Bir tanesi olmadı, Çandarlı Limanı. Ancak onun yerine bugün Aliğa'daki özelleştirilen limanlar var. İzmir Limanı mutlak süreçte artık dökme yükten kurtulmalı. İzmir Limanı konteyner ve cruz limanı haline gelmeli. Dökme yükün tamamı da Aliğa'dan yapılmalı.

Bazı şehirle ilgili bir talep olduğu zaman siyasi parti farkı görmeden bütün milletvekilleri bir arada gidip o bakanlığın kapısına dayanıyorlar. Diyorlar ki biz şehrimiz için bunu istiyoruz. Biz İzmir'de bunu yapamıyoruz.

Neden?

İki nedenle yapamıyoruz. Aslında son dönemde bu konuda daha tatlı bir hareket görüyoruz. Sivil toplum kuruluşlarının ortak hareket etme refleksi verdiğini görüyoruz. Bunu milletvekilleri bazında da yapabilmemiz lazım. Bu sebeple biz onun için dışarıdan fazla milletvekili istemiyoruz. O milletvekillerin çoğunu tanımıyoruz bile. Kim olduklarını bilmiyoruz. İzmir'in 5 kanaat önderi Ankara'ya gidecek ve İzmir ile ilgili öncelikli talepleri ifade edecek.

Bu öncelikli maddeler ne olurdu?

Bana göre birincisi geldiğimiz nokta itibarıyla mutlak surette Dikili Limanı, ikinci çevre yolu. Ulaşım da bir şansımız var. Bugünkü ulaştırma bakanımız İzmir'in eski karayolları müdürü. İzmir'in sorunlarını çok iyi bilen bir kişi. Çok da iyi bir bürokrat. Kendi döneminde iyi hizmetler yaptı. İzmir için çok faydalı olabilir. Sözümün başına dönüyorum çok fazla eksikimiz yok.

Dikili Limanı ile çevre yolu olduğu anda İzmir'i kimse tutamaz mı diyorsunuz?

O kadar değil... Bir de körfezin taranması gerekiyor. Körfezi

taramıyorlar. Körfez taranmadan büyük gemi girişi olmuyor.

Banliyö tren sistemi artırılırsa İzmir'de ulaşım rahatlar mı?

Şunu da söylemekte yarar var. Bugün İzmir sanayi şehri gibi gözükmeye de aslında gerçek bir tarım şehridir. Hayvancılık da keza...

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bu konuda yaptığı çalışmaları takdir etmemek mümkün değil. Doğru bir çalışma yapılıyor. İlçelere de ulaşımın çok kolay olması lazım. Bir Kiraz da İzmir'in ilçesi ama ne ulaşan var ne oradan bir haber var. İzmirli sermayenin yatırım konusunda bir çekingenliği olduğuna dair dönem dönem yorumların, tespitlerin olduğunu dinliyorum. Hatta bu bağlamda Anadolu Sermayesi'nin gelip İzmir'e yatırım yaptığını görüyoruz. İzmirli neden elini taşın altına koymuyor?

30-40 yıl önceydi daha çocuktum. Türk Ekonomi Bankası'nın kurucusu amcam bana bir gün dedi ki "Siz İzmirli bir ağaçta 10 tane kuş gördüğünüz zaman sekizini vuracağınıza inanmadan ateş etmezsiniz."

Şimdi İzmir gerçekten parayı çok zor kazanıyor. Bizim çete iş adamı ilişkimiz yok. Bizim hayali ihracatımız yok. Bizim sudan kazanılan bir paramız yok. Çok zor kazanılan para zor harcanıyor. Zor kazanılan para zor risk ediliyor.

İzmir'in yıllardır birinci ligde sürekli kalan bir futbol takımı yok. Neden?

Sebebi işte bu... Çünkü bir futbol takımını finanse edebilecek sermayesi olan, kolay para kazanmış kimse yok İzmir'de. Onun için biz İzmirli çok sağlamsınız.

Peki nereye kadar böyle efendim... O zaman Anadolu sermayesi diye isimlendirdiğimiz sermaye gelip, burada yatırım yapıp, şehrin katma değerinden yararlandığında neden tepki veriliyor?

Şimdi baktığımız zaman aslında organize sanayi bölgeleri hep

İzmirli firmaların. Sizin söylediğiniz daha ziyade büyük ölçekli yerler için geçerli. Sonuçta parayı zor kazanıyoruz. Risk ederken de hesaplı kullanıyoruz. İşte bu nedenle belki biz bir İstanbul olamayız.

Bir de baktığımız zaman geriye dönük bütün bankalarımız gitti. Tarih Bank, Yaşar Bank, Ege Bank, EGS Bank gitti.

Sonuçta ikinci yüzyılda üçüncü kuşağı kalacak marka sayısını arttırmamız mı gerekiyor?

Kesinlikle çünkü birinci kuşak kazanır, ikinci kuşak yönetir, üçüncü kuşak da yer diye bir laf var. Bunu önleyecek sistemleri geliştirmeliyiz. Bunun için de profesyonelleşmemiz lazım. Yani babadan oğula iş devri olmalı ama eğer kabiliyeti bir yatkınlığı varsa işi yönetmeli.

Yoksa da yönetim kurulunda kalıp işi profesyoneller, CEO'larla yönetmeli. Bugün İstanbul'un büyük şirketlerinin başarısının temelinde bu yatıyor.

Yani biz profesyonelleşmekte de çok başarılı olmadık diyebilirim. Başarılı olmak da çok istemedik. İstemediğimiz için olmadık.

KİPA modeliniz var. Baktığımızda bu çok ortaklı modeller konusunda İzmir aslında İstanbul'un belli noktalarda model olmuş durumda. Bazılarında başarılı, bazılarında başarısızlık. Ama başarısızlık da bir noktada tecrübe paylaşımı.

Önümüzdeki süreçte sizce bu tarz çalışmalar artmalı mı?

Bu çok ortaklı şirketlerde bir sorun oluyor. Şirketteki herkes eşit sayıda hisse sahibi olduğu için elini taşın altına koyacak insan çıkmıyor. Çünkü öyle bir şey ona bir menfaat sağlamıyor. Neticede bir iş adamı burası, bir şirket. Ben onun için bu şirketlerde, çok ortaklı şirketlerde yine de belli bir yönetim hakimiyetinin olması taraftarım.

Şirketi kimin yöneteceği belli olmalı. Bu her sene yapılacak bir seçimle, her sene değişme

ihtimaliyle olduğu zaman şirket o başarıyı götüremiyor. Amerika'da böyle değil. Ancak orada o kadar kurumsallaşmış ki, Amerika'da hiçbir şirketin doğru dürüst sahibi yok. Neticede profesyonelleşmemiz lazım.

Soruların içinde, ikinci yüzyılda dikkat etmemiz gereken hususlar özelinde eklemek istedikleriniz var mı?

Önceliğimiz eğitim olmalı. Eğitimden sonra yargı sistemi, ondan sonra bütün bunların olabilmesi için siyasi istikrar ve ekonomiye odaklanmalıyız. Eğitim sistemini bile değiştirmek için ekonomiye ihtiyaç var.

Spor da yaşanan sadece kaynak eksikliği mi?

Birincisi tabii ki kaynak eksikliği... İkincisi, bizim futbolcu takımlarımızın birleşmesi mümkün değil. Bunlar semt takımları olarak, oldukları semtlerle özdeşleşmiş durumda. Yani bir Göztepe'yle Altay'ı birleştiremezsiniz.

İzmir sporu yapamıyorsunuz çünkü herkesin kendi iddiası var.

İzmir'de, belki konuşmamın içinde de söylemeliyim; İzmir'de çok önemli bir özelliğimiz var. Genelde bazı insanlar dışarıdan baktıkları zaman, İzmir'de bir çekememezlik sendromu var derler. Yok aslında. İzmir'de birden çok lider var. Lider yapılı insanları var. Bu güzel bir şey. Bir proje olur, hem ticaret odası hem sanayi odası bu proje için birbiriyle yarışır. Tatlı bir rekabet olur. Bu asla birbirinin paçasından kaynaklanan kazana çekmek değildir. Biz bunu önlemek için hiçbir şehirde olmayan Başkanlar Kurulu'nu 20 yıl önce kurduk. ■

Tahir Büyükhelvacıgil, 135 yıllık asırlık markalarının olmazsa olmaz ilkelerini anlattı

“Sözümüzden asla dönmeyiz”

Helvacizade Grubu'nun üçüncü kuşak üyelerinden Helvacizade A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil: Zade Yağları ve Zade Vital'in New York 5. Cadde de mağaza açmasını arzu ederiz.

Onların yolculukları 135 yıl önce Konya'dan başlıyor. Bugün ise kurdukları bitkisel yağ fabrikaları ve üretim çeşidi ile dünyanın dört bir yanında katma değerli üretimde rol model olarak gösteriliyorlar.

Helvacizade Grubu'nun üçüncü kuşak üyelerinden Helvacizade A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil ile asırlık markalarının hikayesi üzerinden Türkiye'nin gelecek dönemde sanayileşme sürecine yolculuk yaptık.

Türkiye'de planlamaya odaklanılması gerektiğini belirten Büyükhelvacıgil, “Eğitim, tarım, sanayi, bilim ve kültür sanata kadar her alanda, en büyük eksikliğimiz planlama. Doğru planlama, doğru uygulanır ve sürdürülebilir hale getirilir ise, şehirleriyle, köyleriyle, mahalleleriyle bu algı benimsetilebilir ise bu da eğitimle olur, ilmin gelişmesiyle olur. O vakit çok daha hızlı yol alırız diye düşünüyorum. Ülkeniz güçlü zenginse siz de çok zenginsiniz” diyor.

Sizi tanıyabilir miyiz?

Öncelikle bizim ailemize teveccüh gösterdikleri için EGİAD Ailesi'ne teşekkür ediyorum. İnşallah bu konuşmada fayda vesile olur. 1958 Konya doğumluyum, evliyim, üç oğlum ve altı torunum var. Bir oğlum İzmir'de diğer oğlum İstanbul'da yaşıyor. Küçük oğlum da İstanbul'da üniversitede okuyor. Beş yaşından itibaren babamın dükkanına gitmeye başladım. Babamı geçtiğimiz 5 Şubat'ta kaybettik. Hayatımız babacığımızın tedrisatında geçti. Çocukluk yıllarında sabah okula gittim. Hemen oradan çıktım dükkâna geldim. Siyah önlüklü yıllar... O siyah önlüğün ilkokuldaki neşesi bir başkaydı. Babacığım o yıllarda demişti ki "Onu annen her gün yıkayıp ütileyemez. Lütfen düzgün giy ve kaldır." Hayatımız hep okul, iş ve ev arasında geçti.

Babanız ne işi yapıyordu?

Şirket evraklarına baktığımızda 1882,1889,1902 ve 1910'dan kayıtlarımız var. Dedemin ticari defterleri elimizde. Onları çok güzel muhafaza ettik ve bir kısmını da Türkçe'ye çevirisini yaptırдық. Rahmetli Dedem, Konya'nın en büyük helvacısıymış. Helva, lokum ve şeker imalatı varmış. Amcam ve babam arasında 15-16 yaş farkı vardı.

Birlikte çalıştılar. Babam askerden gelmiş ve 1957'de evlenmiş. Dedemin ustası ile birlikte yeni iş yerinde yine helva lokum şeker imalatı devam etmiş. Dükkânın bulunduğu yerin konumu köy otobüslerinin geldiği yerde idi. İnsanların hediye alacaksa ilk uğrak noktasıymış. 1957'den 1972 yılına kadar oradaydık. Konya'nın esnaflığını bir tarafa koyun, bütün Türkiye'yi esnaflığını bir tarafa... Ahiliğin mükemmel olduğu bir kültürden geliyorum.

Konya'daki ticaret kültürü çok özeldir, öyle bir yerden neşvünema bulduk ve mükemmel bir çarşıydı, çok güzel esnaflar vardı. Kültürün, edebî ve adabın olduğu müthiş

Ben Konya Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu mezunuyum. Ama bununla birlikte 65 yaşından sonra Adalet Meslek Yüksek Okulu'nu bitirdim. Şimdilerde ilahiyat okumak istiyorum. Onun ötesinde hayat böyle devam ediyor.

bir esnaflık kültüründen bahsediyorum. 6 Kasım 1991'de ilk yağ fabrikası kuruldu, prensip olarak kazandığımızı yatırıma dönüştürmeye odaklı olduğumuz için 2005 yılında ikinci yağ fabrikası devreye girdi. Yıllık 130 bin ton üretim kapasitesi ile tesiste 24 çeşit bitkisel yağ üretimi yapılabiliyoruz. 102 bin metrekare açık 50 bin metrekare kapalı alan üzerinde faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. PLC otomasyon sistemi sayesinde insan hatasından bağımsız ileri ve kapsamlı teknoloji el değmeden, sonsuz kere en yüksek kaliteyi üretebilecek, her şişenin ilk

damlasında da son damlasında da aynı kaliteyi sağlayabilen, yüksek teknolojiye sahip tesis olma özelliği taşıyoruz. Ayçiçek yağı, Zeytinyağı, Mısır Yağı, Soya Yağı, Kanola Yağı, Pamuk Yağı, Fındık Yağı ve bitkisel karışım yağ üretimi yapılabilmektedir.

Akıllı fabrika dediğimiz model ile çalışıyorsunuz...

Evet, akıllı fabrika. Ayağınızın altı yağ olmadan dolaşabileceğiniz dünyanın en modern tesislerinden bir tanesi. Bu konuda bir anekdot paylaşmak isterim. 2003 yılında Dubai'de ABD Soya Birliği'nin 100 ülkeden 300 patron olduğu bir toplantı vardı. O toplantının kapanış sözünde Amerikan Soya Birliği başkanı dedi ki, "Yeryüzünde bir tesis var ki biz o tesisin kalitesini mükemmel buluyoruz. Amerika'ya bile orada üretilen yağ analizlerini alıyoruz, getirtiyoruz. Mükemmel bir tesis. Bu ülkeyi ve aileyi alkışlamanızı istiyorum." Merakla baktım kimi söyleyecek diye. O zaman yanımda rahmetli fabrika müdürümüz Mustafa Yıldız ve danışmanımız Prof. Dr. Hüseyin Kara hocamız vardı. Orada başkan, "Helvacızade Türkiye" diye açıkladığında çok mutlu olmuştum. Biz dünyanın bildiği bir markayız.

Bununla birlikte de 2015'te de Türkiye'nin ilk sağlıklı yaşam markası olan Zade Vital tesisleri devreye girdi. Avrupa'nın en güçlü, GMP standartlarında yumuşak kapsül üretim tesisidir. Zade Vital olarak bugün değerli bitki, meyve ve tohumları "cold press" yöntemiyle 106 farklı çeşit ve 501 form ile üretebiliyor ve 22 bine yakın eczanede tüketicilerimize sunuyoruz. Bütün bu gelişmeler yaşanırken bir yandan da rahmetli babacığımızın bize bir telkini vardı. "Şartlar ne olursa olsun gıda toptancılığı yaptığımız dükkânı ve tezgâhı asla kapatmayacaksınız. Burası sürecek." Dolayısıyla Elhamdülillah o tezgâhı da kapatmadık. EGİAD üyesi olan oğlum Serhat Bey de gıda dağıtım ayağımızı yönetiyor.

Ülkemizi çok seviyoruz. Vatandaşımıza güveniyoruz. Biz müstesna bir milletiz. Biz öyle bir milletiz ki bizim girişimci gücümüz, ilişkimiz, zarafetimiz, nezaketimiz, her yerde her şeye uyum sağlayabiliyor olmamız her millette yok. Öyle olunca bizim çok büyük artılarımız var diye düşünüyorum. Bu ülke çok daha güzel yerlere gidecek diye düşünüyorum. Gençlerle büyüdük.

Şirketimiz de İzmir'de ve bütün Türkiye'de dağıtım yapıyor. Hem kendi ürünlerimizin hem de diğer distribütörlük yaptığı yerel ve ulusal markalara ait ürünlerin dağıtım süreçleri ile ilgileniyor.

Dedenizin ilk işe başladığı o dükkân duruyor mu?

Maalesef ilk hikâyenin başladığı yer istismak edildi. Ona hep çok üzülüyorum. Hatıralarımızı kaybediyoruz. Bu modernleşme veya kentsel dönüşüm hatıralarımızı bize unutturuyor. Nitekim Avrupa'ya baktığımızda böyle değil. Babam 1977 yılında beni yurt dışına gönderdi. 100 yıllık evler duruyordu Brighton'da, Londra'da. Oxford'da biliyorsunuz 100 yıllık, 200 yıllık caddeler ve evler duruyor. Bizim ülkemizde maalesef planlama eksikliğinden veya planlamanın doğru geliştirilemeyişinden dolayı da sıkıntılar yaşıyoruz.

Biz üç kardeşiz. Ailenin büyüğü benim. Kız kardeşim Ferda Hanım ve üçüncü kardeşim Mevlüt Bey. Hep birbirimizi tamamlayarak bugünlere geldik. Annem başımızda. Gerçekten anne baba son derece önemli. Onların verdiği terbiye, adap, görgü çok kıymetli. Doğma büyüme Konyalıyız ve bu şehrin Hazreti Mevlana'nın hoşgörüsünden gelen güzellikleri var. Örfün adetini geleneklerin yaşatılmasını önemsiyoruz.

Bununla birlikte sosyal hayatın içinde de kız kardeşimin kayınpederi rahmetli çok kıymetli birisiydi. Babacığımıza, "Tahir'e müsaade edeceksin, ticaret odasına gidecek, orada seçilecek" dedi.

Konya Ticaret Odası'na 1986 yılında girdim ve meclis üyesi oldum. 2000 yılına kadar üç dönem görev yaptım. Son dönemimde de Konya Ticaret Odası'nın Meclis Başkanlığı görevinde bulundum.

Bununla birlikte 1986 yılında da delege olarak da Konya Ticaret Odası adına, Türkiye Odalar Borsalar Birliği'nin, o zamanki en genç üyeden birisi oldum.

1986 yılından beri Odalar Birliği ile ilişkim devam ediyor. Yüksek istişare konsey üyesi ve GSİ şirketinin başkan vekiliyim. Orada çok kıymetli dostum Ender Yorgancılar ile birlikte çalışıyoruz.

Nitekim 2005 yılında Konya Sanayi Odası Başkanlığı için teveccüh gördük. Sağ olsun Konya iş dünyası bizi görmek istediğini ifade etti. Biz göreve talip olmadık. Bulduğumuz yerlerde de şerefle itibarla o makamlara, şeref vermeye çalıştık. Elhamdülillah. Güzel başarılar elde ettik. Nitekim, Konya'nın önemli, belki duyuyorsunuzdur, bilim merkezinin, o zamanki benim dönemimde Konya Sanayi Odası Meclisi ve Yönetim Kurulu, Konya Bilim Merkezi'nin oluşmasına vesile oldu. Bununla birlikte,

2005-2013 Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı, aynı zamanda Konya Organize Sanayi Bölgesi'nin Başkanlığını yaptım. Bizde böyle bir teamül vardır. İzmir'de farklı ve OSB başkanlığı görevini iki ayrı isim yürütüyor. Bizde böyle bir ayırım olmadı. Hep sanayi odası başkanları, OSB'nin de başkanlığını yaptı. Nitekim, şu anda bulunduğumuz, bizim fabrikamız da orada, Türkiye'nin ikinci büyük OSB'si şu anda. 31,5 milyon metrekareye ulaştı. Aşağı yukarı bine yakın tesis çalışıyor, 50 bine yakın insan istihdam ediliyor. Türkiye'nin müstesna bir organize sanayi bölgesi oldu. Burada görev yaptım. Bu görevler sürerken, Sayın Cumhurbaşkanımızın tensibi ile 2007'de Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı

görevinde bulundum. Bu görevde bulunurken aynı zamanda hem Sanayi Odası Başkanlığı, OSB Başkanlığı görevini yürüttüm. Güzel de bir söz vardır takdir edersiniz, "Akıllı insanlar, çok daha akıllı insanların aklından istifade edip onları yönetebilenlerdir" denir. Ben ortak akılla, hep yanımda, çok güçlü, işlerinde başarılı, Türkiye'de marka olmuş, müstesna güzide insanlarla çalıştım. Öyle olunca ortak akılda çok güzel şeyleri başardık, bu günlere geldik.

Bu süreçte 36 Türk Cumhuriyeti'nin hepsinin standartlar teşkilatını, Türk Standartları Enstitüsü kurmuş. O grubun da başkanlığını yaptım, 36 ülkenin standartlar topluluğunun başkanıydım. Son bir yılda da Dünya Standartlar Teşkilatı'nın yönetim kurulunda

Tükelmat

Baskıda
Fark Yaratma
Sanatı

TÜKELMAT TİCARET GAZETESİ
TÜKEL MATBAACILIK TİC.VE SAN.A.Ş.
TUNA MAHALLESİ 5615/1 SK. NO:41 KAT:1 ÇAMDİBİ-İZMİR
Tel: 0 (232) 461 71 94 / info@tukelmat.com.tr
www.tukelmat.com

görev yaptım. Dünyadaki 20 kişiden biriydim. Buradaki en çok sevdiğim güzelliklerden bir tanesi de Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda, şayet Türkiye'miz Avrupa Birliği'ne girecekse bir şart vardı, "TSE'nin Avrupa standartlarına tam üye olması zorunluluğu"...Hırvatistan'ın kabul edildiğini duydum. Hemen akabinde iki buçuk gün içinde, Fransa, Almanya ve İngiltere'ye ziyaretlerimiz oldu. 2010 yılının Ocak ayında, mükemmel bir tetkik geçirdik. 10 gün süren tetkikleri, TSE'nin tam üyeliği için heyet başkanı "Avrupa standartlar teşkilatının, TSE'den öğreneceği çok şey var" demişti. Gerçekten ülkemizin kurumları birbirinden güzide ve değerli. Bu kurumun içinde üç yılda olsa bir değer kattım diye düşünüyorum. 2010 yılında da TSE, Avrupa Standart Teşkilatı'na da tam üye olarak geçti.

Bu bize ne kazandırdı?

Türkiye, İngiltere, Almanya ve Fransa ile birlikte, ilk beş ülkeden birisi oldu. Bu ülkemiz adına ve iş alemi adına önemli bir başarıydı. Bu süreçte halen Konya Sanayi Odası'nda meclis üyeliğim ile 2015'den beri Türkiye Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği Başkanlığı görevim devam ediyor. Orada da sektör temsilcilerini aynı çatı altında, birlik ve beraberliği sağlayarak, başta kamu menfaatlerini de korumak önceliği ilkesi ile sektörün sorunlarını ilgili devlet birimleriyle paylaşarak çözümler geliştirmek için çaba sarf ediyoruz.

Ben Konya Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu mezunuyum. Ama bununla birlikte 65 yaşından sonra Adalet Meslek Yüksek Okulu'nu bitirdim. Şimdilerde ilahiyat okumak istiyorum. Onun ötesinde hayat böyle devam ediyor.

Dolu dolu bir hayat, dolu dolu bir hikâye... Sohbetin başında babanızın belli kurallarını uygulamaya devam ettiğinizi

söylediniz. Dediniz ki "O tezgâh hiç boş durmayacak, o tezgâh hep çalışacak." Bu örnekleme gibi, babanızdan örnek aldığınız, olmazsa olmaz kurum için kurallar neler oldu? Sizden sonraki kuşaklara da aktaracağınız değerler, öncelikli değerler neler?

Kalite olmazsa olmazımızdır. Birincisi, "Asla kefil olmayacaksınız" demişti.

Mesela bu bizde anayasadır. Biz kimseye kefil olmayız. Hatta şunu söylemişti, "Allah

sizi ayırmasın ama ola ki bir şey yaşansa bile kardeş kardeşe imza atamaz, cebindeki, çekmecesindeki, kasasındaki çıkarıp verebilir ama birbirinize imza atamazsınız." İkincisi, "İmzanız haysiyetinizdir" demişti. Üçüncüsü "Sözünüz şerefinizdir" demişti. Dördüncüsü "Çocuklarımıza yedirmeyeceğimiz malı asla üretmeyeceksiniz."

Bizim fabrikalarımızda yağın girişinden çıkışına, üretim süreçleri 36 saattir. Biz bundan hiç taviz vermedik. Hatta şöyle

bir ifadem vardır, ben kimya mühendisi değilim, gıda mühendisi değilim. Fabrikalarda kimya ve gıda mühendisleri var. Zade Vital tarafında biyoloji ve genetik mühendisi kardeşlerimiz var. Özellikle ben bu fabrikada dolaşırken, kardeşlerimizin, çalışanlarımızın yanında, başım dik, yüzüm ak şerefli geziyorum. Çünkü biz en mükemmel yağı üretiyoruz. Kaliteden asla taviz vermedik. Her zaman bir ürünü en kaliteli şekilde piyasaya vermek değişmez kuralımız oldu. Bir diğer önem verdiği konusu fiyat idi.

Hatta hiç unutmuyorum, 5 Nisan 1994 günü, 16 Mart'ta 250 ton bir firmaya yağ vermiştik. Yağın fiyatı o gün 6 TL'yd. Onlar da açılış yapmamışlardı. Açılışları 25 Nisan'a, hatta mayısa sarktı. Para da almadım, hiç para da vermedim. Ama sözleştik, yağlarımızı sattık, iş bitti, el sıkıştık. Ondan sonra 6 Nisan günü sabahı, fiyatımız 18 TL olmuştu. 6 TL nerede, 18 TL nerede? Ama aynen söz verdiğimiz o ürünlerimizi teslim ettik.

Sözümüzden asla dönmeyiz. Her zaman duamdır, itibara Allah zarar getirmesin ve bir huyumuz daha vardır, şöyle söylemişti; "Ne olur her anınızı şerefli yaşayın, ağzınızdan çıkan söze dikkat edin. Söz yandan çıkan bir ok gibidir, çıkar ama bir daha dönmez. Sözünüze de dikkat edin, yapamayacağınız şeyler için asla söz vermeyin, itibarınızı lütfen zedelemeyin, elhamdülillah o çok büyük bir servettir."

Nitekim şöyle bir söz vardır, Robert Bosch'a ait "Güveni kaybetmektense para kaybetmeyi tercih ederim" diye, itibar çok önemli. Bu babamın en önemli telkinlerinden birisi idi. 65 yıl boyunca babamla yaşadım. Onunla yaşayarak öğrendik bazı şeyleri... Kalpten kalbe yol vardır, gözle görülmez derler ya; hareketleri,

Türkiye, İngiltere, Almanya ve Fransa ile birlikte, ilk beş ülkeden birisi olduk. Bu ülkemiz adına ve iş alemi adına önemli bir başarıydı. Bu süreçte halen Konya Sanayi Odası'nda meclis üyeliğim ile 2015'den beri Türkiye Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği Başkanlığı görevim devam ediyor. Orada da sektör temsilcilerini aynı çatı altında, birlik ve beraberliği sağlayarak, başta kamu menfaatlerini de korumak önceliği ilkesi ile sektörün sorunlarını ilgili devlet birimleriyle paylaşarak çözümler geliştirmek için çaba sarf ediyoruz.

tarzı, duruşu, bakışı, söylemleri, insanlara hürmeti, nezaketi...

Bir de biz ailemizde dedikodu diye bir şey bilmeyiz, o kelime de yasaktır, hiç kimseyi asla konuşmayız, dedikodu etmeyiz, giybet etmeyiz. Babacığımın şu lafı vardı, "Ey başını gör işini." Boş duran adam dedikodu eder, boş duran adamı şeytan caydırır, sakın boş durmayacaksınız" derdi. Ben 5-6 yaşlarımdan itibaren, boş kaldığım anda bile dükkânı süpürdüm veya masaların tozunu alırdım. O zaman perakende zeytin satılıyor, zeytin hunisini 100 gram tartsam bile yıkatırdı. Hiç kimse mükemmel değil ama en iyi olmaya çalışıyoruz. Elhamdülillah çocuklar da güzel yetiştiriler.

Sohbetin başında Annenize de atıfta bulundunuz. Annenizden öğrendiğiniz ilkeler neler oldu?

Bütün anneler kıymetlidir, annenin asla hakkı ödenmez çünkü. "Kendisiyle en çok ilgilenilmesi, ihtiyaçlarının evelemirde karşılanması ve kendisine yakın olunması gereken kimdir?" diye sorulunca Hz. Peygamber (S.A.V.) üç kere "Annendir" buyuruyor. Cennet anaların ayağının altındadır.

Biz üç kardeş de hepimizin birbirimizden daha çok sevildiğini bildik, hiçbirimizde bir ayrımcılık görmedik. Annemin cömertliği,

annemin fedakarlığı, annemin nezaketi çok özeldir. Bir iş sahibi, çalışandan önce işe gelir, çalışandan sonra işinden çıkar derdi. Hala çalışandan sonra şirketten çıkıyorum, bazen sabah toplantılarım oluyor veya yorulunca geç gelebildiğim oluyor ama genelde bu da çok önemli bir düsturdur.

Size bir hatıramı anlatayım. Bir ayın 28'i 29'uydu, buz almak istedim. Maaş almaya bir gün var. "Çalışanlarınız alabildiği zaman siz bir şey alın" demişti. Babacığımın da söylediği gibi çalışanlarımızın maaşını hiç geciktirmedik, Allah'a hamdolsun, Allah kıyamete kadar bunu nasip etsin. O ter kurumadan maaşımızı ödemeye gayret ettik. Çalışanlarımızla, kardeş, arkadaş gibi olmaya çalıştık, bardağın dolu tarafını gördük, biz onların yanında olabildik. Bu şirkette 35-40 yıl çalışan var. Hatta ikinci kuşak üçüncü kuşak aynı aileden çalışanlarımız var.

Üçüncü ve dördüncü kuşak birlikte hangi hedeflere odaklandınız ortak hayalleriniz neler?

Dördüncü kuşak için başında, Allah onları nazarlardan saklasın. Babam öngörülü bir adamdı ve beni 1977'de İngiltere'ye göndermişti. Bize hiçbir zaman harçlık vermedi ama bizi hiç parasız da bırakmadı. Babam şunu söylemişti, "Hesap verebilen hesap sorar" Kardeşimle ben de İngiltere'ye gittik, ben orada iki ay kaldığım süreç içinde, okulumun parası ne aldığım ne içtiğim hepsini tek tek hesabını tuttum. Kardeşine ver de görsün dedi. Kardeşim benden altı ay sonra İngiltere'ye gitti ve o bir yıl kaldı. Babamın inanılmaz bir eğitim metodu vardı.

Hanımlarımız da öyle oldu, hiç parasız kalmadı ama herkes nereye ne harcadığının bilgisini verirdi. Bir gün bile ne benim refikam ne kardeşimin refikası, onda şu vardı bende olmadı, onda bu vardı, bu bende olmadı gibi konuşmalar yaşanmadı. Benim evime buyurun gelin, 42 yıl önce evlendiğimde aldığım koltuğu görebilirsiniz.

Yenilediklerim var ama bir kısmı da duruyor, öyle olunca biz bir de tasarrufla büyüdük. Çünkü şunu söylediler: "Tasarrufun küçüğünü bilmeyen, büyüğünü bilmez." Tasarrufta küçükten başlıyor, küçükten onları öğrendik.

Şirket olarak ikinci yüzyıla kendinizi nasıl hazırlıyorsunuz?

Her geçen gün değişen gelişen çağa öncülük etmeyi hedefleyen bir kuruluş olarak daima planlı, programlı ve sürdürülebilir aynı zamanda esnetilebilir nitelik taşıyan gelecek planları ile faaliyet göstermeye devam edeceğiz. İnsan sağlığını doğal, bilimsel, güvenilir, etik ilkelerle uyumlu ve bireye, topluma, çevreye saygılı ürün ve faaliyetlerle sürekli destekleyeceğiz.

Helvacızade Grubun en büyük zenginliği, farklı disiplinlerden gelen ve yüksek niteliklere sahip çalışanlarıdır. Yüksek nitelikli, yaratıcı ve cesur çalışanların sürdürülebilirliğini sağlamak için hayat boyu öğrenim anlayışıyla çalışanlarımızın eğitimlerine devam etmeleri yönünde her türlü desteği vermeye özen gösteriyoruz. Şirket içinde düzenlediğimiz eğitim programları ile kendilerini sürekli geliştirmelerine uygun ortamı hazırlıyoruz çünkü bu bir ekip işi, birlik ve uyum işi.

Tüm bu faaliyetlerle alt yapımızı da geliştirmeye devam ederek, strateji planlarımızı adım adım hayata geçirmeyi planlıyoruz. İnsan sağlığını desteklemek

ve korumak amacıyla bir araya gelmiş uzman kadromuz ile, bilim ve teknolojinin ışığında, doğal, kaliteli ve yenilikçi ürünler üreten, Anadolu'nun doğal bitkisel kaynaklarını tüm dünya tüketicileri ile buluşturarak, ulusal ve uluslararası pazarlarda sürdürülebilir büyüme gösteren, Türkiye'nin öncü, tercih edilir, güvenilir ve saygın kuruluşu olmaya devam etmek için gayretlerimizi her geçen gün arttırarak çalışmalarımıza devam etmeyi hedefliyoruz.

Tahir Bey, bundan sonra ne yapmak istiyorsunuz?

Markalarımın dünya markası olmasını arz ederim, yani Zade Yağ & Zade Vital'in New York'un meşhur caddesinde 5th Street'de mağaza açmasını isterim. Bütün markalarımızın yani en büyük eksiklerimizden bir tanesi dünya markalarımızın az olması, çok dünya markamız olsun. İlk 100 marka arasında, inşallah 25 tane Türk markası Dünya markası olsun. Cönlüm bunu yapmayı ister ama bunlar da sadece bizim çabamızla olacak şeyler değil.

Bugün bir LG olduysa, Samsung olduysa bir ülkeden dünya markası çıkması bir firmanın tek başına gücü değildir, ona devlet gücü gerekir, öyle olunca biz inşallah o kıvama ulaşabiliriz. Buna en iyi örnek şu anda TOGG. TOGG umarım dünya markamız olur ve dünyanın her caddesinde görürüz. Devlet, TURQUALTY Desteği veriyor ama yeterli olmuyor.

Özellikle markalaşma süreci içinde devletin destek mekanizmalarında bir yenilemeye, bir revizyona mı ihtiyaç var?

Var.

İkinci yüzyılda markalaşmaya ve sürdürülebilirliğe odaklanarak bu alandaki teşvik mekanizmaları mı güçlendirilmeli?

Kesinlikle tartışmasız. Bu bilgisayar çağında daha öne çekildi. Markalar tek başına hem rekabetçi faaliyetlerini en iyi şekilde yönetmek hem de markalaşma yolunda uluslararası pazarda ilerlemek için tek başına yetersiz kalabiliyor. Markaların özellikle uluslararası pazarda büyümelerine yönelik birtakım faaliyetleri için teşvik mekanizmalarının da yenilenebilir, sürdürülebilir ve denetlenebilir bir sisteme adapte edilerek katkı olması çok çok önemli.

Elbette ki her şeyi devletten bekleyemeyeceğimiz de bir gerçek. Bulduğum ortama ne katkı sağladım? Ekibime ne katkı sağladım? Şirketime ne katkı sağladım? Şirketime bugün bir tuğla daha koyabildim mi? Rakamlarını biraz daha arttırabildim mi? Objektif, şeffaf, mantıklı hesap verebilir bir şekilde şirketlerimi büyütebildim mi? Dolayısıyla herkes bunu sağladığı zaman, herkes bir tuğla koyduğu zaman bunun üzerine büyüyecek demektir. Yani her işte olduğu gibi yine burada da hem markalarımıza hem de devletimize birtakım sorumluluklar düşüyor ama planlı ve uyumlu bir sistem ile çalışabiliyor olmakla mümkün. Devletimize suç bulmuyorum, çünkü kolay değil. Dinamikler ve etkenler çok farklı. Şimdi onlarca faktör karşınıza çıkıyor. Onların hepsini bertaraf etmelisiniz. En aşağı 10 kalemde 10 marka çıkartabilirsek bile bu bize çok büyük değerdir diye düşünüyorum ama mutlaka çok güçlü bir ülkeyiz. Ülkemizi çok seviyoruz. Vatandaşımıza güveniyoruz. Biz müstesna bir milletiz. Biz öyle bir milletiz ki bizim girişimci gücümüz, ilişkimiz, zarafetimiz,

nezaketimiz, her yerde her şeye uyum sağlayabiliyor olmamız her millette yok. Öyle olunca bizim çok büyük artılarımız var diye düşünüyorum. Bu ülke çok daha güzel yerlere gidecek diye düşünüyorum. Gençlerle büyüdük.

İzmir bir tarım bölgesi... Siz de bir tarım bölgesinin kanaat önderisiniz. Türkiye tarımdaki gücü özelinde tespitlerinizi almak isterim bu bağlamda. İkinci yüzyılda tarım stratejisi belirlenirken dikkat edilmesi gereken hususlar sizce neler?

Planlama... Bizim arz talep dengemizi doğru yönetebiliyor olmamız lazım. İZELTAŞ üretirken, Zade üretirken veya Ülker üretirken, ETİ üretirken biz standartlar dahilinde ve her an kontrol mekanizmasının hem tüketeciğin devlet tarafından yapıldığı şartlarda üretiliyor. Herkes bu ülkenin insanlarına güzel ürünler sunmaya çalışıyor. Bunun bir sorumluluğu var. O fabrikalar çalışanların ve ülkenin fabrikalarıdır. Dolayısıyla o topraklar da bizim. Bütün Türkiye'nin toprağı 787 bin kilometre alan da hepimizin toprağı, hepimizin payı var orada. Ne ekileceğini çiftçimizin gönlüne bırakamayız.

Biz o toprakların münavebe ihtiyacı nedir? Nerede ne ekilmelidir? Arz talep dengen nedir? Bunlardan birisi yağlı tohumlardır. Uzun yıllardır Türkiye'mizin ilk beşteki ithalat kalemleri içindedir. Biz tarım ülkesiyiz. Üç milyon ton çekirdek ihtiyacımız var. Biz bunun bir buçuk milyon tonunu üretebiliyoruz. Her yıl bir buçuk milyon ton ama çekirdek ama onun ham yağı karşılığını ithal etmek zorunda kalıyoruz. Biliyorsunuz bir yıl patates eksik oluyor, diğer yıl soğan problemi oluyor. Bir fasulye problemi oluyor, diğer yıl nohut problemi oluyor. Mercimekte dünya birincisiydik. Kanada'dan mercimek ithal eder hale geldik. Çukurova pamuğumuz dünyanın birincisiydi. Pamukta ihracatçı

bir ülke idik. Şimdi Yunanistan'dan pamuk ithal eder hale geldik. Şimdi soruyorum. Nasıl gitti bu pamuk bizden? Neden biz pamuk ithal eder hale geldik? Hakikaten çok üzücü şeyler var yaşadığımız ama iş dönüp dolaşır planlamaya geliyor. Arz talep dengesini yönetmemiz lazım. Çiftçi kazanmalı. Çiftçi enflasyona ezilmemeli. Bu sübvansiyon bir zaman hatırlayın doğrudan gelir desteği vardı. Doğrudan gelir desteği dedi ki bunu yapmayın ne olur. Ürüne destek verin. Gelişmiş ülke dediğimiz sorunlarını tarafları ile beraber çözen ülkedir. Devlet neye başkanlık edecek? Devlet regülasyonu sağlayacak. Çiftçiyi toplar, sanayiciyi toplar özel sektörle çiftçiyi birleştirmedeği sürece o planlamayı yapmadığı sürece ve onların zararlarını bertaraf edecek bir süreci geliştirmedikleri sürece bu işleri toparlayacak gibi gözüküyor maalesef. Bunları toparlayabiliyor olmamız lazım.

Bu söyleminizden yola çıkarak İkinci Yüzyılda tarımda seferberliğe mi ihtiyaç var?

Tartışmasız seferberliğe ihtiyaç var. Sağduyuya ihtiyaç var. Birbirimizi dinlemeye ihtiyaç var. İbni Sina'nın bir sözü vardır. "Gıdanız ilacınız, ilacınız gıdanız olsun" der. Bizim beslenme şekillerimiz değişti. Beslenirken kullandığımız ürünler değişti. Bunları kontrol edemiyor hale geldik. Beslenme sistemimizin de elden geçmesi gerekiyor. O zaman ne yapmamız lazım? Doğru ve sürdürülebilir tarımla, sağlıklı beslenmeyle, sağlıklı nesilleri sürdürülebilir halde yaşatmamız gerekiyor. Ve son söz Şeyh Edebalı'yla bitirelim, "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." Birbirimizi hoşgörülle, tevazuyla, nezaketle ve anlayışla karşılayabilmeliyiz. Bilgi ve deneyimlerimizi paylaşabilmeli, birlik ve beraberlik içerisinde; daima daha iyiyi hatta en iyiyi hedefleyerek çalışmalı, bu hedefimiz için çaba göstermeliyiz. Bu vesile ile bir kere daha sizin nezdinizde, EGİAD Başkanı ve EGİAD Ailesi'ne teşekkür ediyorum. ■

“Eğitimde seferberlik ilan edilsin, Cumhuriyet Meydanı’nda
‘Eğitim eğitim eğitim!’ diye bağıracağım”

“Türkiye’yi eğitim kurtaracak”

“Eğitim siyaset üstü tutulmalı, sınav sistemi kaldırılmalı,
müfredat lüzumsuz derslerden arındırılmalı”

İzmir iş dünyasının duayenlerinden Oğuz Tatış, sanayi alanındaki girişimciliği dışında ömrünü hizmet sektöründe eğitime adanmış bir isim... Mihmandarı ise eğitim camiasına İzmir Türk Koleji (İTK) markasını kazandıran babası Bahattin Tatış oldu. Sevgi, saygı, çalışmak ve milliyetçilik ilkelerini hayatının vazgeçilmezi olarak kabul eden Oğuz Tatış, bu ilkeler ile her zorluğu “Oğuz, bu dağı aşacaksın!” sloganıyla aştı. Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında eğitim alanında yapılması gerekenleri konuştuğumuz İTK Yönetim Kurulu Başkanı Oğuz Tatış, “Türkiye’yi eğitim kurtaracak” diyor.

Türkiye'deki eğitim sisteminin mevcut durumu hakkında bilgi verir misiniz?

Bugün siyasetçiler eğitimi siyasi emeller uğruna kullanır hale geldi. Köy enstitüleri büyük bir devrimmiş. Türkiye'yi kalkanıran bir modelmiş. Türk Koleji'nde köy enstitüsü mezunu öğretmenlerin çalıştığını ve okula olan katkılarını gayet iyi hatırlıyorum. Biz ise köy enstitülerini siyasi emeller uğruna kapatmışız. Ondan sonra da eğitimin durumunu incelediğinizde hep böyle her dönem devamlı müfredatı değişen bir konu haline gelmiş. Yap-boz tahtasına döndü. Son dönemde ise eğitime harcadığımız parayı sanki sokağa atar gibi bir havaya bürünmüşüz. Bütün bunları düşündüğümüz zaman maalesef Türkiye eğitiminde sınıfta kalmış, bunun en bariz örneği ise üniversitelerimizin durumu... Atatürk zamanında ve 1955'lere kadar üniversitelerimizde çalışan profesörlerimiz ve elemanları yurtdışına staj-eğitime

Istanbul Türk Koleji markası bize tescilli. Ayrıca Türkiye'deki 64 tane vilayetin isimleri Türk Koleji ismi olarak bize tescilli. Bütün Avrupa'da Türk Koleji markasının tescillini aldık ama yine de diğer illerde de İzmir Özel Türk Koleji olarak adımızı devam ettiriyoruz çünkü markamız İTK diye anılır.

gönderiliyordu. Bütün bunlar bütçe tasarrufu adı altında kesildi. Biz üniversiteleri siyasi emellerimiz uğruna kullanmaya başlamışız. Bu yapılabilecek en büyük hatadır. Çünkü eğitim bir memleketin geleceğidir. Ona göre kılıç kuşanırsan, o memlekette ona göre gelişecektir. Kültür seviyesi açısından değerlendirdiğimizde ne seviyedeyiz? Çok üzücü bir durumdayız. Sağlıktan sonra Türkiye'nin ikinci büyük bütçesini eğitime ayırıyoruz. Harcıyorsun, harcıyorsun, yetiştiremiyorsun. Bu kadar büyük bir kayıp hiçbir zaman yapılamaz. Eğitim vahim bir durumda.

Eğitim seferberliğine mi ihtiyaç var?

Evet, eğitimin seferberliğine ihtiyaç var. Önce siyasilerin elinden eğitimi kurtaracaksınız. Ondan sonra eğitimde seferberlik ilan edeceksin.

Eğitim siyasetçilerin elinde olduğu müddetçe, hiçbir şekilde oraya harcanan para yerini bulmaz. Son zamanlarda geliştirdiğim bir ekonomik teori var.

Nedir?

Türkiye'de istihdam depoları var. İşsizliği azaltmak için askerde 1 milyon kişi, üniversitelerde 4 milyon, lise son sınıflarda ise 1 milyon kişi... Bu noktalar aslında istihdam depolarıdır. Dünya, elektronik ortamda askerlik yaptırıyor. Üniversitede bu kadar talebe ne ihtiyaç var? Sonra üniversite mezunu iş bulamıyor.

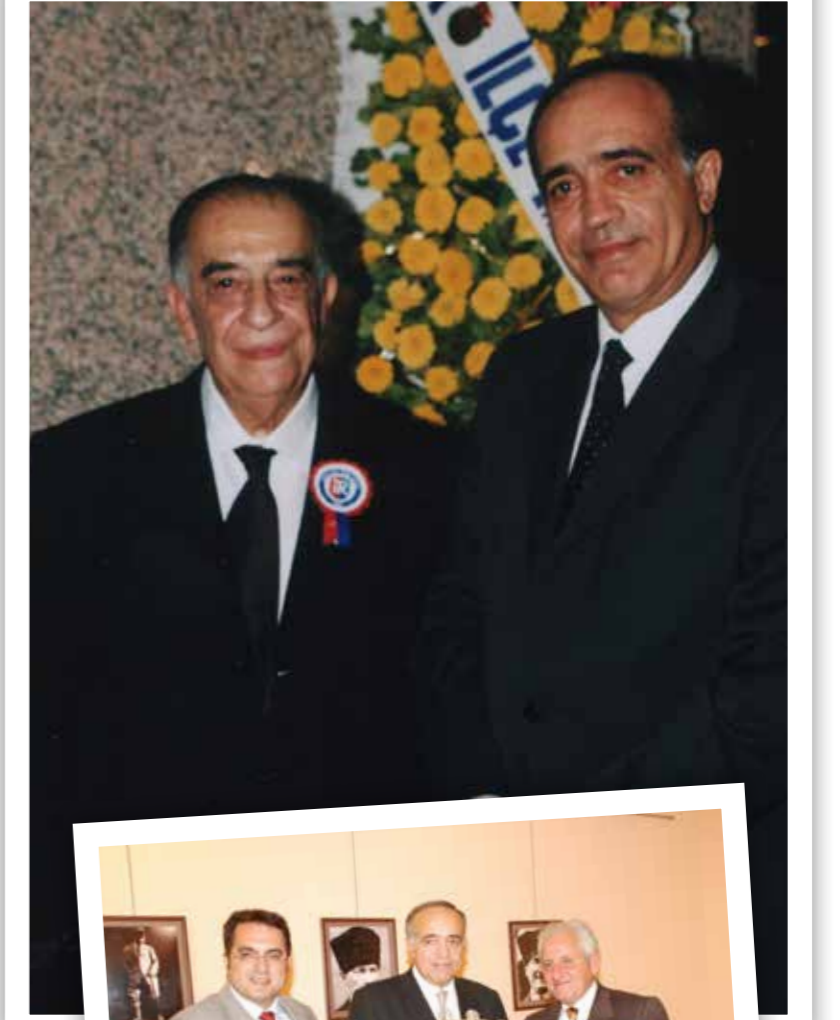
Kimya mühendisinden mezun olan genç için dünyanın parasını harcıyorsun sonra gidip güvenlikte çalışıyor. Biz bu noktaları; işsizliği, istihdamsızlığı gizleme merkezleri olarak kullanıyoruz.

İyice incelediğin zaman siyasiler, "Aman işsizlik olmasın, yüzde 10'un üstüne çıkmasın, bir üniversite daha açalım, bir kitle daha oraya koyalım" diyor. Sonuçta ne oluyor? Memleket batıyor.

Bir üniversite açmanın maliyetini ben bir eğitimci olarak çok iyi bilebiliyorum. Bütün bunları değerlendirdiğin zaman eğitimin çok farklı bir konseptte getirilmesi lazım. Eğitimde bir gün dahi kaybımıza tahammülümüz yok.

Peki, seferberlik ilan edildi diyelim. Önceliklendirilmesi gereken başlıklar neler olmalı?

İlk yapacağım şey, imtihan modasına son vermek çünkü bu da ayrı bir istihdam gizleme merkezi olarak hizmet ediyor. O imtihanlar bittiği anda "Dershaneler, öğretmenler ne olacak?" düşüncesi var. Bunları hiç önemsemem, gözümü karartırım ve imtihan sistemini kaldırıyorum çünkü biz öğrencilerimizin beynini yoruyoruz. İmtihanın becerisi üzerine hareket ediliyor.

Eğitimde seferberliğe ihtiyaç var. Önce siyasilerin elinden eğitimi kurtaracaksınız. Ondan sonra eğitimde seferberlik ilan edeceksin. Eğitim siyasetçilerin elinde olduğu müddetçe, hiçbir şekilde oraya harcanan para yerini bulmaz.

Bu son derece yanlış. Bu çocuğun hayatı imtihan mı? İnanın bir eğitimci olarak biz bugün imtihanlardan dolayı istediğimiz eğitimi çocuklara veremez durumdayız.

Çocuğa eğitimde her şeyi vereceksin. Fiziği ve kimyayı öğreteceksin ama öbür taraftan medeni cesareti de vereceksin. Sporculuğu da vereceksin. Biz bu treni imtihanlarla kaçırmış vaziyetteyiz. Çocuklarımızı çok yoruyoruz.

O zaman bir taraftan da velinin bu konudaki eğitimine yönelik bir revizyona ihtiyaç var.
Kesinlikle...

İkinci yüzyılda ne yapmamız gerekiyor?

Türkiye'nin tüm problemleri eğitimsizliktendir. Bunun başka hiçbir izahı yok.

Bazı tabuları kırmak için ne yapmak gerekiyor?

Milli eğitimi siyasileştirmişiz. Üniversitelerimizin kalitesi o kadar düşmüş vaziyette ki, aradığınız standartlarda öğretmen bulamıyorsunuz. Ne yapıyoruz; alıyoruz genç mezun öğretmenleri yetiştiriyoruz, ondan sonra sınıfta görevlendiriyoruz.

Aslında dolaylı yolla baktığımızda Türk Koleji bir öğretmen okulu gibi de...

Doğru. Buradan yetişen ve görev alan öğretmenlerimiz bugün iyi transfer teklifleri alabiliyorlar.

Sınav modeli kalkmalı, velilerin eğitimi... Sonrasında yapılması gerekenleri nasıl maddelendirirsiniz?

Türkiye'nin şu anda ara teknik eleman ihtiyacı var. Son senelerde sadece çıraklık okullarıyla sanayi kendi teknik elemanlarını yetiştirmeye çalışıyor.

Hadi çıkın piyasaya elektrik veya inşaat teknisyeni arayın, bulamazsınız. Türkiye'nin ara eleman ihtiyacı çok fazla.

Öncelikle üniversite başlığını ele alırım. Bunca açılmış olan tüm üniversitelerin büyük bir kısmını teknik okul haline getiririm. Ben beş defa İstanbul'u nasıl fethedildiğini okumak istemiyorum. İnanılacak gibi değil; ilkokul 1'de okutuyor, 3'te okutuyor, 5'te okutuyor, 6'da okutuyor. Lise 1'e gelince temel eğitimi tekrarlarım. Ondan sonra lise 2'den itibaren çocuğun branş eğitimine başlarım.

Çocukların mesleklere ait bilgileri tam anlamıyla bilmemeleri büyük sıkıntı. Rehberlik öğretmenlerine burada büyük görev düşüyor ama bu sistem Türkiye'de sizce ne kadar sağlıklı işliyor? Çocuklar mesleki eğitimi hangi yaştan itibaren almaya başlamalı?

özşanal

Rehberlik birimleri görevini tam yapamıyor. Mesleklere göre sınav sistemimizde geçerli olan branşlaşma ve buna göre çocuğa verilen dersler lise 2'den itibaren planlanmalı. Rehberlik birimleri bu kademe kadar çocukların meslek seçimini yapacak yönlendirmeleri realize etmeli, çocukların bir karar vermelerini sağlamalı. Eğitimde bir sürü gereksiz masraflarda yapıyoruz. Doğru bir planlama ile bunun da önüne geçebiliriz. Eğitimdeki atamalara siyaset üstü bakacaksınız.

Seçmeli dersler kapsamında mesleki eğitim başlığı olamaz mı?

Olabilir, güzel fikir. Çocuk ne istediğini daha iyi görebilir. Çocuklarımızın potansiyelini fark edebiliriz.

Yetenek avcılığı mı yapmak lazım?

Yetenek avcılığı, tabii ki... Herkesin bir yeteneği vardır, sen onu keşfedeceksin. Çocuğu ona göre yönlendireceksin. Bu memlekete yararlı bir insan haline getireceksin. Biz özel eğitimciler olarak en büyük sorunumuz; vakit... Zaman yönetimi konusunda bir revizyona ihtiyaç var. Eğitimi lüzumsuz derslerden arındırın.

Meslek liseleri konusunda organize sanayi bölgelerinde önemli rol modellerimiz var. Bu modelin gelişimi için neler yapılmalı? Sanayideki eğitim hamlesi için neler yapılmalı?

Türkiye'deki ilk çıraklık okullarından birini kuran insanlardan birisiyim. Hatta o okulun binası hala organize sanayi bölgesinde durur ve üst katında bir çıraklık okulu vardı. Bu çocuklarımız hem de eğitim alıyorlardı. Maaşları da vardı.

Teknik seviyede fabrika üretim sahasında üst seviyede bilgiye sahip çocuklarımız yetişti. Son derece doğru bir sistem. Bu modelin devlet tarafından da desteklenmesi lazım.

Maalesef ne kadar da olsa sanayiciler olarak zaman zaman bu çocuklardan olması gereken yatırımları esirgeyebiliyoruz.

Çünkü dünya teknolojisi durmuyor. Bu çocukları ona göre adapte etmemiz lazım ki yarın iş gücünden yararlanabilelim. Bugünü düşünmekten yarını düşünmüyoruz. İzmir'de otomobil tamircisi bulamıyoruz, matbaacı yok. Ara eleman sorununu çözersek, Türk sanayisi fırlar gider. Özel yetişmiş ara eleman ihraç etmeye başlarız. Tüm dünya yetişmiş insan gücü arıyor. Ben siyasi kadroların yerinde olsam teknikere Almanca öğretebilirim. Almanya ile anlaşma yaparım çünkü yetişmiş insan gücüne ihtiyacı var.

Yeni döneme ilişkin hayallerinizde neler var?

Bina konusunda kapasitemizin yetersiz olduğunu düşündüğümüz bölgelerde çözüm arıyoruz. Örneğin; Çiğli. Bornova'da iki üç sene idare edecek güzel bir kampüsümüz var. İstanbul'da yer arıyoruz. İstanbul'dan İzmir'e çok geldiler. Bir de biz onları ziyarete gidelim!

Peki İstanbul'da lokasyon olarak neresi olacak?

Sarıyer, Nakkaştepe, Levent bölgesinde incelemelerimiz sürüyor. İstanbul'a gideceğiz. Hayalimiz; önümüzdeki beş yıl içinde Türk Koleji markasını İstanbul'da görebilmek.

Sizin markanız İzmir Özel Türk Koleji. Hem Türk adı var hem İzmir adı var. İstanbul'da da İzmir Özel Türk Koleji markası ile mi yer alacaksınız?

İstanbul Türk Koleji markası bize tescilli. Ayrıca Türkiye'deki 64 tane vilayetin isimleri Türk Koleji ismi olarak bize tescilli. Bütün Avrupa'da Türk Koleji markasının tescillini aldık ama yine de diğer illerde de İzmir Özel Türk Koleji olarak adımızı devam ettiriyoruz çünkü markamız İTK diye anılır.

İkinci yüzyılda hem sanayici tecrübenizle hem bir eğitimci hem bir İzmir aşığı olarak genç kuşağa tavsiyeleriniz neler olur?

Seferberlik dediniz, çok güzel bir kelime kullandınız. Eğitimde seferberlik lazım çünkü eğitim Türkiye'mizin geleceği. Bakın bugün Türkiye'deki her şey eğitim eksikliğinden etkileniyor. EGİAD'ın eğitim faaliyetlerini daha arttırması gerekiyor. Kamuoyundaki bütün meclislerde eğitim, eğitim, eğitim diye seferberlik yapmak lazım. EGİAD'ın bu konuyu daha fazla işlemesi gerekiyor. Türkiye'nin geleceği eğitimden geçiyor. Yani bütün Avrupa dizilerine, dünya dizilerine bakın gizli eğitim vardır.

Çocuklarımız birer elmas. Beyinlerine lüzumsuz bilgileri sokarak büyük suç işliyoruz. Bugün internet dediğimiz kavrama girdiğin zaman sonsuz bir bilgi var. Biz çocuklarımızda bu sonsuz bilgiye değil işte yok oyuna, yok paraya, buraya yönlendiriyoruz. Şimdilerde bir de yapay zekâ gerçeği ile karşı karşıyayız. O kadar büyük bir tehlike ki... Yasal ve eğitim ayağında bu tedbirlerin alınması gerekiyor.

Eklemek istediğiniz...

Biz lüzumsuz yere siyasi emellerimiz uğruna bu kadar büyük bir hazineyi bertaraf ediyoruz. Siyasi emellerden vazgeçmeliyiz. Her şey siyaset değil. Ülkemizin menfaatlerini düşünerek çocuklarımızın kültür seviyesini yükseltmeliyiz. EGİAD ve diğer STK'lar da seferber olsun. Yürüsünler. ■

casa

Allover Collection
designed by Mauro Lipparini

+90 232 502 00 34
Mavişehir Mahallesi Caher Dudayev Bulvarı
No:28-G LİVİN Karşıyaka / İZMİR

+90 232 264 74 14
Yeşillik Caddesi No: 241 Karabağlar / İZMİR

casa.com.tr

Köy Enstitüleri, Türkiye Cumhuriyeti için hem bir eğitim, hem bir yurttaşlık ve hem de toplumsal kültürün oluşturulması projesidir

Köy Enstitüleri

Çağdaş Eğitim ve Köy Enstitüleri Derneği olarak geçmişten bugüne Türkiye'nin eğitimde ve kültürde çağdaşlaşma çabalarını ve çağdaşlaşma anlayışını sahiplenerek geleceğe yönelik görüşlerle çağdaş, demokratik ve laik bir Türkiye'nin eğitim ve kültür politikalarının oluşmasına katkı koymak istiyoruz. Bu bağlamda Cumhuriyetin kuruluş döneminde yapılanlar çok önemlidir.

Nusret Doğan ALBAYRAK
Çağdaş Eğitim ve Köy Enstitüleri Derneği Genel Başkanı

Cumhuriyet'in Kuruluş Döneminde Neler Yapılmıştır?

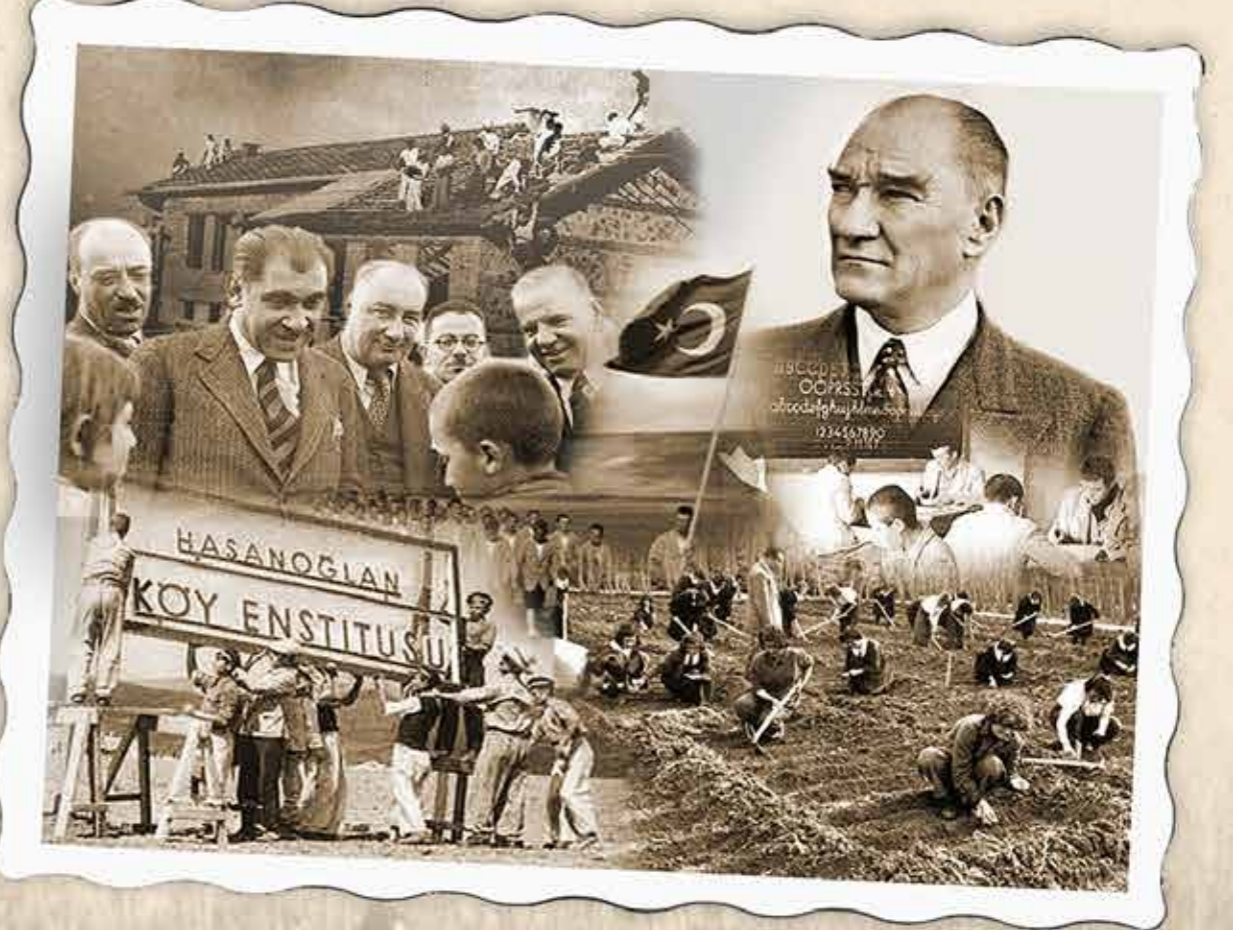
Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nı başlatırken bağımsız, ulusal ve çağdaş bir Türk devleti kurmayı amaçlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletini oluşturan örgütlerin ulusal olması gerektiğini düşünüyordu. Bu bağlamda vatandaşlarının bilgilili ve özgür düşünceli birey olması önemliydi.

6 Mayıs 1920'de TBMM'de Eğitim Bakanlığı kuruldu.

Mustafa Kemal, Millî Mücadele'nin henüz sonuçlanmadığı bir ortamda, yani daha Büyük Taarruz yapılmadan önce savaş ortamında 16-21 Temmuz 1921'de Ankara'da, kadın öğretmenlerin de katıldığı, **Maarif (Eğitim) Kongresi** düzenledi. Kongre açış konuşmasında "**ulusal eğitim**" vurgusu yaptı. Bunu çok önemsemek gerekir. Maarif Kongresini toplayarak Mustafa Kemal Atatürk eğitime ve bilime büyük önem verdiğini göstermiş, bu kongrede yaptığı konuşmada Türkiye'nin millî bir eğitim sistemi kurması gerektiğini vurgulamıştır.

Daha sonra 1922 yılı ekim ayında Bursa'da öğretmenlere seslenirken söylediklerini ibretle her yerde söylemek lazım. Atatürk; "*Milletimizin siyasi ve içtimai hayatı ile fikir terbiyesinde rehberimiz ilim ve fen olacaktır. İlim ve fen nerede ise oradan alacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur.*" Diyerek Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitim anlayışının akıl, bilim ve fen olduğunu vurgulamıştır.

1923'te yaptığı başka bir konuşmada da şunları söylemiştir: "**Memleketimizi,**

toplumumuzu gerçek hedefe, mutluluğa erdirmek için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin istikbalini yoğuran kültür ordusu... Bu ikinci ordu olmadan, birinci ordunun verimli sonuçları kaybolur."

Atatürk, 1 Mart 1923'te eğitim devriminin boyutlarını şöyle ortaya koydu: **"Uygulamaya dayanan yaygın bir eğitim öğretim için vatanın önemli merkezlerinde çağdaş kütüphaneler, botanik ve hayvanat bahçeleri, konservatuvarlar, atölyeler, müzeler ve güzel sanatlar sergileri kurmak... Bütün yurdu matbaalarla donatmak gerekmektedir."**

Daha sonra 1923 yılında I. Heyet-i İlmîye, 1924 yılında II. Heyet-i İlmîye, 1925 yılında III. Heyet-i İlmîyeler toplanmıştır. I., II. ve III. Heyet-i İlmîye toplantılarında ilköğretim konusu tartışılmış ve önemli kararlar alınmıştır. İlköğretimle ilgili çok önemli görüşler ortaya konulmuş ve ilköğretimin gelişimini etkileyen, yönlendiren ve niteliğini geliştiren çok önemli kararlar da alınmıştır.

Atatürk'e Dumlupınar Başkomutanlık Muharebesinin ikinci yıldönümünde yöneltilen "Cumhurbaşkanı olmasaydınız ne olmak isterdiniz?" sorusuna "Maarifin başına geçmek isterdim." yanıtını veren Atatürk, böylece, milli eğitime ne kadar önem verdiğini belirtmiştir.

Mustafa Necati'nin Milli Eğitim Bakanlığı döneminde, 3 Mart 1924'te **Tevhidi Tedrisat Kanunu** ile öğretim birleştirildi. Bütün okullar Eğitim Bakanlığı'na bağlandı. **Medreseler kapatıldı. Misyoner Okullarının çoğu kapandı.** Mustafa Necati çok önemli değişimler yapıyor. Talim Terbiye Kurumu kuruyor, ilk defa yurt dışına öğrenci gönderme projesi geliştiriyor.

1921 ve 1923 ve 1946 arasında Eğitimde baktığımızda bir bütünsellik vardır. İlericilik vardır.

Her değişim kendi ardını yaratarak sürüyor.Önemli bir coşku yaşıyor.

Atatürk, eğitim devrimini, bu konuda uzman yetenekli ellere bıraktı. **Mustafa Necati, Dr. Reşit Galip, Rüştü Uzel, Cevat Dursunoğlu, İsmail Hakkı Tonguç, Hasan Ali Yücel** gibi isimler Cumhuriyetin eğitim devrimini şekillendirdiler.

Mustafa Kemal Atatürk, eğitimin temel hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve hedefe ulaşacak eğitim politikalarının tespit edilmesi için 1924-1934 yılları arasında altı defa rapor hazırlatmıştır. Dikkatinizi çekerim, eğitimle ilgili taraflar ve uzmanlar altı ayrı rapor hazırlamıştır. Bu raporlar doğrultusunda eğitimin çağdaş ilkeleri ortaya çıkarılmaya çalışılmış, böylece eğitimin yaşanılan çağa uygun olacak şekilde çağdaş, akılcı, bilimsel, karma, laik, disiplinli

ve işe yarar olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitimin ülke kalkınmasını hedeflemesi ve kendine güven duyan nesiller yetiştirmesi gerektiği vurgulanmış, eğitim ülküsünün Türkiye'nin bağımsızlığına, kendi benliğine ve milli geleneklerine uygun olması kararlaştırılmıştır.

1926'da eğitim her kademedede parasız hale getirildi.

1927'de kız-erkek öğrencilerin bir arada olduğu karma eğitime geçildi.

1928'de Türkçenin yapısına uymadığı için okuma-yazmayı güçleştiren Arap Alfabesi kaldırıldı yerine, Türkçenin yapısına uygun Latin kökenli Yeni Türk Alfabesi kabul edildi.

Halka yeni alfabeyi öğretmek için **Millet Mektepleri** açıldı. Okulsuz köyler için **Gezici Dersaneler, Seyyar Muallimler, Gezici Kütüphaneler** uygulamaları başlatıldı.

1929'da **Arapça ve Farsça** dersleri müfredattan çıkarıldı.

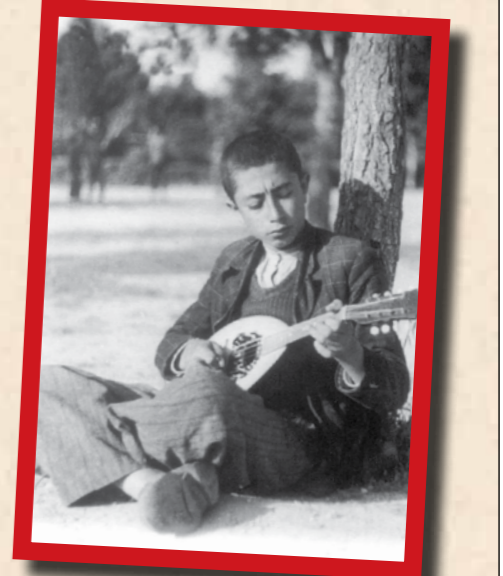
1930'larda okul programlarındaki zorunlu din dersleri önce azaltıldı, sonrasında **köy ilkokulları hariç** müfredattan çıkarıldı. Buna karşın 1930'larda okul kitaplarında **"Evrım Kuramı"**na yer verildi.

1932'de Halkevleri ve Halkodaları kuruldu. Buralarda halka kültür-sanat başta olmak üzere çok çeşitli konularda çeşitli bilgiler verildi, çeşitli kurslar düzenlendi. Halkevi kütüphaneleri sayesinde halk kitaba ulaşabildi.

Cumhuriyet Kurulurken Okullarımız ne durumdaydı: 1923'te cumhuriyet ilan edilirken Türkiye'de 40 bin köy, buna karşılık şehir, kasaba ve köylerde sadece 4.894 ilkokul vardı. Bu ilkokullara toplam 341.941 ilkokul öğrencisi devam ediyordu. Bu öğrencilerin 273.107'si erkek, 62.954'ü kızdı. Toplam öğrenci sayısının sadece yüzde 18'ini kızlar oluşturuyordu. Bu okullardaki öğretmen sayısı 10.238'di.

Köy Enstitüsü kuruluşunda iki isim çok önemlidir. Birisi Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel diğeri ilköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç. Özetle söylersek Köy Enstitüleri`nden 17 bin 300 öğretmen yaklaşık 1500 sağlıklı mezun olmuştur. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan, Mayıs 1936'da TBMM'de yaptığı bir konuşmada, 40 bin köyden 35 bininde okul olmadığını ve mevcut ilköğretmen okullarından mezun olan öğretmenlerle bu köylerin okula kavuşturulması için yüz yıl beklemek gerektiğini açıkladı.

Tüm ülkede sadece 72 ortaokul, bu ortaokullarda sadece 5.905 öğrenci ve 796 öğretmen vardı. Tüm ülkede sadece 23 lise, bu liselerde 513 öğretmen ve sadece 1.241 öğrenci vardı. Mesleki ve teknik öğretimde ise toplam 64 okulda, 583 öğretmenin gözetiminde 6.547 öğrenci öğrenim görüyordu. Ortaokullarda sadece 543, liselerde ise sadece 230 kız öğrenci okuyordu. Öğretmenlerin üçte biri öğretmenlik eğitimi görmemişti. Ülke genelindeki 9 fakülte ve yüksekokulda 307 öğretim elemanı ve 2.914 öğrenci vardı. Türklerin okul, öğrenci ve öğretmen azlığına karşın yabancıların okul, öğrenci ve öğretmen sayıları hayli fazlaydı.

Cumhuriyetin ilanı sonrası köy okulları başta olmak üzere yeni ilkokullar, ortaokullar, liseler açıldı. 1934'ten itibaren kız sanat ve yapı enstitüleri, ticaret okulları, kız teknik, erkek teknik yüksek öğretmen okulları açıldı. 1927-1933 arasında 5 yeni sanat okulu açıldı. Daha sonra bu okullar **kız enstitülerine** dönüştürüldü.

1940-1941'de bu okulların sayısı 15'e ulaştı. Kız ve erkek meslek okullarının sayısı 1938'de 50'ye çıktı. Kız meslek okullarına devam eden öğrenci sayısı da 1931-1938 arasında 717'den 10.130'a yükseldi. 1937'den itibaren köylere

öğretmen göndermek için **Köy Eğitimcileri Projesi** başlatıldı. Bu proje **Köy Enstitülerinin** altyapısını oluşturdu.

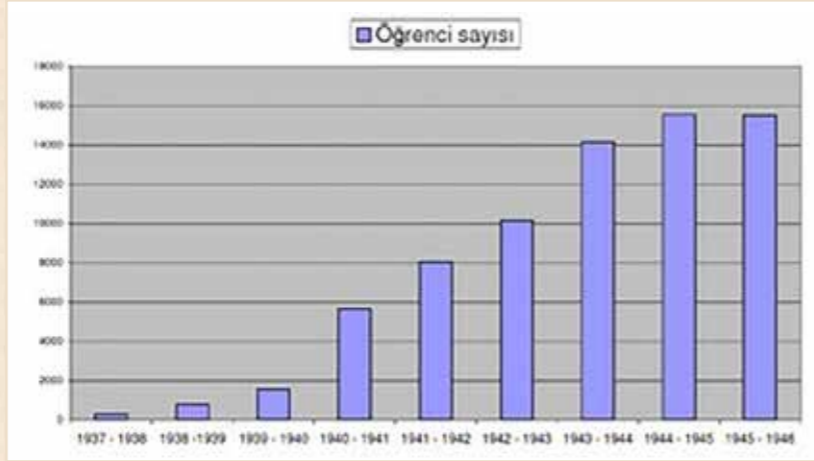
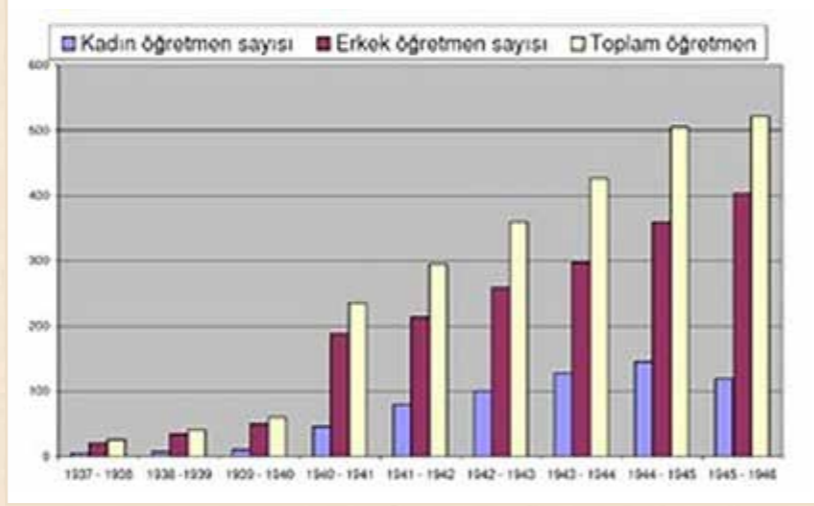
1933'te Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü açıldı. Ülkenin dört bir yanında tarım enstitüleri ve tohum islah istasyonları açıldı. Ayrıca Osmanlı'dan kalan 3 tarım okulu iyileştirildi ve bunlara ek, 13 farklı ilde **13 yeni tarım okulu açıldı.** 1930'ların sonundan itibaren **Sümerbank fabrikalarında fabrika ilkokulları açıldı.**

Ankara'da Musiki Muallim Mektebi (1924), Hukuk Mektebi (1925), Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü (1926), İsmet Paşa Kız Enstitüsü (1928), Milli Musiki Temsil Akademisi (1934), Siyasal Bilgiler Okulu (1936), Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi (1935), Devlet Konservatuarı (1936) açıldı. **1933'te Üniversite Reformu** yapılarak İstanbul Darülfünunu çağdaş bir üniversiteye dönüştürüldü. **1940'ta, Hasan Ali Yücel, İsmail Hakkı Tonguç öncülüğünde "eğitim içinde üretim, üretim içinde eğitim" sloganıyla özgün bir eğitim-öğretim modeli olan Köy Enstitüleri hayata geçirildi.**

Cumhuriyetin eğitim devrimi sonrası okul, öğrenci ve öğretmen sayılarında olağanüstü artışlar oldu. Örneğin, 1923'te 4.894 olan ilkokul sayısı, 1940'ta 10.596'ya çıktı. 1923'te 72 olan ortaokul sayısı 1940'ta 283'e çıktı. 1923- 1940 arasında ilkokulda okuyan öğrenci sayısı yaklaşık 342 binden 956 bine, ortaokullarda okuyan öğrenci sayısı yaklaşık 6 binden 95 bine, liselerde okuyan öğrenci sayısı 1.241'den 25 bine çıktı. Mesleki ve teknik okul sayısı 64'ten 103'e, buralardaki öğrenci sayısı da yaklaşık 6 binden 20 bine çıktı. 1923'te ülkede sadece 9 yüksekokul varken bu sayısı 1940'ta 20'ye çıktı. Yükseköğretimde yaklaşık 3 bin olan öğrenci sayısı da 13 bine çıktı.

Köy Enstitüleri Nasıl Kuruldu

Köy Enstitüsü kuruluşunda iki isim çok önemlidir. Birisi Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel diğeri

İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç. Özetle söylersek Köy Enstitüleri'nden 17 bin 300 öğretmen yaklaşık 1500 sağlıkçı mezun olmuştur.

Dönemin Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan, Mayıs 1936'da TBMM'de yaptığı bir konuşmada, 40 bin köyden 35 bininde okul olmadığını ve mevcut ilköğretmen okullarından mezun olan öğretmenlerle bu köylerin okula kavuşturulması için yüz yıl beklemek gerektiğini açıkladı. Saffet Arıkan, Cumhuriyet Türkiye'sinin bu duruma göz yumamayacağını belirterek, sorunun çözümü için, eğitimciler kursları modelini yürürlüğe koydu.

Eğitmen kursları olarak başlayan eğitimin yaygınlaştırılması çabaları başarılı olunca 1937'den itibaren

3KA
Tekstil

www.3katekstil.com

*İşini Sanata
Dökenler İçin...*

**16 YILLIK DENEYİM İLE
KALİTELİ HİZMET, KARŞILIKLI GÜVEN**

- İlaç Sektörü Üniformaları
- Medikal Üniformalar
- Üretim Tesis Üniformaları
- Gıda Sektörü Üniformaları
- İş Güvenliği Üniformaları
- Otel Üniformaları
- Özel Güvenlik Üniformaları
- Yönetici Kıyafetleri
- Promosyon Ürünler
- Firmalara Özgü Tasarım Çalışmaları

Okula ve sınıflara giremeyen eğitim ilke ve yöntemlerini, doğanın içinde hayata geçirmek gibi bir görev üstlenmiştir.

İsmail Hakkı Tonguç'un "iş için, iş içinde, iş yaparak eğitim" olarak tanımladığı Köy Enstitüleri modeli ülkemizde yeni bir dönemi yaşatmaya başlamıştır.

Köy Enstitüleri'nden yetişen kuşak yapı ustalığı yapmışlar, tarımla uğraşmışlar, resimle heykelle uğraşmışlar. Türkiye'nin aydınlık yarınlarını yetiştirmiş Köy Enstitüleri.

köylere öğretmen göndermek için Köy Eğitimleri Projesi başlatıldı. Bu okullar, 1940 yılında açılacak köy enstitülerinin temelini oluşturdu.

Hasan Ali Yücel'in Milli Eğitim Bakanlığı döneminde Köy Enstitüleri eğitim ve kültür devriminin en önemli projesi olarak 17 Nisan 1940 tarihinde TBMM de yasalaşarak kuruldu. Köy Enstitülerinin her biri kurulduğu bölge önemli değişimler ve gelişmeler yaşadı. Her köy enstitüsü bölgesinin yaşam ve ekonomisine uygun dersleri müfredatına eklemiştir.

Köy Enstitüleri sisteminin eğitimimize katkısı, o güne yalnızca teorik olarak kitaplarda okutulan bilgilerin değil, öğrenilenlerin yaşamla buluşması olmuştur.

İlk kurulduğunda okuma yazma oranı Türkiye`de nüfusun yüzde 5`i civarındadır. Türkiye halkının yüzde 75`inden fazlasının köylerde yaşadığı bir dönemde, tarımla kalkınmaya çalışan bir ülke için kritik dönemde kurulmuş. Bunun mimarlarından birisi olan dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç'u da anmadan geçemeyiz."

Köy Enstitüleri Nerelerde Kurulmuştur?

Anadolu'da 21 farklı yerde demir yollarına yakın lokalde Köy Enstitüleri kurulmuştur. Nereleridir bu yerler?

Köy Enstitüleri 21 yerde kurulmuştur. İlk Köy Enstitüsü İzmir'de Kızılçullu Köy Enstitüsü olarak 1939 yılında açılmıştır. Daha sonra Eskişehir'de Çifteler, Edirne'de Kepirtepe ve Kastamonu'da Gök köy Köy Enstitüsü kurulmuştur.

Daha sonra Arifiye Köy Enstitüsü Sakarya'da, Aksu Köy Enstitüsü Antalya'da, Savaştepe Köy Enstitüsü Balıkesir'de, Gönen Köy Enstitüsü Isparta'da, Düziçi Köy Enstitüsü Adana'da, Pazarören Köy Enstitüsü Kayseri'de, Akpınar Köy Enstitüsü Samsun'da, Beşikdüzü Köy Enstitüsü Trabzon'da, Cilavuz Köy Enstitüsü Kars'ta, Akçadağ Köy Enstitüsü Malatya'da, İvriz Köy Enstitüsü Konya'da, Hasanoğlan Köy Enstitüsü Ankara'da, Pamukpınar Köy Enstitüsü Sivas'ta, Pulur Köy Enstitüsü Erzurum'da, Dicle Köy Enstitüsü Diyarbakır'da, Ortaklar Köy Enstitüsü - Aydın'da, Ernis Köy Enstitüsü Van'da kurulmuştur.

Köy Enstitüleri müfredatı nasıldı?

Köy Enstitüleri, yurttaş, birey ve toplumsallaşma için tarihimizin en önemli eğitim ve toplumsal kültür projesidir. Müfredatın uygulanmasında zorlu bir süreç yaşanmıştır. Çünkü bu okullara gelen öğrencilerin çoğu henüz okul ve öğretmen görmemişlerdi. İlk zamanlarda köy insanını tanımayan öğretmenlerin ümitsizliğe düştüğü bile olmuştur.

Atatürk'ün eğitimin devriminin temelinde öğretmen vardı. "Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır" diyen Atatürk, "Hiçbir zaman hatırlınızdan çıkmasın ki, Cumhuriyet sizden 'fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister" diyerek de Cumhuriyetin eğitim felsefesinin temel amacının "özgür düşünen insan" yetiştirmek olduğunu ortaya koydu. Aradan 100 yıl geçti. Cumhuriyetin birliği esas alan, eşit, yaygın, karma, parasız, akıl ve bilim temelli, laik ve ulusal karakterli, evrensel nitelikli eğitim-öğretim sistemi her geçen gün daha da zayıflatılmaktadır.

Eğitim programlarına bakıldığında, okullar 21 farklı tarım bölgesinde kurulduğundan ilk yıllarda her enstitü kendi öğretim programını kendisi yapmıştır. Köylü çocuklarını köyün ihtiyaçlarına göre yetiştirmek için öncelikle şehir okullarındaki eğitim programlarından faydalanılmıştır. Bu nedenle ilk programlar, modern bir eğitim programından ziyade öğretmenlere rehberlik edecek bir kılavuz niteliğindedir. Hepsinin ortak özelliği, özlerini laiklik ve müspet ilimlerin oluşturmasıydı.

Okullar tarıma elverişli arazilerdeki köylere yakın kurulduğundan, Hayat Bilgisi, Tabiat Bilgisi, İş ve Ziraat Bilgisi derslerinin içerikleri köy ihtiyaçlarına uygun olarak düzenleniyordu. Hedefler genel olarak belirleniyor, program dersler ve konu dağılımlarından oluşuyordu. Hedeflerden biri de köylüye alternatif tarım teknikleri öğretmekti. **Köy enstitülerinde dersler hem teorik hem de uygulamalı olduğu için, yılın 11 ayı eğitim veren bir kurumdu.**

1943 yılında oluşturulan eğitim programına göre dersler Genel Kültür, Ziraat ve Teknik olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktaydı. Öğrenciler haftada 44 saat ders görüyorlardı. Bunun 22 saati meslek dersleri içinde olmak üzere Genel Kültür dersleri, 11'er saati ise Ziraat ve Teknik dersleriydi.

Ziraat Dersleri ve Çalışmalarında Tarla Ziraatı, Bahçe Ziraatı, Fidancılık, Meyvecilik ve Sebzeçilik Bilgisi, Sanayi Bitkileri Ziraatı, Zooteknik, Kümes Hayvanları Bilgisi, Arıcılık, İpekböcekçiliği, Balıkçılık ve Su Ürünleri Bilgisi, Ziraat Sanatları konuları yer almaktaydı.

Teknik Dersler ve Çalışmalarda ise köy demirciliği, nalbantlık, motorculuk, marangozluk, tuğlacılık, kiremitçilik, taşçılık, kireççilik, duvar ve sıvacılık, betonculuk gibi derslerin yanında kız öğrenciler için ise dikiş-biçki, nakış, örücülük ve dokumacılık, ziraat sanatları konuları vardı.

Ders programlarına bakıldığında çevre ve öğrenciye göre eğitim programı geliştirme uygulaması eğitimimize ilk kez girmiştir. Bu ise çağdaş ve demokratik bir eğitim anlayışıdır. **Bunun yanı sıra uygulanan eğitimin en önemli özellikleri içerisinde;**

- a) Her öğrenci mutlaka bir müzik aleti çalmak zorundaydı.
- b) Eğitim sistemindeki aksaklıkları görüşmek ve düzeltmek için her hafta cumartesi toplantıları yapılırdı.
- c) Enstitünün tüm işleri öğretmenler ve usta öğreticiler gözetiminde öğrenciler tarafından yapılırdı.
- d) Yeni kurulan enstitülere daha önce kuranlar tarafından yardım ekipleri gönderilirdi.

Programlar "yarım gün, tam gün, haftalık" olmak üzere, oran ve ağırlıklar değiştirilmeden uygulanabilir. Bundan başka "acele yapılması gereken bina, yol, köprü, su arki, belli bir müddet zarfında bitirilmesi zaruri olan ekim işleri, hasat, harman ve benzeri gibi önemli işler çıktığı taktirde, gereğine göre yeter sayıda ya da bütün öğrenci ve öğretmenler, bütün gün veya birkaç gün aynı işte çalışırlardı. Bu gibi işlere iştirak ettirilen öğrencinin, o müddet içinde devam edemediği ders veya işler için, bundan sonraki çalışma planlarında gerekli zaman ayrılarak kaybettikleri telafi edilirdi.

Programa bakıldığında ayrıca ders yükünün oldukça ağır olduğu görülmektedir. Ancak öğrencilerin kişiliğini ve yaratıcılığını geliştiren uygulamaları içerir. Mesela öğrenciler her yıl 25 tane klasik roman okumakla yükümlüydü. Bu ise öğrencilere hatırı sayılır entelektüel birikim sağlamıştır. Derslerin uygulamalı ve okulun yatılı olmasıyla bu yük biraz hafifletilmiştir.

Görüldüğü gibi Köy enstitüsü mezunu bir öğretmen defter kitap eğitimi dışında ziraat,

sağlık, inşaat, demircilik, terzilik, balıkçılık, arıcılık, marangozluk gibi pek çok alanda uygulamalı eğitim görüyor ve bu alanlarda bilgi sahibi oluyordu. Hatta öğretmenler köylerine gittiklerinde köylülerin de desteğiyle kendi okullarını inşa edebiliyordu.

Köy Enstitüleri genç Cumhuriyet'in büyük değişim projesidir. Yeni toplumsal değerler kazandırarak çağdaş yaşam düzeyine ulaşmayı hedeflemiştir. 1946 yılında toplam köy öğretmeni sayısı 18426 iken bu sayının içindeki köy enstitüsü kökenli öğretmen sayısı 13182 olduğunu görüyoruz. Buradan bile Köy Enstitülerinin ne kadar önemli katkılar sağladığını anlamak mümkün.

Yani, Köy Enstitüleri ülkemizin çağdaşlaşmasında spordan sağlığa, kültürden edebiyata, tarımdan inşaata, teknolojiye bilimden çevreden doğaya, üretimden yaratıcılığa, demokrasiden adalete kadar her konuda demokratik, laik ve bilimsel karma eğitim vererek özgün öğretmenler yetiştirme deneyimidir. Hümanist, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller için öğretmen önemli bir adımdır.

Cumhuriyet`in eğitim politikası kamucu, demokratik, laik, bilimsel ve nitelikli eğitimidir. Hasan Ali Yücel'in Türkiye Büyük Millet Meclisinde söylediği şu sözleri sizle paylaşmak istiyorum.

"Köy Enstitüleri ilkesi, bu pratik ilke tamamıyla bizimdir. Taklit değildir. Türkçe buluştur.

Benzersizdir. Çünkü millet sevgisi gibi bir kaynaktan ilhamını almıştır. Pedagoji kitapları yazmaz, klasik pedagoji bilmez. Bilmezler, çünkü bir eğitim kuramı değil, ulusal bir kalkınmanın temel ilkesidir ve onun gerçekleşmesi, hayata geçmesi atılımıdır. Biz bu müesseselere köy öğretmen okulu demedik. Çünkü evvelce bu isimde müesseseler vardı. Bunlar yepyeni şeylerdir.

Biz köy enstitülerini sadece içerisinde nazari tedrisat yapılan bir müessese olarak almadık. İçerisinde ziraat sanatları, demircilik,

basit marangozluk gibi ameli bir takım faaliyetlerde bulunduğu için okul adıyla anmadık, enstitü diye isimlendirmeyi uygun gördük."

UNESCO 1997 yılını Hasan Ali Yücel yılı ilan etti.

Son birkaç şey daha söylemek istiyorum. Atatürk'ün eğitimin devriminin temelinde öğretmen vardı. **"Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır"** diyen Atatürk, **"Hiçbir zaman hatırımdan çıkmasın ki, Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister"** diyerek de Cumhuriyetin eğitim felsefesinin temel amacının **"özgür düşünen insan"** yetiştirmek olduğunu ortaya koydu.

Aradan 100 yıl geçti. Cumhuriyet'in birliği esas alan, eşit, yaygın, karma, parasız, akıllı ve bilim temelli, laik ve ulusal karakterli, evrensel nitelikli eğitim-öğretim sistemi her geçen gün daha da zayıflatılmaktadır. Ülkemizin ekonomik sorunları ve halkın fakirleştirilmesi sürecinde eğitime erişim günden güne zorlaşmaktadır.

Ekonomik yetersizlikler her alanı olduğu gibi eğitimi de olumsuz etkilemektedir. Laik eğitim rafa kaldırılmış yerine akıldan, bilimden, pedagojiden ve fenden uzak, dine ve hurafeye dayalı müfredat ve uygulamalar yer almaktadır. Parasız eğitim ile nitelikli eğitim almak neredeyse imkansız hale gelmiştir.

Cumhuriyetin temelinde eğitim ve kültür devrimi önceliklidir. Devletin tasarruf yapması gereken alanlardan en sonuncusu eğitim olmalıdır. Çünkü eğitim aracılığı ile ülkenin geleceğine yatırım yapılmaktadır.

Burada bir şeyi defalarca ifade etmemiz gerektiğini belirtmek istiyorum. **"Türkiye Eğitim ve Kültür Devrimini" yeniden yapmak durumundadır. ■**

100 YILDIR ATAMIZIN IŞIĞINDA, CUMHURİYETİMİZİN Golundayız

Başladığımız her işte, ilerlediğimiz her yolda, Mustafa Kemal Atatürk'ün bize armağan ettiği Cumhuriyetimizin değerlerine sahip çıkmaya devam ediyoruz.
29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun!

Cumhuriyet'e Sesleniş

Atatürk'ümüzün yolunda yürüyerek,
kaybettiklerimizi geri kazanacak,
çağdaş dünyaya, demokrasiye, hukukun
üstünlüğüne, adalete, bilime, sanata
ayarlanmış tüm kurumlarımızla yeniden
doğacağız, söz sana Cumhuriyet'im!
Sen var oldukça biz, biz var oldukça sen
hep var olacaksın!

AYŞE KULÜN

Ben 1941 yılının Türkiye'sine İstanbul'da doğdum.

Gururluydum; Müslüman ağırlıklı bir İmparatorluğunun enkazından çağdaş bir toplum yaratmayı başarmış insanlardan birinin kızıydim.

O mucizenin başlangıcına yetişemesem de yoktan var edilmiş ülkenin gelişim yıllarına tanıklık etmiştim. Cumhuriyetlerini dünyanın en ileri devletlerinin hizasına getirmeye yeminli diğer babaların kalbi gibi, benim babamınki de vatani için atıyordu. Babalarımız yani Cumhuriyetin ilk kuşağı umutla, gayretle, fedakarlıkla bin türlü hastalığı aşılarla yenmek, bataklıkları kurutup, yanmış toprakları canlandırıp verimli hale getirmek, yollar, barajlar, köprüler inşa etmek ve en önemlisi yüzde doksani okuma yazma bilmeyen cahil halkı eğitmek için seferber olmuşlardı. Şanslıydim; İlk okulu Anadolu'nun bağrında, bir hamlede yüz yılları aşmış, Yeni Çağ'a atlayabilen ve ilkel bir Anadolu kasabasından bir başkente evrilen Ankara'da okudum.

19. Yüzyılın ancak ikinci yarısında kazanabildikleri kadı nikahı ve mirastan üçte bir pay hakkı için sevinen, ortaokula 1862, üniversiteye ise 1914 yılında kavuşabilen büyük annelerimden çok daha şanslıydim üstelik; çünkü Türk yasaları önünde her alanda erkeklerle eşit doğmuştum!

Kıvançlıydim; 1970'li yılların sonuna kadar eğitimcilerinin %60'ı, finans sektöründe çalışanlarının %50'si, hukukçularının %40'ı, hekimlerinin, eczacılarının %30'uyla Avrupa devletleri arasında, çalışma hayatına kadın katkısı en fazla olan ülkenin yani Türkiye'min vatandaşıydim! Ömrümün ilk altmış yılı boyunca çeşitli

engellere takılsa da hep ilerlemesini seyrettiğim, yaklaşık on sekiz yıldan beri de itibar kaybına şahit olduğum Cumhuriyetim için bugün hâlâ şunları söyleyebiliyorum:

On sekizinci yüzyıldan itibaren topraklarının beşte dördü kaybedilmiş, kalan beşte biri de işgal edilmiş vatanımı düşman çizmesinden kurtaran Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları kurdu seni, Cumhuriyetim. Senin sayende birey oldum, erkeklerle her alanda eşit oldum, vatanın tüm evlatlarına ilk okul birden üniversite sona kadar armağan edilen çağdaş eğitim yuvalarında, senin değerlerinle eğitildiğim için kimseye muhtaç olmadan yaşadım, çalıştığım her alanda erkeklerle birlikte çalıştım, ekmeğim paramı kendim kazandım, başım asla öne eğilmedi.

Ne var ki bir süredir boynum bükük... senin fabrika ayarların bozulurken, sezemediklerimiz, göremediklerimiz, engelleyemediklerimiz için benim kuşağımı ve yetiştirdiğimiz kuşakları başışla.

Evet üzgünüz ama umutsuz değiliz. Seni çok daha kötü şartlarda kuran Atatürk'ümüzün yolunda yürüyerek, kaybettiklerimizi geri kazanacak, çağdaş dünyaya, demokrasiye, hukukun üstünlüğüne, adalete, bilime, sanata ayarlanmış tüm kurumlarımızla yeniden doğacağız, söz sana Cumhuriyet'im! Sen var oldukça biz, biz var oldukça sen hep var olacaksın! ■

EÇEV Yönetim Kurulu Başkanı
Yıldız İşçimenler Ünsal: Eğitimde fırsat eşitliğine katkıda bulunmak, elimden ne gelirse ortaya koyabilmek adına bu görevdeyim

“Birinin hayatına dokunduğumda, faydalı olduğumu hissediyorum. Bu o kadar güzel bir duygu ki!...”

Elli yaşındaki insan artık önünde tüm gücüyle yararlı olabileceği en çok on beş ya da yirmi yılı olduğunu çok iyi bilir. O yüzden Tolstoy'un dediği gibi; “Mutluluk, hayata bakış açındadır.”

Ege Çağdaş Eğitim Vakfı (EÇEV) Yönetim Kurulu Başkanı Yıldız İşçimenler Ünsal, YARIN Dergisi'nin bu sayıda konuğu oldu. EÇEV'in yeni dönem hedefleri hakkında bilgi veren Ünsal ile Türkiye'deki eğitim sistemini ve bu alanda yapılması gerekenleri konuştuk.

EÇEV'in kuruluş hikayesi ve çalışmaları hakkında bilgi vermişsiniz?

EÇEV, 1995 yılında kuruldu. Aslında o dönemde Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği faal durumda. Dönemin Başkanı Türkan Saylan, "İzmir'de şube olmayın" diyor. Buradaki birkaç insanla konuşuyor ve ayrı bir derneğin kurulmasını istiyor.

Neden?

İşlerin daha hızlı ilerlemesi için böyle bir karar alınıyor. Aslında Ege Çağdaş Eğitim Vakfı'nın kurulmasının temelini kendisi atıyor. Kuruluş günü de bu mutluluğu paylaşmak için burada hazır bulunuyor. Bir avuç insan eğitimde fırsat eşitliği için yola çıkıyor. Eğitimde fırsat eşitsizliğinin önüne geçmek için çaba veriyoruz.

O gün neyi amaçlayarak yola çıktılar ve nasıl yol alıyorsunuz?

Buradaki amaç sadece çocuklara ve gençlerimize burs vermek değil. Burs verdiğimiz çocuklar arasında ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri var. Bu yıl 550 bursiyerimiz var. Bunun yaklaşık 400'ü üniversite öğrencisi.

Sadece burs vermiyoruz. Bizim 3 ayrı noktada etkinlik merkezimiz faaliyet gösteriyor.

Cumhuriyetimizin 100. yılı kapsamında 23 Ekim Pazartesi günü Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde BALEV ortaklığı ile Ferhat Göçer, Aldırma Gönül Müzikali sahneye koyuldu. Eğitimde fırsat eşitliği konusunda farkındalık yaratmak için bu etkinliği düzenledik.

Yakın zamanda bir de gezici eğitim birimimiz oldu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bize tahsis ettiği Yamanlar ve Altındağ'da etkinlik merkezlerimiz ile Salihli'de EÇEV'in kendisine ait binasında bir etkinlik merkezimiz bulunuyor.

Bir de Agora'da Carfi Ailesi'nin bize bağışladığı Carfi Köşkü var. Burası çok kıymetli tarihi bir yapı. Orası için de Belediyeye bir protokol yapıldı. Belediye orayı restore ediyor. Kolay bir çalışma değil. Bu sene sonunda bize geçişinin olması planlanıyor. İki katlı, bahçesi ve bahçe içinde küçük ek binası da olan bir yapı. Orada da derslik yapabileceğimiz yerler var. Yanında da belediye, kadın çalışmaları kapsamında Sakin Mekân diye bir yer açtı. Bölgedeki kadınlar, genç kızlar ve çocuklar mesleki eğitimler alabilecekler.

Carfi Köşkü'nün binası için siz ne hayal ediyorsunuz?

Üzerinde çalışıyoruz. Bu ay sonuna kadar sonuçlanacak. Çünkü o bizim kendi imkanlarımız ile yapabileceğimiz bir proje değil.

Bir partner ile yol alacağız. İzmir'de hiç olmayan bir proje üzerinde çalışıyoruz. Amaç, çocukların kişisel gelişimlerine faydasının olması.

Merkezlerde yürütülen çalışmalar hakkında bilgi vermişsiniz?

Yamanlar ve Altındağ'daki merkezlerimizde daha ziyade ilkokul ve ortaokul çocukları bizden eğitimler alıyorlar. EÇEV'de yapılan işlerin yüzde 90'ı gönüllük esası ile yapılıyor. Bu kolay bir şey değil. Uzun yıllardır yaptığımız iki önemli etkinliğimiz var.

Biz sadece çocuklara burs verip onlara kişisel eğitim vermiyoruz. Aynı zamanda çocukları eğiten öğretmenleri de geliştirecek programlarımız var.

Bunlardan bir tanesi YYÖS adı altında Yaratıcı, Yenilikçi, Öğretmen Seminerleri... Bu sene 21'incisini yapacağız.

Bu konuyu ayrıntılandırmanızı istesek...

Her branş ve her sınıftan öğretmenlerimiz ders işleyişleri hakkında bize sunular

Deprem olduktan sonra ilk yaptığımız şey, deprem bölgesinde burs verdiğimiz çocuklarımızın listesini çıkarmak oldu. Bu çocuklarımıza birer burs daha verdik. Birçoğu "Biz istemiyoruz, çok daha ihtiyacı olanlar var" dedi. O kadar da duyarlılar. Biz genelde Ege Bölgesi'nde okula giden ve yaşayan çocuklara burs veriyoruz. O bölgedeki çocuklar için yeni bir burs fonu oluşturduk. 140 çocuğumuz için deprem fonu oluşturduk. Bunların birçoğu üniversite öğrencisi. Kolay bir süreç değil. Bu fon da iki senelik bir dönemi kapsıyor. Ayrıca bölgeye yaz boyunca gezici aracımızı gönderdik.

ALMA'YA ADAY GÖSTERİLDİLER

İsveç merkezli ALMA oluşumu var. Bu oluşum her yıl dünya genelinde okuma kültürüne katkı yapan kişi veya kurumlara ödül veriyor. Bugüne kadar yazarlar, illüstratörler, yayıncılar ödül alanlar arasında yer aldı.

2024 ALMA Ödülleri'ne Çocuk ve Gençlik Yazarları Derneği tarafından Ege Çağdaş Eğitim Vakfı Türkiye'den aday gösterildi. Mayıs ayında sonuçlanacak. Türkiye'den başka adaylar da var. Geniş kapsamlı bir anket sonucunda bizi aday olarak belirlediler. Bu da son dönemde çok gurur duyduğum bir gelişme idi.

Yoğun bir iş yaşantım oldu. Herkes gibi hayat mücadelesi, çocukları büyütme derken bir gün geldi emekli oldum. EBSO dahil vakıf ve kurumlarda yönetim kurulu üyeliği yaptım. Hayatın temposu düştükten sonra sosyal sorumluluk projelerine daha fazla odaklanılıyor. Ben de bu göreve layık görüldüm. Çok motiveyim ve bu sorumluluğu çok da mutlu bir şekilde yerine getiriyorum.

Çünkü çok çocuğun hayatı değişiyor. Yapılan şeyleri görüyorum. Gerçekten tam da olmak istediğim yerdeyim. Buradaki personel arkadaşlarımız da canı gönülden bu iş için emek veriyorlar. Daimi 19 kişilik bir ekip ile çalışıyoruz ama koca bir gönüllü grubumuz var. Bu insanların hepsi akşamları mutlu bir şekilde uyuyor.

Yoğun bir iş yaşantım oldu. Herkes gibi hayat mücadelesi, çocukları büyütme derken bir gün geldi emekli oldum.

EBSO dahil vakıf ve kurumlarda yönetim kurulu üyeliği yaptım. Hayatın temposu düştükten sonra sosyal sorumluluk projelerine daha fazla odaklanılıyor. Ben de bu göreve layık görüldüm. Çok motiveyim ve bu sorumluluğu çok da mutlu bir şekilde yerine getiriyorum.

Çünkü çok çocuğun hayatı değişiyor. Yapılan şeyleri görüyorum. Gerçekten tam da olmak istediğim yerdeyim.

Buradaki personel arkadaşlarımız da canı gönülden bu iş için emek veriyorlar. Daimi 19 kişilik bir ekip ile çalışıyoruz ama koca bir gönüllü grubumuz var. Bu insanların hepsi akşamları mutlu bir şekilde uyuyor.

Başka hangi etkinlikleriniz oluyor?

İzmir Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Günleri'nin bu yıl dokuzuncusunu yapacağız. İki gün sürecek ve 2-3 Aralık tarihleri arasında gerçekleştirilecek. Bu sene organizasyona SEV İlköğretim Okulu kapılarını açtı.

Burada da gönüllü ekibimiz var. Çocukları, öğretmenleri ve yazarları; çocuk ve gençlik edebiyatında eser vermiş kişilerle buluşturuyoruz.

Her iki etkinliğin de amacı eğitimde öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimine katkı yapmak. Önce eğitmenin farkındalığını artırmalıyız. Bir çocuğu eğitmek önemli ama bir öğretmeni eğitmek daha da önemli.

Ona kendi potansiyelini fark etme imkânı sağlayıp, daha fazla çocuğa ulaşması ve onlara eğitim yolculuğunda daha donanımlı bir şekilde rehberlik yapması için yaptığımız iki etkinlik.

İlki bütün branşlara açık. Diğeri de özellikle Türkçe, edebiyat, okuma, iyi bir okur olarak çocuklar yetişsin, sağlıklı bir okuma alışkanlığı geliştirsün ve tabii edebiyatın düşünen, sorgulayan, kendini doğru ifade eden bireyler yetişmesindeki rolünü aslında vurgulamaya çalıştığımız bir organizasyon. Bu kapsamda bütün okullara açık Gençler Öykü ve Şiir Yarışması düzenliyoruz. Son 7 senedir yapıyoruz. İzmir genelinde ortaokul, lise öğrencileri katılıyor. Dereceye girenlere ödülleri oluyor. Son 4 senedir yabancı yazarları da ağır ediyoruz. Genelde bu yazarların eserleri Türkçe'ye çevrilmiş oluyor. Yazarla çocuklar buluşmadan önce çocuklarımız onların kitaplarını okuyor.

Sonrasında o yazarın kendisiyle kitabı tartışma imkânı buluyorlar. Bu sene Muzaffer İzgü Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'na Emek Verenler Ödülü'nü 5. kez vereceğiz. Bu yarışmaya aday olmak için yazarlarımızın 70 yaşını tamamlamış olması gerekiyor. Yazarlar, akademisyenler,

kütüphaneciler ve yayıncılardan oluşan 40 kişilik bir seçici kurul tarafından değerlendirme yapıyor.

Bugüne kadar Ayla Çınaroğlu, Mustafa Delioğlu, Yalvaç Ural, Aytül Akal aldı. Bu sene de Gülten Dayioğlu ve Adnan Binyazar eşit oy aldıkları için ödülü ikisine birden takdim edeceğiz.

Etkinliğin birinci günü eğitimcilerle, ikinci günü çocuklara ve ailelere yönelik oluyor. Adnan Bey bir süredir Almanya'da yaşadığı için o muhtemelen video ile katılım yapacak.

Kurulduğunuz günden bugüne kaç öğrencinin hayatına dokundunuz?

35 bin öğrenciye ulaştık.

Peki, ilkokul öncesinden başlayıp üniversiteye kadar uzanan bir hikâye var. Bu hikâyeye her branş üzerinde baktığınızda okul öncesinde önceliklendirilmesi gereken başlıklar neler? Öğretmen, öğrenci ve aileleri ile iç içesiniz. En çok hangi taleplerle geliyorlar?

Ailelerin talepleri daha ziyade çocukların sınav başarısına yönelik oluyor. Aileler eğitime inanıyor ve çocuklarını ona göre hazırlamak istiyorlar.

Kendilerini çocuğun eğitimine destek olmak için yeterince donanımlı görmeyebiliyor. Bu nedenle etkinlik merkezlerimizde çocukların ödevinin yapılmasını, soru çözülmesini isteyebiliyorlar. Biz eğitim sisteminin bu şekilde olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

EÇEV'in bu konudaki vizyonu nedir?

Düşünen, sorgulayan, kendisiyle toplumla barış içinde yaşayan, hayat boyu öğrenen, üretken bir kuşağın yetişmesine katkıda bulunmak... Elbette Atatürk ilke ve devrimlerinin ışığında, Cumhuriyet'in ve demokrasinin kazanımlarını içselleştirmiş olmalarını önemsiyoruz.

ETKİNLİK MERKEZLERİNDE DÖNÜŞÜM ZAMANI

"Bugün iki eğitim merkezimiz de bin çocuğumuza destek oluyoruz. Ancak şehir büyüyor ve 4,5 milyon kişiye ulaştı.

Çok daha fazla çocuğa ulaşmak istiyoruz. Dedik ki biz bunun formatlarını mı değiştirsek? Bir danışmanla çalıştık, stratejik danışmanlık aldık.

Bu kapsamda etkinlik merkezlerimizi çekim merkezi haline getirmek istiyoruz. Şehirdeki tüm gençlere ve çocuklarımıza ulaşmak istiyoruz. Onun için de ilk aşama olarak Yamanlar Etkinlik Merkezi'ni Sürdürülebilirlik Merkezi'ne dönüştürmeye çalışıyoruz. Bunun için bir çalıştay yaptık.

Türkiye'de bu konu ile ilgili bize katkıda bulunmak isteyen birçok uzmanla yerinde bir çalıştay yaptık. Bu çalıştayın sonucunda ortaya çıkan verilere göre, tabii bütün sürdürülebilirlik konularını alamıyoruz ama, yedi sekiz konu tespit ettik. Belediyeden bununla ilgili onayı aldıktan sonra, şimdi buranın dönüşümüyle ilgili çalışmaya başlıyoruz.

Doğadaki yaşam süreci, karada yaşam, suda yaşam veya enerji konuları, elektrik konusu, su konusu... Bir de bizim kocaman bir bahçemiz var. Proje aşamasında ve İzmir Büyükşehir Belediyesi bize destek oluyor. Mimari proje hazırlanıyor. Heyecan verici bir proje. Altındağ'daki Etkinlik Merkezimizi de sanat ve bilim merkezine dönüştürmek istiyoruz."

gönderiyorlar. Katılım, sunum ve izleyici ayağında Türkiye genelinde devlet ve özel okulların hepsine açık. İzleyici yurt dışından da bağlanıp izleyebiliyor. Bu konuda da tecrübeli gönüllü ekibimiz var. Her sınıftan ve branşta sunumlar geliyor.

Ayrıca ilk defa eğitim yöneticilerine, okul idarecilerine yönelik özel bir oturum da yaptık. İzmir Özel Türk Koleji geçen sene kapılarını bu organizasyona ev sahipliği için açtı. Eğitim, eğitimcilerin, eğitim kurumlarının, gönüllerin desteğiyle gerçekleşen bir etkinlik...

Kaç öğretmene bu program kapsamında eğitim verildi?

20 senede 15 bine yakın katılımcımız oldu.

Kendini hayat boyu geliştirebilen, çevreye ve doğaya duyarlı, başka tüm canlılara saygılı dünya vatandaşları yetiştirmek istiyoruz. Sadece ülkemiz için değil, bütün dünya için katkı yapabilecek, aldığından veya tükettiğinden çok verebilecek ve üretebilecek nesilleri hayal ediyoruz. Yaptığımız kişisel gelişim çalışmaları da, burs vermenin dışında EÇEV'in vazgeçilmez durumunda. Her ay bursiyer öğrencilerimizle kültürel, sosyal, sportif, bilimsel içerikli etkinlik yapıyoruz. Böylece değişiyorlar, dönüşüyorlar. Çocuk bizim verdiğimiz her şeyi kabul etmek zorunda değil, araştırsın istiyoruz. Kendine güvenerek yola çıksın. Gerçekten de çocukların hayatlarında çok

büyük değişiklikler oluyor. Çocuk değişiyor aynı zamanda ailesinde de değişiklik oluyor.

Düzenlediğiniz konser hakkında da bilgi verir misiniz?

Cumhuriyetimizin 100. yılı kapsamında 23 Ekim Pazartesi günü Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde BALEV ortaklığı ile Ferhat Göçer, Aldırma Gönül Müzikali sahneye koyuldu. Eğitimde fırsat eşitliği konusunda farkındalık yaratmak için bu etkinliği düzenledik.

Eğitimde fırsat eşitliğine farkındalık için her sene Ekim ayının başında yaptığımız bir organizasyonumuz var. Eğitime Pedalla...

Bisikletlerimizle eğitimde fırsat eşitliği için pedallıyoruz. Bu sene 300 kadar katılımcımız oldu. Cumhuriyet Meydanı'ndan başladık. Kent Ormanı'nda bitirdik. Sonra da orada bir eğlence düzenledik.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin destekleriyle, katılımcılar haricinde gençlerimizin de orada olduğu, böyle eğlenceli, müzikli, güzel bir gün oluyor.

Bu çalışma modeline, kitle fonlama etkinliği deniliyor. Çok sayıda kişinin katıldığı, küçük desteklerle büyük katkı yaratılıyor. Sporla eğitimi birleştiren bisiklet kenti İzmir'de çok anlamlı bir etkinlik. Bir kayıt ücreti ödeniyor. Sponsorlarımız olabiliyor. Bu sene Jimmy Key ana

sponsoru. Onun dışında ürün ve hizmet sponsorları oluyor. Bir de katılımcılar isterlerse maratonlarda olduğu gibi bağış kampanyası açabiliyorlar.

Oradan da bir fon toplanıyor. Böylece hem spor yapılıyor hem eğlenceli bir gün geçiriliyor. Bu sayede eğitim için farkındalık oluşturup bağış toplanıyor. Bu bağışlar da öğrencilerin burs fonuna gidiyor.

Bu konserle ilgili de bir küçük eklemeye yapayım. Onun bir özelliği de İzmir'in iki köklü eğitim vakfının ilk defa bir iş birliği yaparak birlikte gerçekleştirdikleri bir organizasyon olması açısından da sivil topluma örnek teşkil etmeyi umut ettiğimiz bir etkinlik oldu.

Ortak başka çalışmalar yapmayı planlıyor musunuz? Burada İzmir kendi içerisindeki sinerjiyi doğru kullanabiliyor mu? Bu alandaki STK'lara vermek istediğiniz mesaj olur mu?

Aslında bunun için yola çıkıldı. Bu sene İzmir'deki 6 eğitim vakfı, İzmir Büyükşehir Başkanı Tunç Soyer'in önderliğinde İZEVİM adı altında bir çatıda toplandı.

Buradaki amaç, eğitim vakıfları neticede hem farkındalık yaratmak için hem de gelir yaratmak için aynı tip şeyler yapıyorlar. Aşağı yukarı bazen aynı eğitimleri veriyorlar. İstedik ki hepimiz ayrı ayrı kulvarlarda koşmayalım, güçler birleşsin.

Yapılacaksa hep beraber bir şey yapalım. Daha çok gence ulaşalım. Bu kapsamda ilk defa bir aktivite yapıldı.

Yaz döneminde Belediyenin gösterdiği bir yerde, Yelki / Olivelo'da gençlerle bir gençlik kampı yapıldı. Çok da güzel geçti. Kamp, lise ve üniversite öğrencilerine yönelik iki ayrı zamanda yapıldı. Bizim de buraya katılan gençlerimiz oldu. Etkinliklerin devamı gelecektir.

EÇEV olarak her sene eğitim yılının başında "İzmir STK'ları eğitimi konuşuyor" diye bir sivil toplum buluşması yapıyoruz. Buna 5-6 senedir önderlik etmeye çalışıyoruz. Faaliyetler belli, amaç ve vizyon da aynı olduktan sonra, yani işbirliği gerçekten çok kıymetli. Onlara iletişim kurma imkânı oluyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de aslında bu konuda çok yapıcı ve teşvik edici bir tutumu var.

Bunun daha da güçlendirilmesi gerektiğine dair sizden bir mesaj alabilir miyiz?

Neticede bütün vakıflar aynı şeyi hedefliyor. Eğitimde fırsat eşitsizliği olmasın! Çocuklarımız elde edemedikleri imkanlara bu vakıflar sayesinde kavuşsunlar, kişisel olarak gelişsinler.

Güçlerimizi topladığımız zaman çok daha büyük kitlelerle hareket edebilirsek... Hepimiz bağışçılar tarafında aynı kaynaklara talibiz. Hedeflerimiz, nereden baksanız aynı vizyonu paylaşan sivil toplum kuruluşlarının yaptığı faaliyetler de az çok birbiriyle örtüşüyor. Sınırlı kaynaklarla aynı şeyleri ayrı ayrı yapmak yerine, bir ölçek ekonomisinden faydalanarak yaparsak daha da güzel olur. Faydalanmak tabii daha anlamlı, daha verimli oluyor.

Biz mesela bu bahsettiğim kişisel gelişim eğitimlerini üniversite öğrencilerimiz için yaptığımız seminerlere, diğer vakıfların, sivil toplum kuruluşlarının bursiyerlerini de davet ediyoruz.

kişisel bağışçı olmak çocukların hayatında fark yaratıyor.

Bağışçı olan kişinin hayatında da fark yaratıyor. İyilik yapmak çok iyi bir duygu. Gerçekten öyle. İşin gerçekten özü bu.

Ayrıca EÇEV kamu yararına faaliyet gösteren kurum statüsünde olduğu için EÇEV'e yapılan bağışlar kurumların ve kişilerin vergi matrahından indirilebiliyor.

Peki buradan burs almış, kariyer anlamında belli bir olgunluğa ulaşmış bursiyerlerin buraya olan sadakatini ve hikayelerini bizimle paylaşmanız mümkün mü?

Etkinlik merkezlerimizde eğitimler yapıyoruz ve bu eğitimleri gönüllülerimiz veriyor. Çoğu da genelde eskiden EÇEV bursiyeri olmuş gençlerimizden oluşuyor. Bir de biz bu dönem yeni yönetim kurulunu oluştururken bir yenilik yaptık. Yeni yönetim kurulumuzun içinde eskiden burs alan bir gencimiz var bizimle birlikte. Karar aşamasında olması EÇEV özelinde bir ilktir.

O da çok verimli bir arkadaşımız ve her şeyin ucundan da tutuyor. Bize yeni ufuklar açıyor. Altındağ'daki etkinlik merkezimizin sorumlusu, ilkokuldan beri EÇEV'den yetişmiş bir arkadaşımız. Çocuklarımızın hepsi kendi çapında başarılı.

Kızlarımıza yönelik pozitif ayrımcılık var mı?

Özellikle eğitim fakültesindeki kız öğrencilerimize pozitif ayırım yapıyoruz. Bizde tıp öğrencisi de mühendislerimiz de var. Son senelerde mühendislik öğrencilerimiz daha çoğunluk kazandı.

Derslerde yüksek not almak için yarışan bir öğrenci yerine deneyerek onların hayatında olan bilimi öğretmeye çalışıyoruz.

Ancak sorgulayan nesillerle gelişebiliriz. Bunun da farkındayız. biz de bunun için elimizden geleni yapıyoruz. ■

Bu bir yapboz gibi. Hepimiz aslında o yapbozun parçalarını koymaya çalışıyoruz. Birlikte çalıştığımızda daha güzel ve büyük bir resim çıkıyor. Tabii bir savunuculuk faaliyeti yaptığınız zaman sesiniz daha güçlü çıkıyor daha hızlı yol alıyorsunuz. Birbirinden haberdar olmak, herkesin değerinin ne yaptığından, nasıl yaptığından yararlanması, fikir alması çok önemli.

EÇEV olarak her sene eğitim yılının başında "İzmir STK'ları eğitimi konuşuyor" diye bir sivil toplum buluşması yapıyoruz. Buna 5-6 senedir önderlik etmeye çalışıyoruz. Faaliyetler belli, amaç ve vizyon da aynı olduktan sonra, yani işbirliği gerçekten çok kıymetli. Onlara iletişim kurma imkânı oluyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de aslında bu konuda çok yapıcı ve teşvik edici bir tutumu var.

Deprem bölgesinde herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Deprem olduktan sonra ilk yaptığımız şey, deprem bölgesinde

burs verdiğimiz çocuklarımızın listesini çıkarmak oldu.

Bu çocuklarımıza birer burs daha verdik. Birçoğu "Biz istemiyoruz, çok daha ihtiyacı olanlar var" dedi. O kadar da duyarlılar. Biz genelde Ege Bölgesi'nde okula giden ve yaşayan çocuklara burs veriyoruz. O bölgedeki çocuklar için yeni bir burs fonu oluşturduk. 140 çocuğumuz için deprem fonu oluşturduk. Bunların birçoğu üniversite öğrencisi. Kolay bir süreç değil. Bu fon da iki senelik bir dönemi kapsıyor. Ayrıca bölgeye yaz boyunca gezici aracımızı gönderdik.

Sponsorluk konusunda farkındalık yaratmak için vurgu yapmak ister misiniz?

Tabii ki bütün bu aktiviteler hep kişisel veya kurumsal bağışlarla oluyor.

Birçok çocuğun hayatına dokunuyoruz. Çocukların hayatları değişiyor. Erişemeyecekleri bilgiye ve donanıma sahip oluyorlar. Bağışçı olmak, kurumsal ya da

ARYOM

İzmir Ticaret Tarihi Müzesi Müdürü Dr. Ayşegül Selçuki Uysal:
İzmir olarak eğer sanatın ve kültürüne, kentin ilerlemesinde birer basamak oluşturmasını hedefliyorsak o zaman sanat ve kültür alanlarını kentle kesiştirmek zorundayız

“Alsancak’ı yaşayan ve deneyimlenebilen bir kültür alanı haline getirelim”

“İzmir’de Homeros’tan TMO silolara uzanan kültür köprüsünü oluşturmalıyız”

İzmir Ticaret Tarihi Müzesi’nin 20 yılına tanıklık eden Dr. Ayşegül Selçuki Uysal ile söyleştik. Türkiye’nin 2. Yüzyılı’nda kültür sanat alanında sürdürülebilirlik için bütüncül yaklaşımların önemine vurgu yapan Uysal, bu konuda İzmir’in iyi bir rol model olabileceğinin altını çiziyor. Uysal, özellikle Alsancak Bölgesi’nin yaşayan ve deneyimlenebilen bir kültür alanı haline gelmek için güçlü bir potansiyeli olduğunu ifade ederek bunun doğru işlenmesi gerektiğini söylüyor. Müzelerin katılımı arttırıcı faaliyetler yapmasının önemine vurgu yapan Uysal, bu noktada Kültür Bakanlığı’nın eskiden TEKEL Fabrikası olan alanı restore ederek şehre kazandırdığı Kültür Sanat Fabrikası’nda yapılan çalışmaların örnek alınabileceğini anlatıyor.

Sizi tanıyabilir miyiz?

Ayşegül Selçuki Uysal, arkeoloğum. Yüksek lisansımı kültürel miras alanında Sicilya Katanya Üniversitesi’nde bursla yaptım. Doktoramı da Ege Üniversitesi’nde tamamladım. Doktoramın Ege Yayınları’ndan basılmasıyla akademik kariyer basamaklarından bir tanesini daha başarılı şekilde tamamladım.

2003 senesinde Bilkent Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü’nden mezun olduktan sonra İzmir Ticaret Odası’ndaki açılacak müzeden haberdar oldum ve iş başvurusunda bulundum. Annem ve babamın işi dolayısıyla 10 sene Ankara’da yaşadık. Onlar geri döndüler, ben de üniversiteyi bitirdikten sonra İzmir’e geri döndüm. Kabul gördüm ve başladım. 20 sene içerisinde de tabii çok yol katettik.

Buranın kuruluşu, sürdürülebilir olması, katılımın yüksek bir noktaya getirilmesi gibi... Bu ana başlıklar altında pek çok etkinlik yapmaya çalıştık. Yayınlar hazırladık. Geçtiğimiz ay müzemizin 20. yılını ve prestij kitaplarına yönelik lansman gerçekleştirdik.

İzmir Ticaret Odası gibi işi sadece tüccar ve ekonomiyle ilgili olan bir meslek grubuna hitap eden alanda kültür sanat etkinliğini ve alanını sürdürülebilir kılmak hakikaten kolay olmadı.

Onun dışında profesyonel tur rehberiyim. İzmir Ticaret Tarihi Müzesi’nde çok uzun yıllardır çocuklarla çalışıyorum. Yaratıcı drama eğitimini neredeyse yüksek lisans seviyesinde aldım.

20 yıllık yolculuktaki önemli köşe taşları nelerdi?

İlk köşe taşı İzmir Ticaret Tarihi Müzesi’nin kurulumuydu. Burada işe başladığım zaman İzmir Arkeoloji Müzesi’nden iki danışmanımız vardı. Bomboş bir salon... O zamanlar Pasaport’taki binamızdaydık. 2017 yılında şu anda konuştuğumuz mevcut binamıza taşındık.

Bomboş bir oda ve birçok içi boş camekan. Daha önce hiçbir müzede çalışmamıştım. Benim için çok önemli bir adımdı. Orada teşhirin ne demek olduğunu, panoyla eserin eşleştirilmesinin önemini, panolardaki renklerin hassasiyeti ve puntoların hakikaten önemli olduğunu öğrendim. Öncelik bu anlamda sistemi doğru kurmak idi. İkincisi benim için burayı sürdürülebilir kılmak çok önemliydi. Uzun süre müzecilik öğrendim. Çok fazla makale ve kitap okudum ve müzecilik alanında uzman büyüklerimle istişare ettiğim dönemler oldu. İzmir’deki bütün müzeleri ve yurtdışı gezilerimde gittiğim tüm destinasyonların öne çıkan müzelerini, sanat alanlarını gezdim.

Niçin?

2006 yılı...Her incelemem sonrası dönüp geldiğimde dedim ki "Burayı biraz değiştirmemiz lazım." Sergileme sistemini olduğu gibi değiştirdik. Işıklandırmada LED ışığa geçildi. Çünkü önemli bir köşe taşı sürdürülebilir kılmak idi. Başka adımlar atmak gerekiyordu. İşte o zaman yaratıcı dramaya başladım. Yaratıcı dramayla beraber çocuklarla tanıştım. İzmir Rehberler Odası'yla da yaptığımız bir kültür eğitim projesini 10 yıl boyunca devam ettirdik. Kurumlarla çok fazla iş birliği yaptık. Bu süreci tek başıma yönettim. Yüzyıla göre yeniledik.

Kültür turizmi bence İzmir'de desteklenmesi gereken ve İzmir'in niş turizme ulaşması için iyi ve doğru bir kapı diye düşünüyorum. Her şey dahil sistemin satıldığı bir turizm hareketinden ziyade üst gelir grubuna, entelektüel birikimi yüksek gruba hitap eden turizm hareketinin aslında şehri daha hızlı şekilde geliştireceğini düşünüyorum.

Sergiler süreci nasıl başladı?

Bizim müzemiz özel koleksiyoner olarak açılmıştı. Özel müze olmamız gerekiyordu. Benim o sırada bir yüksek lisans dönemim vardı. İtalya'ya gittim. Orada çok şey öğrendim.

Gördüklerimi, anladıklarımı, özümstediklerimi buraya uygulamak için çok çaba sarf ettim.

İlk geçici sergimizi ki o da buranın yapı taşlarından Louvre Müzesi'yle birlikte yaptık. Bizim için büyük bir adımdı. Bir Kentin Portresi diye bir sergi kataloğu kitabı ve hem İzmir Ticaret Odası'nda hem de İzmir Fransız Kültür Merkezi'nde seminerler düzenlendi. Bizim için ise büyük bir adımdı. Çünkü Louvre Müzesi çok büyük bir isim.

İzmir, müzeciliğe ne kadar sahip çıkıyor? Geçtiğimiz yıllar içerisinde gözlemleriniz neler oldu?

20 senenin ilk başıyla sonu arasında büyük fark var. Eskiden Agora'da kazı yaptığımız dönemlerde güvenlik sorunu yaşanırken, şimdi insanlar oraya bilet satın alıp giriyorlar. Yerli yabancı misafirinizi ya da bir rehberin turist kafilesini götürebileceği bir alan haline geldi. Oraların da açık hava müzesi olarak değerlendirilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum. İzmir'de birçok özel müze açıldı. Ondan sonra birçok özel müze geçici sergiler düzenliyor. Farklı kurumlarla iş birlikleri yapıyor. Kültürel mirasla ilgili güzel çalışmalar yapılmaya başlandı. Dolayısıyla tabii ki farkındalık arttı.

Yeter mi?

Tabii ki yetmez ama bir sıfırdan iyidir. Evet, daha fazla olması lazım. Gelişim hızı daha da arttırılabilir. Artıyor da...

Bu hızı arttırmak için ne yapılabilir?

Katılım, katılım, katılım... Müzelerin katılımı artırıcı faaliyetler yapması gerekiyor. Bu noktada Kültür Sanat Fabrikası'nın yaptıklarını çok iyi ve doğru buluyorum.

Sizce başarısının arkasında yatan başlıklar neler?

Çok güzel atölyeler ve seminerler yapıyorlar. Nitelikli katılım çok önemli. Eğer bir sanat alanı açıyorsanız o alanın kentin kültürüyle bir noktada kesişmesi gerekiyor.

İzmir olarak eğer sanatın, kentin ilerlemesinde bir basamak oluşturmasını hedefliyorsak o zaman sanat alanlarını kentle keşsettirmek zorundayız. Aksi halde hiçbir işe yaramaz.

Kültür Sanat Fabrikası güzel bir adımdı. Yeterli değil ama gelişim hızı iyi. Kemeraltı'nda birçok restorasyon yapılmaya çalışılıyor. Şimdilerde Smyrna Antik Kenti'nin hemen karşısında bir otelde kalabiliyorsunuz. Bunlar o kadar kolay şeyler değil. Bu çalışmaların hepsine bir bütün olarak bakmak gerekiyor.

Örneğin; Kültür Sanat Fabrikası'nın şehirle entegrasyonun sağlanması gerekiyor. Alt geçit yapılabilir, orası yayalaştırılabilir. Kültür sanatın erişilebilir olması gerekiyor.

O alan Kıbrıs Şehitleri Caddesi ile birleşmeli. Çünkü Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nin ara sokaklarında gezdiğim zaman, geçmiş yıllara göre çok daha fazla kafe ve sanat alanı var.

Ufak ufak İstanbul Karaköy'e benzemeye başladı. Keşke Kültür Sanat Fabrikası'nın olduğu yere bir alt geçit yapılsa ve üst yol tamamen yayalaştırılsa. Alsancak Gar müthiş bir kültürel miras. Kilise keza öyle. O silüetten bu meydan faydalanabilir olmalı. Bana sorarsanız silolar her ne kadar İzmirli beğenmese de İzmir'in silüetinin içerisinde olan bir alan. Belirli bir döneme damga vuran yapılar. Bir kentin silüeti her zaman eski şeylerden oluşmaz.

Bir kentin silüeti o kenti yüzyıllardır bugüne taşıyan her binadan, her somut olmayan kültürel mirastan oluşur. Yani İzmir Homeros'tan da o silolardan da oluşuyor.

Yani Homeros'tan TMO silolara uzanan bir köprü mü oluşturulması gerekiyor?

Evet bir bütünlük. Bizde kültürel devamlılık yok. Bunun sağlanması gerekiyor.

Kültürel devamlılığı fiziki olarak belki Kültür Sanat Fabrikası'ndan böyle Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne doğru arka sokakların o canlılığıyla açılan kafeleri, barları ve sanat galerilerini desteklemek olmalı. Bizim kültürel miras alanındaki tüm Türkiye'de yapılan çalışmalarda en büyük hata çoğunlukla mimarlarla çalışılması. Bu nedenle sürdürülebilirliği olmuyor. Bir binayı çok güzel yapıyorsunuz. Taşını güzel boyuyorsunuz,

kolonunu güçlendiriyorsunuz ama içi yaşamıyor. Sizin bu projelerinizin içinde bir sosyolog bir psikolog olmalı. O şehri bilen insanlar olmalı.

Louvre Müzesi, Kahire Müzesi, Roma Müzesi.... Bir gününüzü ayırıyorsunuz. İzmir'de kombin olarak her şeyi görebileceğiniz bir gününüze ayırabileceğiniz bir müze var mı?

Hayır, yok.

Peki, şehrin buna ihtiyacı var mı?

Kesinlikle var.

Peki, nerede olabilir?

Hakikaten madem bu Kültür Sanat Fabrikası yapıldı, o zaman o alanın çevresi değerlendirilebilir. Hemen arkasında eski bir fabrika alanı var. Orası Çağdaş Sanat Müzesi olabilir. O bölge müzeler alanı olabilir.

Böylece oradaki alan da yayalaştırılırsa, Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne doğru insanlar yürüyerek geçebilirler. Bu alan yaşayan ve deneyimlenebilen bir kültür alanı olarak düşünülebilir. Alanı oluşturduktan ve farklı etkinliklerle birleştirip sürekliliğini sağladıktan sonra denilebilir ki gelin ve sanatı kültürü tüm gün boyunca İzmir'de deneyimlemek, yaşamak mümkün. Müzelerini gezerek İzmir hakkında bir fikir edinmek, kenti tanımak mümkün.

Gün içinde müzeleri gezersiniz, kentin çok kültürlü silüetini izlersiniz, akşam üzeri yemek yemek için Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne geçersiniz. Akşamında Alsancak'taki mekanlarda müzik dinler eğlenirsiniz. Orayı bütünleştirelim. Bizde kopukluk var. Nerede devamlılık? Görsel devamlılığınız yok. O yüzden bir bütünlük yaratmak mecburiyetindeyiz. Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde yaratılan bütünlük bir süre sonra Kemeraltı'na ve diğer yerlere de sirayet eder. Kültürel devamlılığımızı sağlamak zorundayız.

Bu anlattıklarınızı yapabilmek için para da lazım. Sermayenin, şehrin gelişiminde kültür sanatı daha etkin kullanabilmesi için yapılması gerekenler neler? Neden bu konuda İzmir geride kalıyor?

Kesinlikle. Belki de öncelikler farklı, daha farklı dinamikleri var. Birazcık daha taşın altına elin sokulması gerektiğini düşünüyorum. İnsanlar "Küçük küçük yapacağım da ne olacak? Hani büyük bir şey yapayım" diye de düşünüyor olabilir. Örnek veriyorum bir binayı restore etmek gibi. Pervazını değiştirmek yerine bütün binayı yapmak. Artık bütün binayı yapmaya kimsenin parası yetmiyor. Öyle bir dünya yok. Siz küçük bir tarafından destek verirsiniz. Başka biri başka bir tarafından destek verir. Bir bütünlük sağlanır. Yavaş yavaş bu fikre gelineceğini düşünüyorum.

Belki birebir maddi olarak ilk etapta çok kuvvetli bir maddi gücü

yok ama farkındalık yaratıyorlar. İnanın her şey bana farkındalıkla başlıyor. Çocuklara bu kadar çok bir şeyler anlatmaya çalışmamızın en büyük sebebi o kendi nazarımda yarın öbür bir gün o vali olacak, karar verici olacak. Eğer bir çocuk bu nosyonla büyürse ve ilerlese kültürel mirasın değerini çok daha iyi anlayacak ve korumak için gerekli adımları atacak.

Eskiden Atatürk Müzesi'nin önünde sırada olan çocukları göürdüm. Artık yok. Son dönemde Türk eğitim sisteminde müzecilik ve yerinde eğitim konusunda doğru politika uygulanabiliyor mu?

İzmir'de bunlar yapılmaya başlandı. Bunun yanı sıra Kültür Turizm Bakanlığı'nın çocuklar için çıkardığı kitaplar var. Onların da faydalı olduğunu düşünüyorum. Bunlar 20 sene önce yoktu. Hepsi farkındalık. Çünkü öğrenme çok uzun zamanda gerçekleşen bir şey. Yetişkin için de çocuklar için de müzede iki saatte öğrenme olmaz. Farkındalık kazanabiliriz. Kentlilik bilincinin farkındalığını alır. Homeros'un farkına varır. Homeros diye birinin varlığının haberdar olması bile yedi yaşındaki, sekiz yaşındaki bir çocuk için kâfidir.

Öte yandan şehrin farklı noktaları tanıtan dijital platformlar daha etkin bir şekilde kullanılabilir. İnsanlar bugün gitmezler, üç gün sonra, beş sene sonra giderler ama giderler.

Benim derdim, herkes burada kapıda sıra olsun değil. Onun peşinde değiliz. Kültür Sanat Fabrikası'nın kapısında sıra olmasın. Ancak bu şehrin ve memleketin kültür sanat tarihiyle ilgili insanların kafasında mutlaka bir soru işareti belirlemesini sağlamamız gerekiyor. O yüzden de mesela "Bir günde 8500 yılı gezmek ister misiniz?" Projesi'ni destekliyorum. Benim gördüğüm kadarıyla birçok kurum da destek veriyor.

İzmir'in ilk kurulduğu Yeşilova'dan başlayıp son haline geldiği Kemeraltı'na kadar bir gün. Bu çok güzel bir rota diye düşünüyorum.

Kültürel devamlılığı fiziki olarak belki Kültür Sanat Fabrikası'ndan böyle Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne doğru arka sokakların o canlılığıyla açılan kafeleri, barları ve sanat galerilerini desteklemek olmalı.

Çeşitlendirilebilir. Uygulanabilir yeni rotaların oluşturulması gerekiyor. İzmir Vakfı bu konuda güzel işler yapıyor.

Kültür turizmi bence İzmir'de desteklenmesi gereken ve İzmir'in niş turizme ulaşması için iyi ve doğru bir kapı diye düşünüyorum. Her şey dahil sistemin satıldığı bir turizm hareketinden ziyade üst gelir grubuna, entelektüel birikimi yüksek gruba hitap eden turizm hareketinin aslında şehri daha hızlı şekilde geliştireceğini düşünüyorum.

Bence en büyük hatayı orada yapıyoruz. Batı Anadolu olduğu gibi bütüncül bir tarihe ve bütüncül bir arkeolojiye sahip. Dolayısıyla bütüncül bir kültüre sahip. Troya'dan Miletos'a kadar bir kültürel bütünlük var.

Biz o kültürel bütünlüğü, kültürel sürekliliği yansıtmak zorundayız. Kültürel gelişime bütüncül bakmak gerekiyor.

Sergi alanını genişletmeyi düşünüyor musunuz?

Çok istiyorum. İzmir Ticaret Odası'nın girişindeki alanı da alarak burayı genişletmek en büyük hayalim.

Onun haricinde biz çocuklarla çalışmaya, üniversitelerin çeşitli arkeolojiye, müzeciliğe değen bölümleriyle çalışmaya, ondan sonra müze buluşmalarına, akademik yayınlarımıza devam edeceğiz.

İzmir Ticaret Tarihi Müzesi bu sene yani 2023 senesinde tam olarak 20. yılını kutluyor. Bu vesile ile prestij kitaplarımızı hazırladık, her ayrıntı düşünülerek hazırlanan bir çalışma oldu. Hem ulusal hem de uluslararası bilim insanları ile çalıştık. Müzemizdeki sikke, seramik ve cam eserlerin hem bilimsel camiaya hem de daha popüler bir dille herkese hitap edebilmesi hedeflendi ve sanırım hedeflendiği gibi de oldu. Bir de bir çocuk kitabımız var. O da bizim için çok kıymetli. Sanırım İzmir'de çocuk kitabı olan tek müze biziz. ■

İKSEV Yönetim Kurulu Başkanı ve EFA Başkan Yardımcısı Filiz Eczacıbaşı Sarper: “Türkiye'nin 2. Yüzyılı'nda öncelikli hedef; sanatın yaşamın olmazsa olmaz bir unsuru olduğunun geniş kitlelere aşılması olmalı”

“Sanatın önemi benimsendiğinde toplumun bakış açısı değişecek”

“Efes Büyük Tiyatro'da veya Celsus Kütüphanesi'nde konser vermek, dünyanın pek çok ünlü sahnesinde çalmış tanınmış sanatçılar için ayrıcalıklı bir durum yaratıyor.”

İzmir'in kültür ve sanat yaşamına kurulduğu 6 Aralık 1985 tarihinden beri önemli katkılarda bulunan İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV) Yönetim Kurulu Başkanı, Avrupa Festivaller Birliği (EFA) Başkan Yardımcısı Filiz Eczacıbaşı Sarper ile Türkiye'nin ve İzmir'in ilk yüzyılında sanatı ve festivalleri konuştuk.

Öncelikle Filiz Eczacıbaşı Sarper'i kısaca tanıtmak gerekirse etkileyici bir özgeçmişle karşılaşıyoruz. İzmir'de doğan Filiz Eczacıbaşı Sarper, İzmir Amerikan Koleji'ni bitirdikten sonra, koreoloji eğitimi almak üzere İngiltere'ye gitti. 1975 yılında Londra Collage of Choreology Yüksek Bölümü'nü bitirdi. Yurda döndükten sonra İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nde sahnelenen Sait Sökmen'in "Kurban" adlı balesini Benesh Dans Notasyonuna geçirek Londra'daki Uluslararası Koreoloji Kütüphanesi'ne kaydettirdi. Koreoloji kütüphanesindeki ilk Türk eseri olan "Kurban'la A.I.Chor" unvanı kazandı. 1977 yılından başlayarak üç kez Dünya Koreolojistler Toplantısı'nda ülkemizi temsil etti. Çalışmalarını 1980 yılına kadar İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nde sürdürdü. Pek çok eserin notasyonunu yaptı ve sahneye uyarladı. 1985 yılında kurulan İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'nın kurucuları arasında yer aldı. İlk Yönetim Kurulu Başkanı Nejat F. Eczacıbaşı döneminde başkan vekilliği yaptı.

"İzmir'de sanat sponsorluğu konusunda farkındalık yok diyemeyiz ama hedeflere ulaşmak için fazlalaşmasını diliyoruz."

1993 yılında Nejat F. Eczacıbaşı'nın vefatı üzerine İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildi. Her yıl iki uluslararası festival, iki yılda bir kurucu başkan Dr. Nejat F. Eczacıbaşı adına ulusal beste yarışması düzenleyen, atölyeler ve ustalık sınıfları yapan, MÜZİKSEV oluşumu ile geleneksel Türk çalgılarını koruyup tanınmalarına olanak sağlayan İKSEV'in başkanlığını başarıyla sürdüren Sarper, yurt içinde pek çok başarı ödülü aldı. Filiz Eczacıbaşı Sarper, 26 Mayıs

2009'da İtalya Cumhurbaşkanı Giorgio Napolitano'nun takdiriyle iki ülkenin kültür ve sanatına yaptığı sürekli katkılar nedeniyle **"İtalyan Dayanışma Yıldızı Şövalyesi"** unvanıyla onurlandırılmış ve 20 Ağustos 2021'de, 2009 yılında layık bulunduğu İtalyan Dayanışma Yıldızı Şövalyesi unvanının bir üst rütbesi olan ve İtalya Cumhurbaşkanı Sergio Mattarella'nın takdir ettiği Subaylık Mertebesinde İtalyan Yıldızı Liyakat madalyasını aldı.

Sarper, 28 Şubat 2014'de Avrupa Festivaller Birliği'nin Yönetim Kurulu'na seçilmiş ve 60 yıllık organizasyonun yönetimine giren ilk Türk üye olmuş ve aynı yıl Haziran ayında Türk-Polonya kültürel ve bilimsel işbirliğine yaptığı katkılardan dolayı Polonya Cumhuriyeti liyakat madalyasına layık görülmüştür.

Filiz Eczacıbaşı Sarper, EFA'nın (Avrupa Festivaller Birliği) 24 Kasım 2021'de İrlanda'nın Galway Kentinde yapılan Genel Kurulu'nda oybirliğiyle 70 yıllık birliğin ilk kadın başkan yardımcılığına seçildi. Sarper ile, Türkiye'nin ikinci yüzyılında kültür sanat alanında daha hızlı gelişebilmesi için yapılması gerekenleri konuştuk.

Anadolu'nun hemen her yöresinde panayırar ve Ramazan eğlenceleriyle başlayan bir festival geleneğinden söz etmek mümkün. Bilindiği gibi yörenin coğrafi, tarihi, sanatsal ve kültürel zenginliklerini tanıtmak amacıyla ilk festival Atatürk'ün isteği üzerine 1937'de Bergama Kermesi adıyla düzenlenmiştir.

İzmir özelinde sizin diğer hayalleriniz ve hedefleriniz neler?

İzmir için hayal ettiklerime kavuştum diyebilirim. Uluslararası İzmir Festivali ve İzmir Avrupa Caz Festivali'ni niteliklerinden ödün vermeden sürdürmek, yaşadığım kentin adını en iyi şekilde duyurma arzum devam ediyor ve edecek.

Türkiye'nin Cumhuriyet Tarihi üzerinde kültür-sanat alanındaki gelişimini müzik özelinde değerlendirdiğinizde bizlerle paylaşacağınız neler olur?

Pek çok kültürün iç içe yaşadığı Anadolu'nun müzik geçmişi çok köklü bir geleneğe sahiptir. Ayrıca Osmanlı sarayı bugün klasik Türk Sanat müziği olarak adlandırılan müziğin yanı sıra askeri müzik ve Batı müziği alanlarında da her zaman öncü konumda olmuştur. Cumhuriyet ile beraber çok köklü bir geleneğe sahip müziğimiz derlenmiş, korunmuş ve yanı sıra çok sesli batı müziğine de daha çok yer verilmiştir. Konservatuvarlar kurulmuş, Türk opera ve balesi yaratılmıştır.

1827'de kurulan Mızıkai Hümayun, Cumhuriyet'in kuruluşundan bir yıl sonra 1924'de Riyaseti Cumhur Filarmoni Orkestrası olarak çalışmalarına devam etmiştir. İlkokullarda düzenli olarak yapılan müzik derslerinde mandolin gibi mutlaka bir çalgının öğretilmesine çalışılmıştır. Devlet Senfoni Orkestraları ve Devlet Opera ve Baleleri müzikal alanda gelişmeyi sağlamıştır.

Türkiye'nin kültür sanat konusunda festival bilincinin gelişimini değerlendirir misiniz? Özellikle İzmir'in bu alandaki potansiyelini yorumlar mısınız? Anadolu'nun hemen her yöresinde panayırılar ve Ramazan

Uzun tarihi boyunca kültür ve sanat kenti olarak tanınan İzmir gibi bir kent için olması gereken budur.

Avrupa'daki belli şehirleri irdelediğimizde belli takvimlerde düzenledikleri özel festivallerle kültür turizmi konusunda isimlerinin öne çıktığını görüyoruz. Bu bağlamda İzmir'in geleceğine yönelik öngörüleriniz nedir?

Bu konuda İzmir'i şanslı gördüğümü söylemeliyim. İKSEV Festivallerinden örnek vermek gerekirse İzmir Avrupa Caz Festivali, Avrupa cazını konu olan pek az festivalden biri ve Avrupa'da özel bir yere ve öneme sahip. Uluslararası İzmir Festivali, özellikle tarihi mekânları sanatla buluşturan etkinlikleriyle ön plana çıkıyor. Efes Büyük Tiyatro'da veya Celsus Kütüphanesinde konser vermek, dünyanın pek çok ünlü sahnesinde çalmış tanınmış sanatçılar için ayrıcalıklı bir durum yaratıyor. Dışarıdan bakıldığında bunu daha iyi görüyorsunuz.

eğlenceleriyle başlayan bir festival geleneğinden söz etmek mümkün. Bilindiği gibi yörenin coğrafi, tarihi, sanatsal ve kültürel zenginliklerini tanıtmak amacıyla ilk festival Atatürk'ün isteği üzerine 1937'de Bergama Kermesi adıyla düzenlenmiştir. Günümüzde hala süren Bergama Kermesi Türkiye'nin ilk yerel festivalidir. İKSEV, 1987 yılında 1. Uluslararası İzmir Festivali ile İzmir'in bugün bildiğimiz anlamda ilk uluslararası İzmir Festivali'ni düzenlemiştir. Geçen yıllar içinde festivallerin sayısı çeşitlenerek artmıştır.

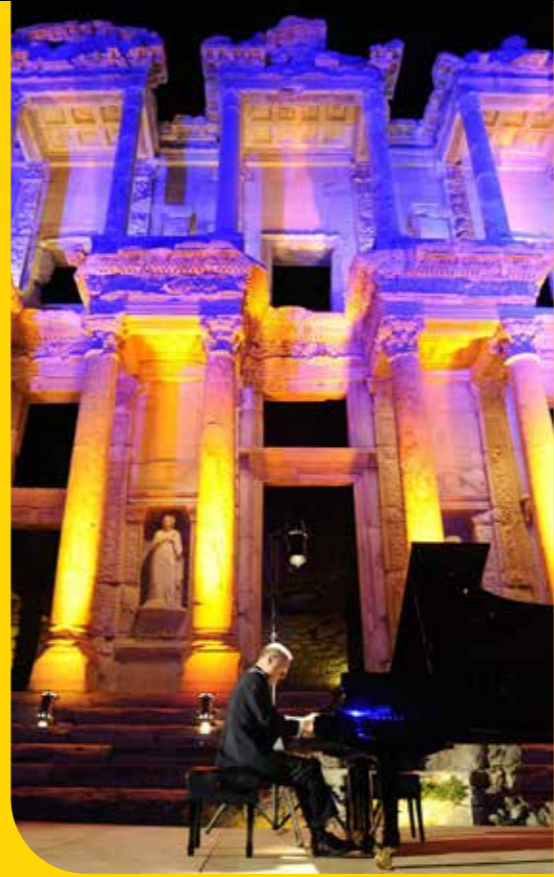

Sponsorluklar bu tarz organizasyonların gelişiminde önemli bir lokomotif. Siz de yıllardır bu alana gönül vermiş biri olarak vermek istediğiniz mesajlar neler olur, bu alandaki farkındalığı nasıl yorumlarsınız?

İKSEV kamu yararına bir vakıf ve varlığını sponsor destekleriyle sürdürüyor. Kuruluşumuzda belirlediğimiz hedeflerimize ulaştık. Bunu desteklerle yaptık. Hedefler büyüdükçe destek ihtiyacı da doğal olarak artıyor. İzmir'de sanat sponsorluğu konusunda farkındalık yok diyemeyiz ama hedeflere ulaşmak için fazlaşmasını diliyoruz.

Türkiye'nin 2. Yüzyılı'nda kültür ve sanat alanında önceliklendirilmesi gereken başlıklar sizce neler bu konuda izlenmesi gereken yol nedir?

Öncelikli hedef sanatın yaşamın olmazsa olmaz bir unsuru olduğunun geniş kitlelere aşılmasıdır. Sanatın önemi hissedilip benimsendiğinde toplumun bakış açısı değişecektir. Sanatçı hep daha iyiyi ve yeniyi arayan bireydir. Gelişmenin anahtarı da daha iyiyi ve yeniyi arayıp bulmak ve uygulamaktır. Geleneksel sanatın korunması ve yaşatılması da önemlidir. Okullardaki sanat derslerinin

(müzik, resim, tiyatro koro gibi) ders saatlerinin artırılması da önemli tabii. Sanatı seçmeli ders olarak bırakılması istenen gelişmeyi sağlayamaz.

Genç kuşağın temsilcilerine vermek istediğiniz mesajlar neler olur?

Bir sonraki neslin kuşkusuz kendi dönemlerine ait farklı sorunları ve bu sorunların farklı çözüm yolları olacak. Ancak benim önerim ve temennim, kendilerinden önce yapılanları göz ardı etmeyip, iyi olan tüm çabaları geliştirme ve güncelleştirme yolunda ilerlemeleri olacaktır. Özellikle kültür ve sanat alanında Cumhuriyet ruhunun korunması, sanatın güçlenip yaygınlaşması, değerli sanat ürünlerinin üretiminin özendirilmesi, bu ürünleri yaratacak sanatçıların yetişmesinin sağlaması gibi önemli görevleri üstlenecekler. Sonuçta dünya barışının kurulmasında, insanlar arasındaki iyi niyet ve hoş görünün yaygınlaşmasında bu çabaların etkileri tartışılmaz. ■

CİVAN

KURUMSAL SİGORTACILIK

Sizler için en **güvenilir** ve en **hızlı** çözümler ile **daima yanınızdayız.**

Cumhuriyetimizin

100

Kutlu Olsun!

Paris 1924...

TC'nin ilk Olimpiyat macerası

ATTILA GÖKÇE

Cumhuriyetimizin ilk 100 yıllık tarihi, spor alanında efsane kahramanları, büyük rekabetler, unutulmaz maçlar ve olimpiyat madalyalarıyla dolu dolu bir heyecan fırtınası biçimde yaşandı. Sportif geleneklerimiz, iç ve dış rekabetteki varlığımız ve iddialarımız, pırıl pırıl yetenekli gençlerimizle bu büyük heyecan fırtınasının **"sürdürülebilir"** olduğunu ortaya koydu.

Önceden belirlemekte yarar var: Sporumuz da kökleri itibarıyla Osmanlı İmparatorluğu'ndan miras kurumlar ve kulüplere dayanmaktadır.

Spor kültürümüzde **"Üç Büyükler"** olarak yer alan İstanbul kulüplerinden Beşiktaş 1903'de, Galatasaray 1905'de, Fenerbahçe 1907'de kuruldu.

Galatasaray Lisesi beden eğitimi öğretmenlerinden Selim Sırrı Tarcan, modern olimpiyat oyunlarının babası olarak tanınan Pierre de Coubertin'le yazışarak 1908'de Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti'ni kurdu. Böylece sporumuzun çağdaş forumlarda düzenlenmesi ve gelişmesi için çok önemli bir adım atıldı. Kurtuluş Savaşı'nın en ateşli çarpışmalarla sürdüğü 1922 yılının 22 Mayıs günü İstanbul'da Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı kuruldu. Bu ittifak sporun kendi kendini yönetmesi bakımından çok önemli bir örnek oluşturdu.

PARİS 1924 OLİMPİYAT OYUNLARI

Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin savaştan sonraki yeni kimliğiyle dünya önünde Oltemsil edildiği ilk organizasyon 1924 Paris Olimpiyat Oyunları oldu. Kuruluş üzerinden henüz 2,5 ay geçmişken 16 Ocak 1924'de toplanan Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığındaki Heyeti Vekile (Bakanlar Kurulu), 171 sayılı şu kararı almıştı:

"1924 Mayısında Paris'de küşadı mukarrer (açılması kararlaştırılan) Olimpiyat müsabakalarına Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı da davet olunmuştur. Bu müsabakalara iştirak etmekte Türkiye için menafi (yararlar) vardır. Memleketimizde sporculuğun terakki ve taammüm etmesi (gelişip yayılması) her halde bu gibi beynelmilel (uluslararası) müsabakalara iştirake mütevakkıftır. (katılmaya yöneliktir). Binaenaleyh, Türk gençlerini beynelmilel müsabakalara iştirak ettirebilecek surette talim ve izhar etmek üzere icap eden mütehasısların Avrupa'dan celbi ve mezkur olimpiyat müsabakalarına Türk idmancılarının iştirak esvabının (giyeceklerin) temini için müstacelen (tez elden) on yedi bin liranın mesarif-i gayri melhuze (düşünülmeleyen giderler) tertibinden Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Merkez-i Umumisi'ne verilmesi takarrür etmiştir."

Görüldüğü üzere devletin içinde bulunduğu sıkıntıya rağmen hükümet Türk sporcularının Paris Olimpiyat Oyunları'na katılabilmesi için bütçeye ayrıca 50 bin lira daha koydu.

Türkiye Cumhuriyeti, tarihindeki ilk Olimpiyat Oyunları'na 41 sporcudan oluşan bir kafiye ile katıldı. Kafiye Başkanı Ali Sami Yen, yardımcısı Burhan Felek idi. Oyunlara 11 atlet, 3 bisikletçi, 2 halterci, 1 eskrimci, 5 güreşçi, 19 futbolcudan oluşan sporcularımız madalya kazanamadılar.

Bazısı atletizmde start listesine yazıldı ama koşullarda sadece ilk üç için kronometre tutulduğundan dereceleri belli olmadı. Bisiklette, yarışa uygun bisiklet kiralamak da mümkün değildi. En başarılı sporcumuz 75 kilodaki güreşçimiz Tayyar Yalaz'dı. İspanyol ve Fransız rakiplerini yendi, Fin rakibi ile yaptığı üçüncü güreşinde kolundan sakatlandı. Doktorlar, devam etme isteğini kabul etmediler.

Futbol Milli Takımımız ise Oyunlar'ın resmi açılışından 1 gün önce Çekoslovakya ile yaptığı ön eleme maçını 5-2 kaybetti ve elendi. Bu maçta iki golümüzü de **"Bombacı Bekir"** olarak tanınan Bekir Refet attı.

İki anekdot aktaralım:

Mayıs'tan Temmuz'a kadar dört aylık uzun bir süreye yayılan olimpiyatta sporcularımız, müsabaka takvimine göre deniz yolu ya da trenle Paris'e gittiler. Futbol takımımız için ancak bir şilepte yer bulunabilmişti. Kaptan ve yardımcıları yeterince yatak olmadığı için yöneticilere ranza, oyunculara da yer yatağı hazırlamışlardı. Ancak Ali Sami Yen, Burhan Felek ve TFF Başkanı Yusuf Ziya Öniş ile idareci Otomobil Nuri ranzada yatmayı red ettiler.. Gerekçeleri şöyle idi : " Koşup yarışacak olan futbolcular rahatça dinlenmeli ve uyumalıdır." Futbolcular ranzada uyudu, onlar da yer yatağında!

Oyunlara hazırlanan futbolcularımız, Uruguay Milli Takımı ile yan yana kampta kalıyorlardı. Antrenman sırasında Antrenör Billy Hunter ile Kelle İbrahim, topu yere düşürmeden 500 defa kafa pası yapınca Uruguaylılar hem alkışladılar, hem de **"Bize de öğretir misiniz?"** diyerek ricada bulundular. Kelle İbrahim onları kırmadı ve gruplar halinde **"kafa topu"**nu öğretti. İlginçtir, Türkiye elenirken Uruguay oyunların futbol şampiyonluğunu kazandı. Uruguaylılar aynı başarıyı 1928'de de tekrarlayınca Jules Rimet **"Dünya Kupası"** önerisiyle tarihe geçti. ■

FUTBOLUN BÜYÜK MACERASI

Fenerbahçe Spor Kulübü

Galatasaray Spor Kulübü

Beşiktaş Spor Kulübü

 ATTILA GÖKÇE

Fenerbahçe kuruldu. İstanbul'dan sonra hemen hemen aynı yıllarda, Bornova ve Karşıyaka çayırılarında yabancılarla birlikte futbol oynayan İzmirli gençler de tarih sahnesine çıkmakta gecikmediler. 1912'de Karşıyakalı bir grup genç, Kadızade Zühtü Işıl, Kadızade Raşit, Süreyya İplikçi, Refik Civelek, Osman Nuri ve Örnekköylü Hüseyin, şiddetli yağmur altında bir zeytin ağacının altına sığındılar. Yağmurun dinmesi için o ayaküstü bekleyiş sırasında gökyüzündeki şimşeklerle birlikte İzmir'in ilk Türk kulübü düşüncesi de tarihe giden yolu aydınlattı: 1 Kasım 1912'de Karşıyaka Türk Mümarese-i Bedeniyye Terakki (Alıştırma/Meleke ve Bedensel Gelişim) Kulübü kuruldu. Sonrasında yerel rekabet, İzmir'in semtlerine paralel olarak sportif örgütlenmeyi hızlandırdı. 16 Ocak 1914'de Altay, 26 Aralık 1923'de Altınordu, 14 Haziran 1925'de Göztepe kulüpleri kuruldu. Bu kulüplerde yetişen başarılı birçok futbolcu, 1951'de fiilen başlayan profesyonel sözleşme olanaklarıyla İstanbul kulüplerine transfer edildiler.

Bunların en ünlüsü, örnek golcü Metin Oktay oldu. Damlacık ve Yün Pamuk Mensucat takımlarında oynadıktan sonra Galatasaray'a geçen Metin Oktay, attığı gollerle futbolumuzda tüm zamanların "Kral" unvanıyla gönüllerde yer aldı. Vahap Özaltay ve Sait Altınordu gibi soyadlarını oynadıkları takımdan alan ünlü oyuncular, sonradan antrenör kimlikleriyle de İzmirli futbolseverlere hizmet ettiler. Antrenörler demişken... Herhalde Adnan Süvari'yi saygıyla anmamız gerekir. Göztepe'ye Milli Lig'de (günümüzün Süper Lig'i) en başarılı yıllarını yaşatıp Avrupa Fuar Şehirleri Kupası'nda yarı final oynatan Süvari, aynı zamanda Milli Takım teknik direktörlüğünü de üstlendi. 16 Ekim 1966'daki özel maçta Sovyetler Birliği'ni Moskova'da 2-0 yenen takımımızın başında Adnan Süvari vardı. Bu maç, futbol dünyamızda sevinç ve heyecanla karşılandı. Oyunun geliştirilmesi için daha bilimsel tartışmaların başlamasına da neden oldu.

Türkiye Cumhuriyeti ile Türkiye Futbol Federasyonu, ikiz kardeşler kadar yaşıt sayılabilir. Cumhuriyet'in ilan edilışinden 3 gün önce, 26 Ekim 1923'de İstanbul'daki Taksim Stadi'nda ilk milli maçına çıkan ve Romanya ile 2-2 berabere kalan Milli Takımımız, bir anlamda 100 yıllık büyük maceranın başlangıcını yaşıyordu. Futbolumuz 100 yılda iç rekabetin kızışmasıyla yurt çapında örgütlenip yayılırken, uluslararası turnuva ve kupalara katılımı devamlılık sağlayamadı. Milli Takım Dünya Kupası'na ancak 2 kez katılabildi. Avrupa şampiyonalarına ise 1960'da başlayan Avrupa Şampiyonalarına

da ilk kez 1996'da katıldı, yüzyılın sonuna kadar 5 organizasyonda yer alan Türkiye, 2024'deki şampiyonada 6. Kez yer alacak.

Cumhuriyetimizin On Dokuzuncu Yüzyılın sonlarında İstanbul, İzmir ve öteki kentlerde futbol oynayan yabancıların kurduğu kulüplerde zamanla Türk oyuncular da forma giymeye başladı. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile dernek ve kulüp kurma serbestisi tanınca sporumuzun örgütlenmesi hızlı bir başlangıç sergiledi. Üç Büyükler olarak tanıyıp sevdiğimiz "öncü" kulüpler zaten yolu açmışlardı. 1903'de Beşiktaş, 1905'de Galatasaray, 1907'de

FRANCO'YU FRANCO İLE ELEMELER

1954 Dünya Kupası elemelerinde Türkiye İspanya ile eşleşti. Madrid'deki ilk maçı 4-1 İspanya kazandı. İstanbul'daki rövanş maçında 1-0 kazanan taraf Türkiye oldu. O dönemde averaj kuralı uygulanmıyordu. Finallere gidecek takım, Roma'daki üçüncü maçta belirlenecekti. Maç 2-2 berabere bitti. Uzatma ve penaltı kuralı da henüz yoktu. Yazı/tura atışına başvuruldu. Top toplayıcı bir İtalyan çocuğu para atışına çağırıldı. Kaptanımız Turgay Şeren atıştan önce yazıyı tercih etmişti. İtalyan çocuk parayı havaya attı ve düştüğü yerden seslendi: Yazı! Hakemler de Türkiye'nin kazandığını kayıt altına aldılar. Para atışını yapan çocuğun adını sordular, "Franco" dedi. Tarihin cilvesine bakın, İspanya'ya hükmeden diktatör General Franco, bir anlamda adaşına yenilmişti. Kutlamalar sırasında TFF genç Franco'yu İsviçre'deki finallere davet etti. Milli Takımımız, o günkü statüye göre ikisi Batı Almanya olmak üzere 3 maç yaptı. İlkinde Almanya'ya 4-1 yenildiler. Tek golümüzü Suat Mamat attı. İkinci maçta Güney Kore'yi hezimete uğrattılar: 7-0... Golcülerimiz mi? Suat Mamat (2) Lefter Küçükandonyadis, Burhan Sargın (3) ve Erol Keskin'di. Milli Takım, Almanya ile oynadığı ikinci maçı da 7-2 kaybetti. Gollerimizi "Beton Mustafa" (Ertan) ile Lefter attı. İlk kez televizyondan yayınlanan şampiyonada medya, favorilerden İspanya'yı eleyen Türk Milli Takımı'na "Fantomalar" adını takmıştı: Hayaletler.

Lefter Küçükandonyadis'in attığı gol ise Dünya Kupası'nda 450. Sıraya yerleşti.

2002 DÜNYA KUPASI: BİR UZAKDOĞU MASALI

Milli Takım, Dünya Kupası'na ikinci kez katılabilmek için 48 yıl beklemek zorunda kaldı. 2002 elemelerinde İsveç, Slovakya, Makedonya, Moldova ve Azerbaycan'ın bulunduğu gruptan ikincilikle çıkıp play off hakkını elde ettiler.

Play off'taki rakibimiz Avusturya oldu. Viyana'daki maçı 1-0 Milli Takım kazandı, İstanbul'daki rövanş ise 5-0 Türkiye'nin galibiyetiyle bitti. Milli Takım Kore/Japonya'daki finallere uçtu.

Grup maçlarındaki rakiplerimiz Brezilya, Çin ve Kosta Rica idi. İlk maçta Brezilya'ya 2-1 yenildik. İkinci maçta Kosta Rica ile Türkiye 1-1 berabere kaldı. Çin'i 3-0 yendiğimiz gün, Brezilya da Kosta Rica'yı 5-2 yenince son 16'ya kaldık. Ev sahibi Japonya ile eşleştik. Ümit Davala'nın attığı gol Milli Takım'a çeyrek final kapısını açtı. Yeni rakibimiz Senegal'di. Uzatmaya giden maçın 94. dakikasında İlhan Mansız'ın golüyle o engel de aşıldı. Yarı finalde karşımıza yeniden Brezilya çıktı. O maçı 1-0 kaybettik ve Kore ile üçüncülük/dördüncülük maçı oynama hakkı elde ettik. O maç dünya kupalarının en erken atılan golüyle başladı. Güney Kore'yi 3-2 yenen Milli Takım bronz madalyayı kazandı. Ödül töreninde iki ülkenin futbolcuları birbirlerine sarılarak podyuma çıktı. Bu hareket FIFA tarafından 2002 Dünya Kupası'nın "Fair Play örneği" olarak ilan edildi.

Milli Takım'ın üçüncülük başarısı, yurttan adeta bayram sevinci yarattı. Dahası, FIFA'nın klasmanında Türkiye tarihinin en yüksek sırasına sıçrayarak 7. oldu. Milli Takım Teknik Direktörü Şenol Güneş ise kariyerinin zirve yolculuğuna Kore'den başladı. Medyada olumsuz ve ümitsiz tavırlarla Güneş'i eleştirenler, "Grubumuzda Avrupa ekibi yoktu. O yüzden kolay kazandık." yorumları yaptılar.

Güneş'in antrenörlük macerası 2004 Avrupa Şampiyonası play off maçlarında Milli Takım'ın Letonya'ya takılmasından sonra istifa ile sona erdi. Güneş Trabzonspor'da arayıp. Bulamadığı şampiyonlukları 2017 ve 2018'de iki kez Beşiktaş'ta kazandı. Beşiktaş'ın 2017-18'de Şampiyonlar Ligi'nde Porto, Leipzig ve Monaco'nun

bulduğu gruptan namağlup çıkarak son 16'ya yükselmesi eşine zor rastlanır bir Şenol Güneş başarısıydı.

LUCESCU'NUN GENÇLERİ / GÜNEŞ'E DÖNÜŞ

2017'de Fatih Terim'in Milli Takım'daki görevinden ayrılmasıyla Milli Takım'da Mircea Lucescu göreve geldi. 2019'a kadar kadroda köklü gençleştirme hamleleri yapan Lucescu, kısa süren görevini Şenol Güneş'e devretti. Güneş'in 2020 Avrupa Şampiyonası elemelerinde Fransa'dan dört puan alarak finallere katılma hakkı elde etmesi yurttan heyecan yarattı. Ancak finallerde yaşanan olağanüstü başarısızlık sonucu tecrübeli hoca istifa etmek zorunda kaldı.

100.YILA ARMAĞAN: EURO 2024 ELEME LİDERLİĞİ

Futbol tarihimizin önemli sayfalarına da bakalım... Ama öncelikle kutlamamız gereken başarı, A Milli Takımımız'ın Cumhuriyet'in yüzüncü yılına bir kutlama armağanı olarak alkışlanabilecek 2024 Avrupa Şampiyonası'na ilk kez eleme grubunun lideri statüsüyle katılma hakkını elde etmesidir. Elemelere Alman Teknik Direktör Stefan Kuntz yönetiminde başlayan "Bayrak Çocuklar", daha sonra İtalyan Teknik Direktör Vincenzo Montella ile yoluna devam etti. Gruptaki son üç maçta deplasmanda Ermenistan'ı 1-0, Konya'da Letonya'yı 4-0 yenerken, yine deplasmanda Galler ile 1-1 berabere kalarak liderlik pozisyonunu korudular. Elemelerde gençleştirilmiş bir kadro ile katılan Milli Takım, hedef olarak çeyrek final ve ötesini seçti.

2002 DÜNYA KUPASI: UZAKDOĞU DESTANI

Milli Takımımız, futbolun en büyük uluslararası organizasyonu olan Dünya Kupası'nda, futbol sevgisine, ilgisine ve oyuncularımızın yeteneğine yakışan katılımı gerçekleştiremedi.■

ASLAN'IN MUHTEŞEM ZAFERİ

2000 UEFA KUPASI

ATTILA GÖKÇE

▼
Türk futbolunun kulüpler düzeyinde en büyük başarısı, Galatasaray'ın 17 Mayıs biten maçın sonucunda seri penaltı atışlarıyla UEFA Kupası'nı kazanması oldu.

Elbette yukarıdaki tek cümleye sığacak bir öykü değildi bu. Baştan sona heyecanla izlediğimiz büyük bir maceraydı. Galatasaray 1999-2000 sezonu Şampiyonlar Ligi'nde Chelsea, Hertha Berlin ve AC Milan'la yaptığı grup mücadelesini üçüncü olarak bitirip UEFA Kupası'ndaki yoluna devam etti. Sarı-kırmızılı takım, sırasıyla İtalya'nın Bologna, Almanya'nın Borussia Dortmund, İspanya'nın Real Madrid ve İngiltere'nin Leeds United takımlarını hiç yenilmedeneledi. Finale uzanan bu başarı 5 galibiyet, 3 beraberlikten oluşuyordu.

Final maçında iki başarılı antrenör, Fatih Terim'le Fransız Arsen Wenger karşı karşıya geldiler. Herkesin final heyecanıyla bol gollü geçmesini beklediği maç, normal sürede 0-0 sonlandı. Uzatma devrelerinde de gol olmayınca penaltı atışlarına geçildi. Terim, Galatasaray'ın ilk penaltıcısına seslendi: "Haydi bakalım, buz adam, sen başla!" Ergün Penbe idi o buz adam. Soğukkanlı, sakin ve çabuk bir

oyuncuydu. Topu kullanmayı iyi biliyordu. Arsenal kalecisi Seeman'ı kolay avladı: 1-0. Sonra Arsenalli Davor Suker geldi topun başına. Taffarel'i avlayamadı. Galatasaray Hakan'la 2-0 yaptı durumu. Ray Parlour geldi, Taffarel'in koruduğu kaleye golü attı: 2-1..Ümit Davala 3-1'i buldu, Patrick Vieira da kaçırınca iş dördüncü penaltıyı atacak Popescu'ya kaldı. Ve muhteşem bir vuruşla finalin sonunu 4-1 olarak tescil ettirdi Rumen futbolcu. Maçın sonunda seçilen **"En Değerli Oyuncu"** elbette Galatasaray'ın Brezilyalı kalecisi Taffarel'di.

Bu Kupa, üzerinden 23 yıl geçmesine rağmen kulüpler galerisindeki tek final zaferimiz olarak kalbimizde ve belleklerimizde yaşıyor. O sezon sonunda Fatih Terim Fiorentina'ya transfer oldu. Takımın başına Mircea Lucescu geldi. Mionaco'da oynanan UEFA Süper Kupa finalini de Galatasaray Jardel'in golleriyle 2-1 kazanıp ikinci zaferi yaşadı. UEFA Kupası'nı kazanan Fatih Terim ve futbolcuları, her yıl 17 Mayıs'ta buluşup birlikte kutlama yemeğinde anılarını tazeler, tekrar tekrar o maçın değerlendirmesini yaparlar.

Bu başarı elbette anılmaya, alkışlanmaya ve saygıya layık bir başarıdır. Unutulmaz, unutulamaz!

FENERBAHÇE VE BEŞİKTAŞ'IN BAŞARILARI

Fenerbahçe'nin Şampiyonlar Ligi ve UEFA Avrupa Ligi'nde iki önemli başarısı var. 2018'de G grubundan 11 puanla çıkıp son 16'ya kalan Artur Zico yönetimindeki Fenerbahçe, İspanyol Sevilla ile eşleşti. İstanbul ve Sevilla'daki maçları aynı skorlarla ev sahipleri 3-2 kazandı. Uzatmada durum değişmedi ve penaltı atışlarına geçildi. İşte Volkan Demirel'in

"dev" statüsüne geçtiği maç: Penaltı atışlarını Vederson, Aurelio ve Kezman gole çevirdiler, Edu atışı kaçırdı. Sevilla'da Escude, Alves ve Maresca'nın vuruşlarında Fenerbahçe kalecisi gole izin vermedi. Sadece Kanoute gol attı ve Fenerbahçe 3-1'lik skorla çeyrek finale yükseldi.

Sarı-lacivertliler, çeyrek finalde Chelsea ile eşleştiler. İstanbul'da 2-1 kazandıkları maçın rövanşında 2-0 mağlup oldular ve elendiler. Fenerbahçe'nin UEFA Avrupa Ligi'nde de yarı finali var. Aykut Kocaman yönetiminde çeyrek finale kadar yükselip Lazio'yu eleyen Sarı-lacivertli takım, yarı finalde Benfica ile karşılaştı. İstanbul'da Egemen Korkmaz'ın golüyle 1-0 kazandılar. Cristian penaltı kaçırdı. Lizbon'daki rövanş maçında ise hakem Bebek'in kötü yönetimi ile geçen maçta 3-1 yenilerek finalin kapısından döndüler.

Beşiktaş Avrupa'da üç kez çeyrek finale çıktı. 1986-87 Şampiyon

Kulüpler Kupası'nda Dinamo Kiev ile eşleştiler. İstanbul'daki kar yağışı nedeniyle İzmir'e alınan maçı 5-0 Dinamo Kiev kazandı. Kiev'deki rövanşı da 2-0 kaybettiler. 2002-2003 sezonunda Lucescu yönetiminde Lazio ile eşleşen Beşiktaş İstanbul'daki maçı 2-1, Roma'daki rövanşı 1-0 kaybederek elendi.

Beşiktaş Avrupa'daki en büyük başarısını 2017-18 sezonunda Şampiyonlar Ligi'nde gösterdi. Porto, RB Leipzig ve Monaco'nun bulunduğu gruptan 14 puanla namağlup lider olarak çıktılar. Bu grup başarısının uzun yıllar tekrarlanamayacağı öne sürüldü. Ne yazık ki son 16 turunda Bayern Münih'le eşleşen Beşiktaş, final turlarını görmeden elendi.

Şimdi madalyonun öteki yüzüne bakalım: Türk takımları Avrupa'da on-on iki final maçı oynayıp yedi-sekiz Kupa zaferi yaşasa, bu başarılar unutulabilir, sıradanlaşır. Kupalarla ilgili istatistikler tutulur, kulüpler arası rekabette kazanılan kupa sayılarına da bakılırdı. Ama futbolseverlerin çoğu Kupa'yı hangi takımın ne zaman kazandığını, sanırım, doğru bir sıralamayla söyleyemezdi.

Buradan çıkarılacak sonuç şu olmalı: Hayatın hemen her alanında değer verdiğimiz en önemli başarılar **"sürdürülebilir"** olanlardır. Futbolun 100 yıllık Cumhuriyetimiz'de maalesef böyle bir başarısı yoktur. Oysa güreşte, halterde, voleybolda çok önemli istatistik başarısı vardır sporcularımızın. Kimin, hangi yıl ne yaptığını unuturuz. İstatistiklere bakmamız gerekir. Hem Milli Takımlar, hem de kulüpler düzeyindeki **"sürdürülebilir başarı"** futbolda maalesef sağlanamamıştır. O nedenle bir kez daha tekrarlayalım: Türk sporunun unutulmaz zaferlere değil, unutulabilecek sürdürülebilir başarılarla ihtiyacı vardır.■

Voleybol Ülkesi: Türkiye

“Haydi Paris, madalyamızı ver artık!”

ATTILA GÖKÇE

Türk sporunun takım oyunları dikkate alındığında en başarılı temsilcisi voleybol oldu. Yirminci yüzyılın sonlarında sergilenen olağanüstü gelişme, hem kulüpler, hem de milli takımlar düzeyinde beklenenin üzerinde bir ivmelenme yaratarak dünya çapında olay haline geldi.

Spor tarihimizde voleybol, aslında çok gecikerek yola çıktı. İstanbul'un Üç Büyüklüğü ile bazı sanayi kuruluşları ve yüksek okulların takımları kısa zamanda Türkiye liglerini oluşturdu. Ama asıl hamle, Cumhuriyetimizin büyük markalarından Eczacıbaşı'nın 1968'de kurduğu spor kulübüyle başladı. Eczacıbaşı, voleybolda kadın-erkek takımlarıyla kısa zamanda başarıyı yakalarken erkek basketbol takımı da ligin büyüklüğüne katıldı. Kadınlar voleybolunun anıt adamı ise “kızlarıyla birlikte” yıllarca didinip çalışan merhum Cengiz Göllü idi. Milli Takımlar açısından bakarsak... Erkekler 1956 Dünya Şampiyonası ile resmi maç serilerine başladı. Kadın takımımız ise 2 yıl sonra Uluslararası İstanbul Turnuvası'nda file altına geldi.

Kadın Milli Takımımız (Filenin Sultanları) 2023'ü adeta “altın yıl” olarak ilan etti. Önce FIVB Milletler Ligi VNL şampiyonluğunu kazandılar. Ardından Avrupa Şampiyonası'nda peş peşe gelen inanılmaz bir galibiyet serisi ve muhteşem finalde Sırbistan'ı 3-2 yenerek özlenen kupayı aldılar. Erkekler Milli Takımı ise Challenger Kupası'nı alırken Milletler Ligi'ne katılma hakkı elde ettiler.

Kadın Milli Takımımız yılın üçüncü zaferini 2024 Paris Olimpiyat

Oyunları'nda kazandı. Grubundan yenilgisiz çıkan ve şampiyonadaki tüm maçlarını kazanan Milli Takım, olimpiyat vizesi alan takımlar arasında en iyi istatistikleri gerçekleştirdiği için ortaya konan Dünya Kupası'nı da aldılar.

Bu başarıların temelinde elbette kulüplerin yarattığı voleybol heyecanı da var. Fenerbahçe, Eczacıbaşı, Vakıfbank'ın yıllar süren yatırımlarıyla üstlendikleri ortak liderlik, hem liglere hayat verdi, hem rekabeti besledi hem de Efeler ve A Kulüp takımlarımızın kadınlarda kazandığı dünya şampiyonlukları ve Avrupa Kupaları bu sayfalara sığmaz...

Son olarak Kadınlar Dünya Kulüpler Şampiyonası'nda ilk kez iki Türk takımı final oynadılar ve Eczacıbaşı Vakıfbank'ı 3-2 yenerek yaptığı yatırımların karşılığını değerli kadrosunun süper oyunuyla aldı. Her iki takım da kutlamayı ve alkışları hak etti.

Kulüplerimizin başarıdaki payını anlattık. Türkiye Voleybol Federasyonu'nu unutmayalım. Başkan Akif Üstündağ ve ondan önceki dönemlerin federasyonları voleybolun gelişimine dürüst ve akıllı planlamayla büyük hız kazandırdılar. Voleybol lisesi, Bağlarbaşı'ndaki Voley Hotel Ankara'daki tesisler ve yurt ölçüsünde yaygınlaşan lig takımlarıyla Türkiye gerçekten Yüzüncü Yıl Bayramları yaşadı. Bu alanda hem eski ve işbaşındaki başkanları, hem de Milli takımların Türk ve İtalyan teknik direktörlerini kutlamak gerekir.

Bunca gelişmeden sonra Paris'ten bir olimpiyat madalyası bekleyebilir

miyiz? Elbette. Hem de altın madalya... Bu bir hayal değil, gerçekçi bir hedef... Bekliyoruz.

NBA TÜRK BASKETBOLUNU ENGELLİYOR

Yüz yıllık basketbol maceramız Dünya Şampiyonası ve Avrupa şampiyonasında iki ikincilikle tamamlandı. Basketbolda iyi bir ligimiz var. Erkeklerde ve kadınlarda yüksek düzeyde rekabetlere tanık oluyoruz. İki kulübümüz Fenerbahçe (1) ile Anadolu Efes (2) THY Euroleague şampiyonluğu ile büyük mutluluk yaşadılar.

Dünyanın en büyük ligi olarak tanımlanan Amerikan Basketbol Ligi NBA'de oynayan Türk oyuncuların başarısıyla gurur duyuyoruz.. Alperen Şengün, Cedi Osman, Furkan Korkmaz, Ömer Faruk Yurtseven her hafta, her sezon alkışı hak edecek maçlar çıkarıyorlar. Ancak NBA'nin bazı kuralları nedeniyle oyuncularımızın Milli Takım'a katılmaları mümkün olmuyor. Onları kinamıyoruz, suçlamıyoruz. Profesyonel kaygıları nedeniyle Ay yıldızlı formadan uzak kalıyorlar. O nedenle Milli Takımımız da beklenen başarıyı gösteremiyor. Olimpiyatı bıraktık, Avrupa şampiyonasına bile katılmamıza hale geldik. Yazık!

Pota altında saygı duruşu ile bitirelim: 1966'da Türkiye Ligi'nin ilk şampiyonluğunu kazanan Altınordu'ya, rahmetli başkan Candoğan Sakaoğlu'na selam olsun. Sadece İzmir'in değil, Türkiye'nin öncüsüdür onlar. ■

1923

1942

2023

Cumhuriyet ile yürüyoruz

Ekonomi gazeteciliğinde öncü
TİCARET

EGİAD

SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER MERKEZİ

CUMHURİYETİMİZİN

100*

Yılı

KUTLU OLSUN

PratikFilo

pratikfilo.com